

west- vlaanderen werkt

WER

2/1974

driemaandelijke uitgave
westvlaamse economische raad
16e jaargang 1974

Editoriaal : Regionale opties Plan 1976-80	57
Buitenlandse bestedingen aan de Kust P. Boerjan	59
Lannoo pvba : Vakmanschap en vernieuwingsdrang D. Sanders	67
Beroepsbevolking naar bedrijvigheid, 1970	72
Spektrum	74
Nieuwsjes	88

Bij naamvermelding verschijnt de bijdrage onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

inhoud

Beschermkomitee. Ridder P. Van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, Voorzitter WER; De Heer H. Smissaert, Ere-voorzitter Raad van Beheer WER; De Heer P. Monballyu, Voorzitter Raad van Beheer WER; De Heren H. De Fauw, L. Gillon, A. Legein, H. Ollevier en Mevrouw B. Platteau-Van Elslande, Leden van de Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee. De Heren R. Annoot, L. Bockstaele, G. Declercq, P. Delafontaine, J. Pattyn, F. Van Damme, O. Vanneste.

Redaktiesekretaris. De Heer D. Sanders.

Redaktiesekretariaat en publiciteitsvoorwaarden.
WER, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4

Abonnement. 120 F—

PR. 000-0097657-75, WER, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4

Kaft. Boudewijn Delaere.

Lay-out. Johan Mahieu.

Drukkerij. Groeninghe, Kortrijk.

WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

Baron Ruzettelaan 33
8320 Brugge 4
Telefoon : 050/33 81 31
Postrekening 000-0097657-75

WER

Regionale opties Plan 1976-80

In het eerste trimester van 1974 werden de regionale opties van het Plan 1976-80 van het Planbureau, Afdeling Vlaanderen, overgemaakt aan de GERV.

Op vraag van laatstgenoemde bracht de WER een advies uit omtrent de krachtlijnen van het in haar omschrijving te voeren beleid.

In de korte periode van advies die hem werd toegemeten, slaagde de WER erin een gestructureerd antwoord te verstrekken inzake de te nemen opties voor meerdere thema's. Deze opties zijn slechts een eerste stap naar de realisatie toe, aangezien in een volgende 'planfase' de coherentie inzake de behoeften tussen de gewesten en de subgewesten en de coherentie tussen de diverse 'rubrieken' of thema's moet worden bestudeerd.

Een eerste advies betreft de ruimtelijke dimensie voor dewelke het Plan 1976-80 wordt opgemaakt. Door het Planbureau werd een hiërarchische opbouw van steden of kerngemeenten, opgesteld, met bijhorend achterland, op gebied van tewerkstelling, verkeer, bevoorrading, onderwijs, medische verzorging, handel en diensten, kulturele en recreatieve activiteiten en administratieve diensten.

De WER wijst op de ondoelmatigheid van deze benadering. Kernen en Achterland hebben een verschillende betekenis in functie van de fysieke planning, de economische planning, te ontwikkelen punten in probleemgebieden en koopgewoonten. Daarenboven moet men rekening houden met het bestaande aanbod. In die optiek gezien is de voorgestelde hiërarchisering voor West-Vlaanderen niet nuttig en ook onaanvaardbaar. De behoeften moeten in de eerste plaats per provincie worden vastgelegd. Binnen de provincie zijn de geëigende organen bij machte om de behoeften te lokaliseren.

Inzake spreiding van de overheidsdiensten verdedigt de WER een aantal principes :

(a) onmiddellijke dekoncentratie van de diensten die nu reeds kunnen worden overgebracht (bijvoorbeeld : de visserijdiensten en de Regie voor Maritiem transport); (b) een betere werkverdeling tussen de gedekcentreerde diensten en de centrale diensten van de meerdere departementen; (c) het opmaken van een lijst van de diensten die uit de hoofdstad kunnen worden weggehaald, rekening houdend met de decentralisatie in het raam van de gewestvorming; (d) inzake de geografische richting bepleit de WER een decentralisatie en dekoncentratie naar de hoofdplaatsen van de provincies.

Inzake werkgelegenheidsterreinen stelt de WER voor dat de terreinen in de regionale kernen verder zouden worden uitgerust en/of deze kernen verder uitgebouwd. Ambachtelijke zones met louter lokale draagwijdte moeten in wezen door de lokale overheid worden gestimuleerd en met lokale middelen gefinancierd worden. Inzake terreinen voor tertiaire activiteiten zijn in West-Vlaanderen te weerhouden : de parkeer- en transportzone Zeebrugge, de transportzone LAR en een zone voor tertiaire activiteiten in elk van de vier hoofdkernen van de provincie.

Wat de transportinfrastructuur betreft, pleit de WER voor de voltooiing van de autowegendriehoek in West-Vlaanderen. Hierbij wordt gewaarschuwd voor de aanleg van ofwel wegen, ofwel belangrijke aanpassingen van bestaande wegen die dubbel gebruik vormen met de autowegen. Verder trekt de WER de aandacht op de onvoldoende coördinatie tussen de verschillende instanties die zich met de wegenaanleg inlaten.

Inzake waterwegenwerken is het moderniseringsplan van de Leie en bijkanalen prioritair. Een goede aansluiting op de Ringvaart te Gent sluit hierbij aan. Voor de verbinding tussen Oostende-Brugge-Gent moet vrij spoedig een optie worden genomen tussen twee alternatieven : een 2.000 ton gabarietkanaal tussen Gent en Brugge of het Noorderkanaal als eerste fase van het duwvaartkanaal Zeebrugge-Gent. In de kustzone gaat de preferentie naar de voortzetting van het IJzerprogramma.

Voor de spoorverbindingen steunt de WER de elektrifikatie van de verbinding Gent-Kortrijk-Rijsel en het opvoeren van de snelheid Brussel-Oostende zoals deze worden voorgesteld in het Plan. Tevens spreekt de WER zich uit voor aanleg van de ultrasnelle lijn Rijsel-Brussel over Gent. Binnen West-Vlaanderen pleit de WER voor de elektrifikatie van Brugge-Kortrijk en voor een uitbreiding van de infrastructuur tussen Zeebrugge en Gent. De modernisering van de buurtspoorweg Knokke-De Panne zou zowel op prijs worden gesteld door de vakantieganger als door de lokale bevolking.

Inzake luchthavens staat de verlenging van de startbaan te Oostende prioritair. Wat de pijpleidingsstraten betreft, verdedigt de WER, naast een verticale as (Antwerpen-Brussel-Wallonië), de horizontale as Zeebrugge-Gent-Midden-Limburg-Luik-Duitsland.

Op korte termijn moet er een oplossing worden gevonden voor de nieuwe energiefunctie van Zeebrugge. In dit verband moeten de kansen van Zeebrugge opnieuw worden bestudeerd vooraleer er sprake kan zijn van een verdubbeling van de pijpleiding Rotterdam-Antwerpen. Het beloofde investeringsprogramma van achtmaal 2 miljard ten aanzien van Zeebrugge moet integraal worden uitgevoerd vóór het einde van de planperiode. Ook voor de haven van Oostende worden door de WER dringende aanpassingswerken gevraagd, waarbij de bouw van een toegang tot de nieuwe handelshaven centraal staat.

Het stedelijk vervoer wordt door de WER ook aan de orde gesteld; niet alleen de grote agglomeraties hebben daarbij problemen, ook de provinciale steden zoeken oplossingen. Deze worden gekoppeld aan het dringend probleem van de stadskernvernieuwing en aan het creëren van parkeermogelijkheden en van verkeersvrije straten.

Zowel het toerisme als de recreatie van de eigen bevolking zijn twee belangrijke hoofdstukken in het geheel van de regionale opties. Voor wat het toerisme betreft, heeft de WER, in nauwe samenwerking met Westtoerisme, een reeks opties opgesteld. Acute infrastructuurproblemen in de toeristische sektor in West-Vlaanderen zijn : de verwezenlijking van de twee toeristische recreatieparken De Panne-Adinkerke en Blankenberge-Zeebrugge, de aanleg van 60 ha rand-parkeerterreinen, basisuitrusting van 200 ha kampeerterreinen en de uitvoering van een ruiterspadennet. Daarnaast wordt nog gepleit voor de aangepaste toepassing van de expansiewetgeving op de hotelsector. Belangrijke infrastructuurwerken zijn de verdere uitbouw van de jachthavens van Nieuwpoort, Blankenberge en Oostende, de verbetering van de kustwering. De duinenverwerving en het vastleggen van hotelzones, samen met het creëren van een rollend hotelfonds voor de Kust, vormen het sluitstuk van de WER-opties.

Namens de WVT wordt voor de eigen bevolking een uitgebreid plan ingediend van recreatieve voorzieningen zoals gewestelijke parken, waterpartijen (Gavers, Wit Zand, Roksem), jeugdkampeerterreinen, aanpassing van gedesaffekteerde spoorwegtrajecten en de bouw van een reeks sporthallen.

Tenslotte pleit de WER bij de centrale overheid voor het uitwerken van een aangepast programma voor bescherming van het leefmilieu in West-Vlaanderen.

Deze al te lange opsomming geeft in grote lijnen de vraag van West-Vlaanderen weer met betrekking tot het Plan 1976-80. De eerste stap werd gezet. In de toekomst zal de WER nog hard moeten toekijken om alle punten gerealiseerd te krijgen.

Buitenlandse bestedingen aan de Kust

P. BOERJAN, Lic. Ekon. Wet., wetenschappelijk medewerker WES.

Vrij recent heeft de afdeling toeristisch-ekonomisch onderzoek van het WES drie bestedingsonderzoeken uitgevoerd bij de Duitse, Britse en Nederlandse vakantiegangers aan de Belgische Kust. In deze bijdrage wordt ingegaan op de belangrijkste resultaten van deze studies¹. Vooraf wordt evenwel gepoogd de functie en de betekenis van bestedingsonderzoekingen toe te lichten.

Functie en betekenis van bestedingsonderzoekingen.

Een onderzoek naar de toeristische bestedingen in een bepaalde toeristische regio kan voornamelijk twee doelstellingen nastreven. Vooreerst kunnen deze resultaten vanuit marktanalytisch standpunt belangwekkende informatie verschaffen omtrent het bestedingsniveau en het bestedingspatroon van de onderscheiden marktsegmenten. Bovendien leveren deze gegevens een eerste aanbreng tot de raming van de ekonomische betekenis van de toeristische sektor in de betreffende regio.

Voornamelijk laatstgenoemde doelstelling verdient naar ons gevoel enige nadere toelichting. Het bepalen van de ekonomische betekenis van het toerisme voor een bepaalde streek is geen eenvoudig verhaal. In wezen is dit het gevolg van een drietal omstandigheden.

Vooreerst blijkt het vrijwel onmogelijk om een algemeen aanvaarde omschrijving van de begrippen 'toerisme' en 'toeristische sektor' voorop te stellen.

Ook omtrent de notie 'ekonomische betekenis' kan nogal enige verwarring rijzen. Inderdaad, het ekonomisch belang van een bepaalde sektor kan worden uitgedrukt in termen van omzet, toegevoegde waarde, betalingsbalanseffekt, tewerkstellingseffekt, kapitaals- of arbeidsintensiteit, enz... Gegeven een bepaalde ekonomische politiek kunnen deze elementen een uiteenlopend gewicht toegemeten krijgen. Aldus kan het ekonomisch belang van een bepaalde sektor als variabel worden gezien in het licht van de klemtonen die in de ekonomische politiek worden vooropgezet.

Terwijl de twee eerstgenoemde omstandigheden hun oorsprong vinden in theoretische overwegingen, is de derde veeleer praktisch van aard. Het toeristisch aanbod heeft een atomistische structuur. Hieruit volgt dat, in tegen-

stelling met menig andere sektor, via het aanbod quasi onmogelijk een inzicht kan worden verkregen van de 'toeristische' omzet. In dit verband moet men nog bedenken dat vrij veel bedrijven zowel op de lokale als op de toeristische bevolking gericht zijn.

Bestedingsonderzoek en het bepalen van de ekonomische betekenis van het toerisme

De bijdrage van bestedingsonderzoekingen bij het bepalen van de ekonomische betekenis van het toerisme dient gezocht in het feit dat een oordeelkundig opgezet onderzoek basismateriaal kan opleveren dat, gekombineerd met de overnachtingsgegevens en eventueel verder gedetailleerde informatie, een raming moet toelaten van de omzet, de toegevoegde waarde en tot op zekere hoogte ook het betalingsbalanseffekt van de toeristische sektor.

Bij het bepalen van de omzet van de toeristische sektor gaat de aandacht niet zozeer naar de totale bestedingen, maar veeleer naar de bestedingen die inkomengenererend werken t.o.v. de toeristische kustregio, of breder gesteld, t.o.v. geheel België. Duidelijkheidshalve maken we hierbij een onderscheid tussen de bruto- en de netto-bestedingen. De bruto-bestedingen omvatten het totaal van de gemaakte vakantie-uitgaven met uitzondering van de aankopen vóór de vakantie². De netto-bestedingen zijn de bestedingen die inkomengenererend kunnen werken t.a.v. de toeristische (kust) regio, resp. t.a.v. geheel België. De netto-bestedingen worden bekomen door het direkt aan het buitenland toevallende gedeelte uit de bruto-bestedingen te elimineren. Dit kan bv. zijn de niet in de kustregio (of in België) gemaakte transportkosten, de diensten bewezen door de niet-Belgische reisagentschappen en tour operators, enz... Aldus stemmen de netto-bestedingen overeen met de notie 'omzet'. Naar ons gevoel is de omzet slechts een betrekkelijke indikator voor de aanduiding van de ekonomische betekenis van een bepaalde sektor. Dit kan worden aangetoond aan de hand van een eenvoudig voorbeeld. De omzet van de diamantverwerkende nijverheid in een bepaalde regio kan zeer groot zijn, terwijl de toegevoegde waarde — als

¹ Voor een meer uitgediepte behandeling van de resultaten verwijzen we naar het rapport nr. 62 in de reeks Rapporten toeristisch-ekonomisch onderzoek van het WES: 'Bestedingsonderzoek bij de Duitse, Britse en Nederlandse vakantiegangers aan de Belgische Kust, 1972-1973'. WES, Brugge, 1974.

² Deze uitgaven werden om twee redenen buiten beschouwing gelaten. Vooreerst geschieden de aankopen vóór vakantie normaliter in het land van herkomst. Bijgevolg zijn ze in geen enkel opzicht van belang voor het toeristenontvangend land. In de tweede plaats zijn de aankopen vóór vakantie in zekere gevallen (bv. de aankoop van een caravan) niet toewijsbaar aan één bepaalde vakantie.

gevolg van de hoge waarde van de ingevoerde ruwe diamant — relatief laag is. Per saldo kan het economisch effect van de diamantverwerkende nijverheid in deze regio vrij laag zijn.

Teneinde een effectiever beeld te vormen van de economische betekenis van een sektor voor een regio is het dus essentieel de toegevoegde waarde te bepalen. Dit betekent dus dat het 'geïmporteerde gedeelte' uit de omzet dient geëlimineerd (m.a.w. de verkoopprijs van een whisky moet verminderd worden met de aan Schotland betaalde aankoopprijs). Teneinde dit geïmporteerde gedeelte van de netto-bestedingen van de toeristen te bepalen, is het vooreerst noodzakelijk de samenstelling van de netto-bestedingen te kennen. Dit werd dan ook in de uitgevoerde bestedingsonderzoekingen nagestreefd. Aldus kunnen de netto-bestedingen toegewezen worden aan de diverse sectoren die direkt aan de toeristen verkopen. Voor elk van deze sectoren moeten de geïmporteerde inputs onderscheiden worden van de toegevoegde waarde en de aankopen van inputs van andere sectoren. Op hun beurt dienen deze 'aankopen van inputs van andere sectoren' onderverdeeld te worden in geïmporteerde inputs, toegevoegde waarde en aankopen van inputs van andere sectoren, enz... Dergelijke informatie staat ter beschikking wanneer er voldoende gedetailleerde input-output gegevens bestaan die de stroom van de intersektoriële transakties aantonen.

In afwezigheid van dergelijke informatie, zijn speciale studies noodzakelijk. Deze studies moeten gebaseerd zijn op de boekhouding van de logiesverstrekkende sectoren en de overige sectoren die rechtstreeks aan de toerist verkopen, evenals van de in de bedrijfskolom toeleverende sectoren. Omwille van het uitermate omvangrijke werk dat een dergelijke procedure met zich meebrengt wordt de schatting van het geïmporteerde gedeelte van de netto-bestedingen meestal beperkt tot de sectoren die direkt aan de toerist leveren. De onrechtstreekse importen van deze sectoren — door aankopen van andere sectoren — worden dan op een zeer ruwe manier ofwel helemaal niet geschat.

Met deze uiteenzetting is het makro-economisch kader geschetst waarin de betekenis van bestedingsonderzoekingen moet geprojecteerd worden. Het valt te betreuren dat de kwaliteit van de informatie inzake de bestedingen van de verblijfstoeristen niet gepaard gaat met een evenwaardige informatie omtrent het aantal toeristen en overnachtingen. Inderdaad, het is bekend dat de Officiële Statistiek van het Toerisme en het Hotelwezen momenteel weinig betrouwbare cijfergegevens biedt.

Niet alleen omwille van een betere evaluatie van de makro-economische betekenis van het toerisme, maar ook — en vooral — omwille van de mogelijkheid tot het voeren van een meer efficiënte marketing-politiek lijkt een reorganisatie van het bestaande informatiesysteem noodzakelijk. Naar onze mening dient een doordachte studie van het probleem naar een haalbare reorganisatie van het statistisch informatiesysteem te leiden.

Totale bestedingen van de buitenlandse verblijftoeristen.

Na deze theoretische situering van de bestedingsonderzoekingen wordt hierna concreet ingegaan op de resultaten van de uitgevoerde enquêtes bij de Britse, Duitse en Nederlandse vakantiegangers aan de Belgische Kust. Hierbij wordt zonder meer voorbijgestapt aan de gevolgde methodiek. De geïnteresseerde lezer verwijzen we in dit verband naar het betreffende rapport³. Het is evenwel noodzakelijk aan te stippen dat de enquêtes bij de Britse

en de Duitse toeristen in 1972 werden uitgevoerd, terwijl deze bij de Nederlandse vakantiegangers plaatsgrepen in 1973. Teneinde de vergelijkbaarheid te vergemakkelijken werden de bestedingen van de Nederlanders teruggerekend naar 1972. Hierbij werd vertrokken van een toename met 7% van de 'prijsindex van de toeristische produkten aan de Belgische Kust' tussen beide jaren.

1. De gemiddelde totale besteding per man-dag, per man en per gezin van de Duitse, Britse en Nederlandse vakantiegangers aan de Belgische Kust (in fr.)

Omschrijving	Duitse toeristen	Britse toeristen	Nederlandse toeristen
Bestedingen per man-dag	495	773	400
Bestedingen per man	9.370	7.189	7.467
Bestedingen per gezin	31.858	16.535	26.605
Aantal enquêtes waarvan de bestedingen gekend	1.167	1.092	944
Gemiddelde verblijfsduur (nachten)	19,3	9,3	17,7
Gemiddelde grootte van het samenreizend gezin	3,4	2,3	3,5
Logieskeuze :			
appartement-villa	59 %	3 %	50 %
hotel-pension	31 %	80 %	24 %
camping	3 %	11 %	21 %
totaal (incl. overige)	100 %	100 %	100 %

Uit tabel 1 kan men afleiden dat de Britse vakantieganger per man en per dag ruim anderhalf keer zoveel uitgeeft in vergelijking met de Duitse vakantieganger en bijna dubbel zoveel als de Nederlandse toerist aan de Belgische Kust. Deze resultaten lijken op het eerste gezicht verrassend bij vergelijking met het gemiddeld gezinsinkomenniveau van de onderscheiden klantengroepen. Inderdaad, de Nederlanders vertonen veruit het hoogste jaarlijks netto-gezinsinkomen (392.000 fr), gevolgd door de Duitse vakantiegangers (340.000 fr). Het gemiddeld gezinsinkomen van de Britse toeristen bedroeg in 1972 slechts 218.000 fr⁴.

Wanneer we nu evenwel de bestedingen per persoon en vooral deze per gezin in beschouwing nemen, dan liggen de waardeverhoudingen geheel anders. Zowel per persoon als per gezin vertonen de Britten de laagste en de Duitse toeristen de hoogste vakantie-uitgaven aan de Belgische Kust.

Vooral op het vlak van de gezinsuitgaven zijn de verschillen opvallend. Het gemiddeld Duitse gezin besteedt in het totaal bijna dubbel zoveel als het doorsnee Britse gezin (resp. 31.858 fr en 16.535 fr). De gezinsbestedingen van de Nederlanders situeren zich tussenin beide uitersten (24.864 fr).

³ In verband met de gevolgde methodiek dient aangestipt dat de analytische en niet de globale onderzoeksmethode werd aangewend, d.w.z. dat niet naar de totale bestedingssom werd gevraagd, maar wel naar de diverse samenstellende elementen van het bestedingspakket.

⁴ De gezinsinkomens werden omgerekend naar rato van de rond het tijdstip van de enquête geldende wisselkoersen. Rekening houdend met de enquête 'lag' van één jaar bij de Nederlandse toeristen, werd hun gezinsinkomen verminderd met 12 %.

Archief KgT - Foto de Sutter.

De vastgestelde uiteenlopende verhoudingen tussen de diverse klantengroepen, naargelang men de bestedingen per man-dag, per persoon of per gezin bekijkt; zijn vooral te verklaren door de ongelijke verblijfsduur, het uiteenlopend aantal personen per gezinsgroep en de ongelijke logieskeuze bij de drie beschouwde klantengroepen. Doordat de totale uitgaven voor een gedeelte bestaan uit vaste kosten in functie van de verblijfsduur en de grootte van het samenreizend gezin⁵ drijven een kortere verblijfsduur en een kleiner aantal personen per gezin de gemiddelde uitgaven per man en per dag vrij sterk naar omhoog.

Een voorbeeld zal dit verduidelijken. Bij twee gezinnen die vanuit dezelfde stad met de wagen naar de Kust afreizen zijn de transportkosten nagenoeg identiek. Wanneer het eerste gezin, dat uit 4 personen bestaat, gedurende 14 dagen aan de Kust verblijft en het tweede gezin, bestaande uit twee personen, slechts één week aan de Kust doorbrengt, dan zijn de transportkosten per man-dag van het eerste gezin slechts één vierde van deze van het tweede gezin.

Tenslotte gaat er ook een invloed uit van de logieskeuze. Normaliter wordt aangenomen dat de man-dag bestedingen van de hotelgasten hoger oplopen dan deze van de appartementstoerist en deze van de kampeerder (cfr. infra).

Wanneer we nu tabel 1 terug bekijken, stellen we vast dat de Britse vakantiegangers in vergelijking met de Duitse en de Nederlandse kustgangers in veel kleinere gezinsgroepen reizen, gedurende een veel kortere periode aan de Kust verblijven en zeer sterk op de hotellerie georiënteerd zijn. Dit verklaart meteen voor een belangrijk gedeelte de genoteerde verschillen inzake de uitgaven per man-dag, per persoon en per gezin van de drie klantengroepen.

Bovenstaande bedenkingen houden uiteraard niet in dat een naar verblijfsduur, gezinsgrootte en logieskeuze vergelijkbare Britse, Duitse en Nederlandse toerist noodzakelijk evenveel zouden besteden. De analyse van de bestedingsstructuur zal hierin meer klaarheid brengen.

⁵ Vaste kosten in functie van de verblijfsduur, resp. gezinsgrootte zijn kosten die konstant blijven bij veranderende verblijfsduur, resp. gezinsgrootte.

De bestedingsstructuur

In de hoger aangegeven optiek van de bijdrage van bestedingsonderzoekingen ten aanzien van het bepalen van de economische betekenis van het toerisme, werden bij het nagaan van de bestedingsstructuur twee doeleinden nagestreefd. In de eerste plaats werd beoogd een onderscheid door te voeren tussen de bruto- en de netto-bestedingen. Zoals hoger gedefinieerd zijn de netto-bestedingen dit gedeelte van de totale (bruto) bestedingen die inkomengenererend kunnen werken t.o.v. de toeristische regio. De netto-bestedingen worden bekomen door het direkt aan het buitenland toevallende gedeelte uit de bruto-bestedingen te elimineren. Konkreet gezien zijn dit in tabel 2 de rubrieken 'transportkosten, buitenland' en 'reisagentschap en tour operator, buitenland'. In de tweede plaats werd een uitsplitsing van de bestedingen in een aantal homogene categorieën nagestreefd.

Analoog met de vaststellingen gemaakt in verband met het totale bestedingsniveau, merkt men dat ook inzake de bestedingsstructuur er een aanzienlijke afwijking bestaat tussen de Britse toerist enerzijds, en de Duitse en Nederlandse vakantiegangers anderzijds. Terwijl de uitgaven voor logies en maaltijden 70 % van het totaal bestedingsbedrag uitmaken bij de Duitse en de Nederlandse toeristen, bedraagt het analoog cijfer voor de Britten slechts 38 %. Opvallend hierbij is de vaststelling dat, niettegenstaande de sterke oriëntatie van de Britten op het hotel-pension, de absolute man-dag uitgaven voor logies en maaltijden lager liggen in vergelijking met de Duitse vakantiegangers en nauwelijks hoger in vergelijking met de Nederlandse toeristen. In feite is het zo dat, binnen een bepaalde logiesvorm de Britten eerder geneigd zijn de goedkopere instellingen op te zoeken⁶. Daarentegen treft men de Duitse en vooral de Nederlandse vakantieganger (met uitzondering van de kampeerders), eerder aan in de duurere instellingen. Dit wordt treffend geïllustreerd door volgende cijfers :

⁶ De lage uitgaven voor logies en maaltijden van de Britten dienen ook gezien in het licht van het feit dat de Britse tour operators — die de markt domineren — in een sterkere onderhandelingspositie staan bij de prijsonderhandeling met de aanbieders van logiesakkommodatie (en dus lagere prijzen kunnen afdwingen) in vgl. met de meestal individueel reizende Duitse en Nederlandse toeristen.

2. De bestedingsstructuur van de Duitse, Britse en Nederlandse vakantiegangers aan de Belgische Kust.

Aard der bestedingen	Duitse toeristen		Britse toeristen		Nederlandse toeristen	
	Man-dag bestedingen (in B.fr.)	%	Man-dag bestedingen (in B.fr.)	%	Man-dag bestedingen (in B.fr.)	%
Logieskosten	178	36,0	n.b.	n.b.	142	35,5
Maaltijden	173	34,9	n.b.	n.b.	130	32,5
Logies en maaltijden	351	70,9	296	38,3	272	68,0
Ontspanning en cultuur	80	16,2	172	22,3	92	23,1
Duurzame goederen	26	5,3	101	13,1	18	4,4
Openbaar vervoer, België	7	1,4	89	11,6	4	0,9
Benzine, België	14	2,8	5	0,6	8	2,1
Transportkosten, buitenland	12	2,4	52	6,7	6	1,4
Reisagentschappen en tour operator, buitenland	5	1,0	58	7,5	—	—
Bruto bestedingen	495	100,0	773	100,0	400	100,0
Netto bestedingen	478	96,6(a)	663	85,8(a)	394	98,5(a)

(a) In % van de bruto bestedingen.

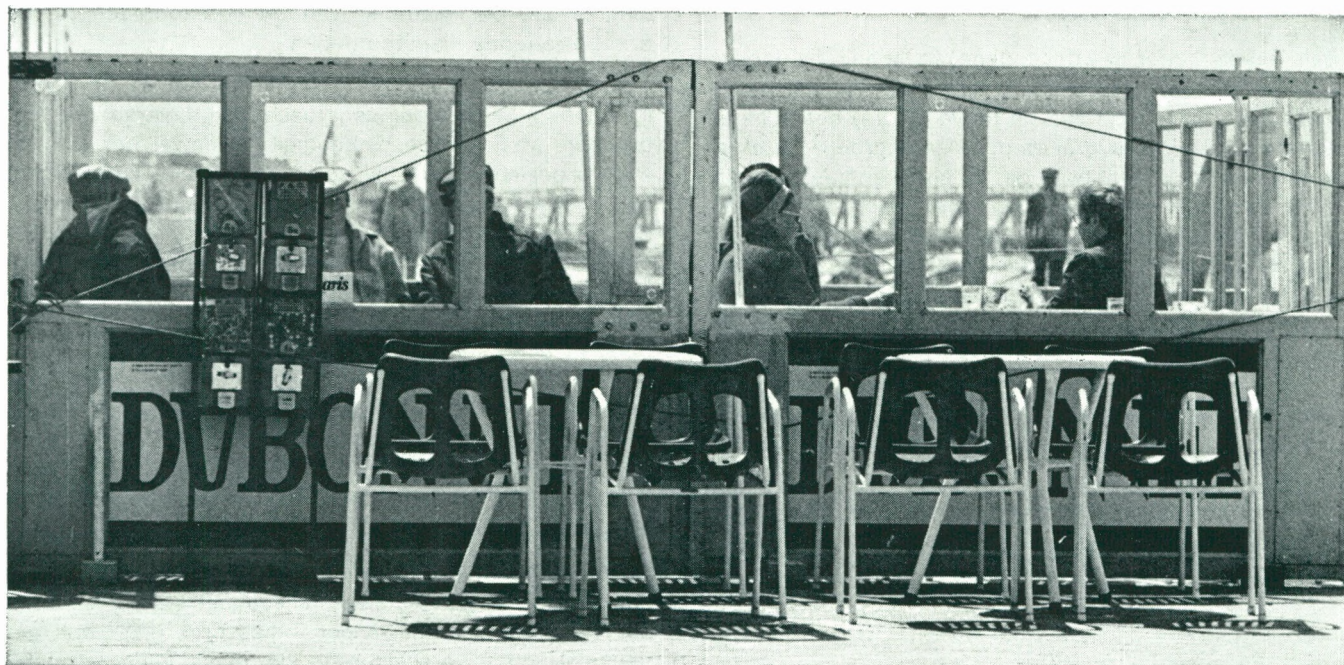

Foto : H. Maertens, Brugge.

Omschrijving	Britten	Duitsers	Nederlanders
Gemiddelde huurprijs van een appartement of villa voor een halve maand	8.482 fr.	8.540 fr.	10.196 fr.
Gemiddelde hotelprijs (volpension) per man-dag	320 fr.	469 fr.	501 fr.
Gemiddelde logieskosten per man-dag, camping	67 fr.	101 fr.	45 fr.

Het wordt duidelijk dat de bekende negatieve faam van de Nederlandse vakantiegangers, die op het eerste gezicht nog versterkt werd door de lage totale man-dag bestedingen, ontwricht wordt door bovenstaande resultaten. Inderdaad, uit deze cijfers blijkt dat de Nederlandse toerist aan de Kust gemiddeld 20 % meer betaalt voor z'n appartement en zelfs 57 % meer voor z'n hotel in vergelijking met de Britse vakantieganger !

Rekening houdend met de relatief lage bestedingen voor logies en maaltijden van de Britse vakantiegangers, valt het te verwachten dat de overige uitgavenposten relatief belangrijker worden dan bij de Duitse en de Nederlandse toeristen. Dit is zeer logisch met betrekking tot de uitgaven voor transport en duurzame goederen. Inderdaad, het gaat hier om uitgaven die in belangrijke mate als 'vaste kosten' kunnen worden beschouwd in functie van de verblijfsduur en/of de gezinsgrootte, zodat het relatief aandeel van deze posten in belang toeneemt in de bestedingsstructuur van de Britse vakantieganger. Deze redenering levert evenwel geen voldoende verklaring op. Uit de hoge uitgaven voor aankopen van duurzame goederen per gezin, kan men afleiden dat de Britse gezinnen (2.164 fr.) op dit vlak royaler omspringen met hun geld

dan de Duitse (1.688 fr.) en Nederlandse (1.175 fr.) gezinnen.

Dat ook het relatief hoog aandeel van de transportkosten bij de Britten in vergelijking met de Duitse en de Nederlandse toeristen, niet alleen te verklaren is door de kortere verblijfsduur en de lage gemiddelde gezinsgrootte blijkt uit de vergelijking van de gemiddelde transportkosten per gezin. Deze kosten bedragen bij het Nederlandse en het Duitse gezin aan de Belgische kust resp. 1175 fr. en 2103 fr., tegenover 3119 fr. bij het Britse gezin.

Verder dient aangestipt dat de relatief hoge uitgaven voor reisagentschap en tour operator bij de Britse vakantieganger voortvloeien uit de specifieke reisgewoonten van de Britse toerist. Inderdaad, 71,5 % van de Britse vakantiegangers deden beroep op de 'travel agency-tour operating business' voor de organisatie van hun reis naar de Belgische Kust, tegenover slechts 27,2 en 7,0 % van resp. de Duitse en de Nederlandse toeristen.

Tenslotte blijkt uit tabel 2 dat de Britse vakantieganger ook veel spendeert aan ontspanning en cultuur. Daar men mag aannemen dat deze uitgaven per man-dag weinig afhankelijk zijn van de verblijfsduur en de gezinsgrootte, kunnen de man-dag uitgaven terzake als een goede vergelijkingsbasis dienen. Per man en per dag geven de Britten gemiddeld 172 fr. uit voor ontspanning en cultuur, tegenover 93 fr. voor de Nederlanders en 80 fr. voor de Duitsers.

De gerealiseerde bestedingsstructuur moet toelaten de netto- van de bruto-bestedingen te onderscheiden. Uit tabel 2 kan men afleiden dat bij de Britten een niet onbelangrijk gedeelte van de bruto-bestedingen direct afvloeit naar het buitenland (circa 14 %), terwijl dit gedeelte vrij miniem is bij de Duitse en de Nederlandse vakantiegangers.

De bestedingen per logiesvorm

Zoals reeds hoger werd aangegeven speelt de logieskeuze⁷ een belangrijke rol t.a.v. de hoogte van het bestedingsniveau. In tabel 3 zijn de totale (bruto) bestedingen uitgesplitst per logiesvorm en per klantengroep. Deze gegevens kan men vanuit twee gezichtshoeken beschouwen. Ofwel kan men interesse opbrengen voor de vergelijking van de bestedingen van de onderscheiden klantengroepen doorheen de diverse logiesvormen, ofwel gaat de belangstelling uit naar de bestedingen in de diverse logiesvormen doorheen de onderscheiden klantengroepen.

3. *Het bestedingsbedrag per man-dag, per man en per gezin bij de Britse, Duitse en Nederlandse toeristen aan de Belgische Kust, per logiesvorm (in B.fr.).*

Nationaliteit	Logiesvorm	Bestedingen per man-dag	Bestedingen per man	Bestedingen per gezin
Duitsers	Appartement (a)	423	8.400	32.256
	Hotel-pension	690	9.966	29.599
	Camping	440	6.520	18.126
Britten	Appartement (a)	604	9.000	33.300
	Hotel-pension	818	7.607	16.735
	Camping	583	5.072	16.230
Nederlanders	Appartement (a)	369	8.126	37.337
	Hotel-pension	758	9.059	21.576
	Camping	296	4.406	11.504

(a) Inclusief villa.

Analyseert men de totale bestedingen per man-dag dan blijkt dat de Britse vakantiegangers in elke logiesvorm meer besteden dan de overeenkomstige Duitse en Nederlandse toeristen. Beschouwt men evenwel de gezinsbestedingen, dan besteden de Britse gezinnen minder dan de vergelijkbare Duitse en Nederlandse gezinnen.

In elk geval blijkt uit de hoger gemaakte vaststelling dat de Britse toerist circa twee keer zoveel uitgeeft per man-dag als de Nederlandse vakantieganger en circa anderhalf keer zoveel als de Duitse toerist, sterk gerelativeerd wordt wanneer men de vergelijkbare vakantieganger per logiesvorm beschouwt. Dit blijkt uit volgende omrekening naar indexcijfers, waarbij het resultaat voor de Nederlanders als basis werd genomen.

Bestedingen per man-dag	Appartement villa	Hotel pension	Camping
Nederlanders	100	100	100
Duitsers	115	91	149
Britten	164	108	197

Deze cijfers tonen aan dat de vermelde verhouding wel opgaat voor de campingtoeristen, maar reeds beduidend wordt afgezwakt bij de appartementstoeristen. Tenslotte is er vrij weinig verschil te bemerken tussen het beste-

dingsniveau per man-dag van de hoteltoeristen bij de drie betreffende klantengroepen.

Totnogtoe was de aandacht vooral gericht op de vergelijking van de bestedingen tussen de diverse klantengroepen. Men kan de bestedingen evenwel ook uit een andere gezichtshoek analyseren, waarbij de nadruk gaat liggen op de vergelijking van de bestedingen in de diverse logiesvormen. Aldus constateert men dat, op één uitzondering na, zowel de uitgaven per man-dag, per man als per gezin het laagst zijn bij de kampeerders. Wanneer men nu de logiesvormen appartement-villa en hotel-pension vergelijkt, dan liggen de man-dag bestedingen van de hotelgast aanzienlijk hoger in vergelijking met deze van de appartementstoerist. Dit is ook nog het geval voor de bestedingen per persoon, zij het reeds in meer afgezwakte mate en met uitzondering voor de Britten. Op het niveau van de gezinsbestedingen overtreft het appartement-villa evenwel veruit het hotel-pension.

Als slotbemerking dient evenwel aangegeven dat de genoteerde verschillen niet alleen het gevolg zijn van de intrinsieke verschillen per logiesvorm, maar ook gedeeltelijk door verschillen in de gemiddelde verblijfsduur en gezinsgrootte per logiesvorm. Deze verschillen in verblijfsduur en gezinsgrootte kunnen als volgt samengevat worden :

logiesvorm	verblijfsduur	gezinsgrootte
appartement-villa	relatief lang	relatief hoog
hotel-pension	relatief kort	relatief klein
camping	relatief kort	relatief klein

Teneinde dit probleem te omzeilen werd, bij wijze van proef, onder de Nederlandse toeristen, drie stellen (met elk circa 100 vakantiegangers) naar logiesvorm verschillende, maar naar gezinsgrootte en verblijfsduur identieke personen, samengesteld. Alsdan werd de relatieve bestedingshoogte per man-dag vergeleken van de drie logiesvormen, resp. voor de gehele enquêtegroep (niet vergelijkbaar naar gezinsgrootte en verblijfsduur) en voor de naar verblijfsduur en gezinsgrootte vergelijkbare stellen :

Logiesvorm	In de enquêtegroep	Vergelijkbare stellen
Camping (basis = 100)	100	100
Appartement-villa	125	161
Hotel-pension	258	192 (a)

(a) Dit betekent dat de hotelgast per man-dag bijna twee keer ($1,92 = 192 : 100$) zoveel besteedt als de vergelijkbare kampeerder en circa één vijfde meer ($1,19 = 192 : 161$) dan de vergelijkbare appartementstoerist.

Uit deze gegevens blijkt dat het bestedingsniveau van de 'vergelijkbare' kampeerder beduidend lager ligt dan dit van de vakantiegangers in de overige logiesvormen. Het oorspronkelijk verschil in het bestedingsniveau tussen de hotelgast en de appartementstoerist (voor de gehele enquêtegroep besteedde de hotelgast per man-dag ruim tweemaal zoveel als de appartementstoerist) wordt evenwel sterk gereduceerd. Inderdaad, bij de naar verblijfsduur en gezinsgrootte vergelijkbare stellen liggen de man-dag bestedingen van de hotelgasten niet eens 20 % hoger dan deze van de appartementstoeristen.

⁷ Hierbij beperken we ons tot de drie belangrijkste logiesvormen, nl. het appartement-villa, het hotel-pension en de camping.

Archief Westtoerisme - Foto : Inbel.

Besluiten

Van de drie beschouwde klantengroepen vertonen de Britten in 1972 veruit het hoogste (bruto) bestedingsbedrag per man-dag (773 fr.), tegenover respectievelijk 495 fr. en 400 fr. voor de Duitse en de Nederlandse toeristen aan de Belgische Kust. Alhoewel bij de Britten de hoogste directe importlek werd waargenomen, zijn ook de netto-bestedingen per man-dag veruit het hoogst. Wanneer wij het netto-bestedingsbedrag per man-dag vermenigvuldigen met het officieel overnachtingscijfe (verhoogd met de traditionele 50 % voor de onderschatting), dan vertegenwoordigen de Britten in 1972 met circa 690 miljoen fr. nog steeds het hoogste omzetcijfer vóór de Duitse (480 miljoen fr.) en de Nederlandse toeristen (circa 180 miljoen fr.). Hierbij dient aangemerkt dat het aandeel van de Britten in de omzet van de Kust groter is dan haar aandeel in de overnachtingen, als gevolg van de hoge netto-bestedingen per man-dag. De totale omzet van de drie beschouwde klantengroepen, namelijk 1,35 miljard fr. in 1972, betekent evenwel geen zelfde bedrag aan toegevoegde waarde. Hiertoe zouden uit dit omzetcijfer de geïmporteerde goederen en diensten ten behoeve van de toeristen moeten worden geëlimineerd. Alhoewel dit met de huidige beschikbare gegevens niet mogelijk is, leveren de bestedingsonderzoeken in dit opzicht een eerste aanbreng. Verder zou ook de reorganisatie van het bestaande systeem voor het verzamelen

van de toeristische overnachtingen bijdragen tot een nauwkeuriger raming van de economische betekenis van het toerisme.

Terwijl de Britten veruit het meest uitgeven per man en per dag, liggen de waardeverhoudingen geheel anders wanneer wij de bestedingen per persoon en per gezin beschouwen. Zowel per persoon als per gezin vertonen de Britten de laagste en de Duitse toeristen de hoogste vakantieuitgaven aan de Belgische Kust. De vastgestelde uiteenlopende verhoudingen tussen de diverse klantengroepen hebben geen absolute vergelijkingskracht. De kortere verblijfsduur, de lagere gemiddelde verblijfsduur en de logieskeuze van de Britten verklaren hun hoge man-dag bestedingen in vergelijking met de Duitse en de Nederlandse vakantiegangers. Nochtans werd vastgesteld dat ook een aantal specifieke karakteristieken van het bestedingspatroon van de Britten dit verschil helpen verklaren, met name de hoge transportkosten, de uitgaven aan reisagentschappen en tour operator, alsook de bestedingen voor ontspanning en cultuur en de aankopen van duurzame goederen.

Dat al deze gegevens met de nodige nuances dienen geïnterpreteerd, blijkt uit de vaststelling dat de Nederlander, die de laagste bestedingen per man-dag noteert; gemiddeld 20 % meer betaalt voor zijn appartement en zelfs 50 % meer voor zijn hotel (voor een identieke periode) in vergelijking met de Britse vakantieganger.

Lannoo pvba

Vakmanschap en vernieuwingsdrang

D. SANDERS, Lic. Soc. Wet., Redaktiesekretaris

De stad Tielt is, met haar 14.156 inwoners en haar 3.900 tewerkgestelden, niet eens zo groot te noemen. En toch heeft zij, in Europees én internationaal perspectief, haar kaarten weten te leggen. Zij voert nu reeds ettelijke jaren Europa in haar eerder feestelijke vlag.

Deze optie is, voor wie Tielt een beetje kent, echt geen verrassing te noemen. Sinds 1909 bestaat daar immers een bedrijf dat van meetaf aan durfde te denken in bovengemeentelijke en bovennationale termen. De engere beslotenheid van stads- en provinciegrenzen werd door Joris Lannoo, stichter van het bedrijf, direkt overschreden. Toen hij omwille van familiale omstandigheden een drukkerijtje moest overnemen, startte hij meteen met een uitgeverij waar hij, geestelijk gevoed door de eerste generatie Vlaams-voelende persoonlijkheden direkt ook aansluiting zocht bij wat in Nederland gebeurde en leefde. Waar de uitgeverij zich aanvankelijk vaak met historische, en merendeels op Vlaanderen afgestemde thema's moest bezighouden, kwam daar geleidelijk verandering in. Zij trad naar buiten en kreeg, zij het soms met grote moeilijkheden, naam en faam in Nederland én in andere taalgebieden. Deze uitstraling werd mede bewerkstelligd dank zij de opgang van de afdeling grafiek die, door haar visuele taal, heel wat minder beperkingen ondervond dan de geschreven dokumenten en die op de internationale markt van de gelegenheidsgrafiek de faam van onze drukkers hielp verspreiden tot ver over de wereldzeeën.

Vakmanschap en stelselmatige inhoudelijke en technische vernieuwing zijn de troeven waarmee de drie afdelingen van de firma Lannoo Europa veroveren en waarmee zij tevens de stad Tielt een onvermoede bekendheid helpen geven.

Zeer dikwijls wordt de beeldvorming over de drukkerij-uitgeverij Lannoo pvba naar buiten verengd tot de uitgeverij, waardoor het geheel overigens zijn initiële bekendheid verwerf. Deze verenging hangt uiteraard nauw samen met de gelijktijdige opgroei van drukkerij en uitgeverij, waarbij de drukkerij dikwijls als alleen het normale verlengstuk van de uitgeverij werd aangezien.

In feite telt de firma Lannoo drie betrekkelijk autonoomwerkende afdelingen; de drukkerij, de uitgeverij van boeken en de meer-recent opgegroeide uitgeverij van grafiek. Samen stelden deze drie afdelingen per 1 februari 1974 150 personen tewerk. Het grootste aantal personeelsleden is in de afdeling drukkerij tewerkgesteld.

Hetzelfde geldt voor de gebouwen. Het grootste gedeelte van de 11.000 m² bebouwde oppervlakte wordt ingenomen door de drukkerij en aanverwante activiteiten. De eerste fase van een nieuwbouw, een papiermagazijn van 2.500 m², wordt totaal door deze tak gebruikt. Het lijkt dan ook logisch eerst de drukkerij nader toe te lichten, vooraleer de uitgeverij en de afdeling grafiek te behandelen.

Een geïntegreerde drukkerij

De firma Lannoo gaat er prat op dat zij behoort tot de meest-geïntegreerde grafische ondernemingen in Vlaanderen. Daarmee wordt niet alleen bedoeld dat de uitgeverij beschikt over een goed-geoutilleerde drukkerij, maar de drukkerij zelf omvat zeer diverse activiteiten (gaande tot een eigen repro-afdeling), terwijl een aantal nevenaspecten van de uitgeverij (kontakten met copywriters, vertalers, ontwerpers, grafiekers), het dienstbetoon van de drukkerij ten voordele van haar klanten in de hand werken.

Deze speciale zorg voor het handelsdrukwerk is meteen het kenmerk geworden van de drukkerij. Het bereikte resultaat is het gevolg van een ver doorgedreven politiek van kwaliteitscontrole, waar zelfs de klant bij wordt betrokken en dit zo gewenst zelfs gedurende het productieproces. Zo worden geregeld, voor de technisch-belangrijkste drukken, vellen van de machine afgenomen voor nazicht van de afwijkingen.

Ruim de helft van het werk wordt uitgevoerd voor andere klanten dan de eigen uitgeverij. Zeer dikwijls gaat het daarbij over opdrachten in meer-kleurendruk, waarbij de teksten in diverse talen worden gezet. Van deze vervanging van anders-talige teksten heeft de drukkerij een echte specialisatie gemaakt.

De groei van de drukkerij tot wat ze nu is, kan niet in een paar woorden worden geschetst. Tot vóór een 12-tal jaren was de drukkerij van het zeer klassieke type, uitgerust met een reeks linotypes en enkele platte drukpersen, waarvan sommige met een grote drukkcapaciteit. Twaalf jaar geleden deed de eerste offsetpers haar intrede in de drukkerij, samen met de eerste reprografische installatie voor de vervaardiging van clichés in eigen huis.

Kort daarop, in 1964, werd er voor de vervaardiging van folders een typorotatiepers voor kleurendruk in bedrijf gesteld. Deze vernieuwing, die ondertussen door andere

technieken achterhaald is, betekende de start voor een echte schaalvergroting en voor een meer-industriële benadering van bepaalde problemen. Tevens had de nieuwe werkwijze zeer grote consequenties voor de repro-afdeling, voor de montage en voor de binderij.

Rond 1970 werden door het bedrijf in meerdere Europese bedrijven proeven gedaan teneinde een waardevolle kleurenkracht te bekomen op offsetpersen. Dit liet toe de bestaande cliënteel voor kleurenoffset-illustratie beter te dienen en tevens een nieuwe cliënteel aan te trekken.

Momenteel wordt 40 % van het drukwerk op typopersen en 60 % op offset-persen uitgevoerd. In totaal zijn er 13 typo-drukpersen en 12 offset-cylinders in werking. Wel gaat de verdere uitbreiding in het bedrijf de richting uit van de offset-techniek. Op dat vlak is reeds een offsetpers aanwezig die vierkleurendruk of recto-verso in één drukgang kan leveren. Deze en ook de andere machines zijn vooral gericht op kleinere en middelgrote oplagen en op kleinere formaten, die een goede verzorging toelaten en tevens zeer gemakkelijk aan te passen zijn aan de veelgevraagde overschakeling op verschillende talen.

De voorbereidende afdelingen en de afwerking

Wie aan drukken denkt, moet ook aan voorbereiding denken en aan afwerking. Lannoo pvba beschikt over alle betrokken afdelingen, zodat zelden op onderaannemers beroep moet worden gedaan.

De firma beschikt zowel over een loodzetterij met opmakerij als over een afdeling voor opmaak van de offsetplaten. In de laatste afdeling is momenteel een studie aan de gang over de bruikbaarheid en rentabiliteit van een fotografische zetmachine. Wel is de automatisatie reeds doorgevoerd in de zetterij, waar een zetmachine met lezer staat opgesteld. Bij herdrukken wordt regelmatig gebruik gemaakt van de fotografische reproductie van de originele druk.

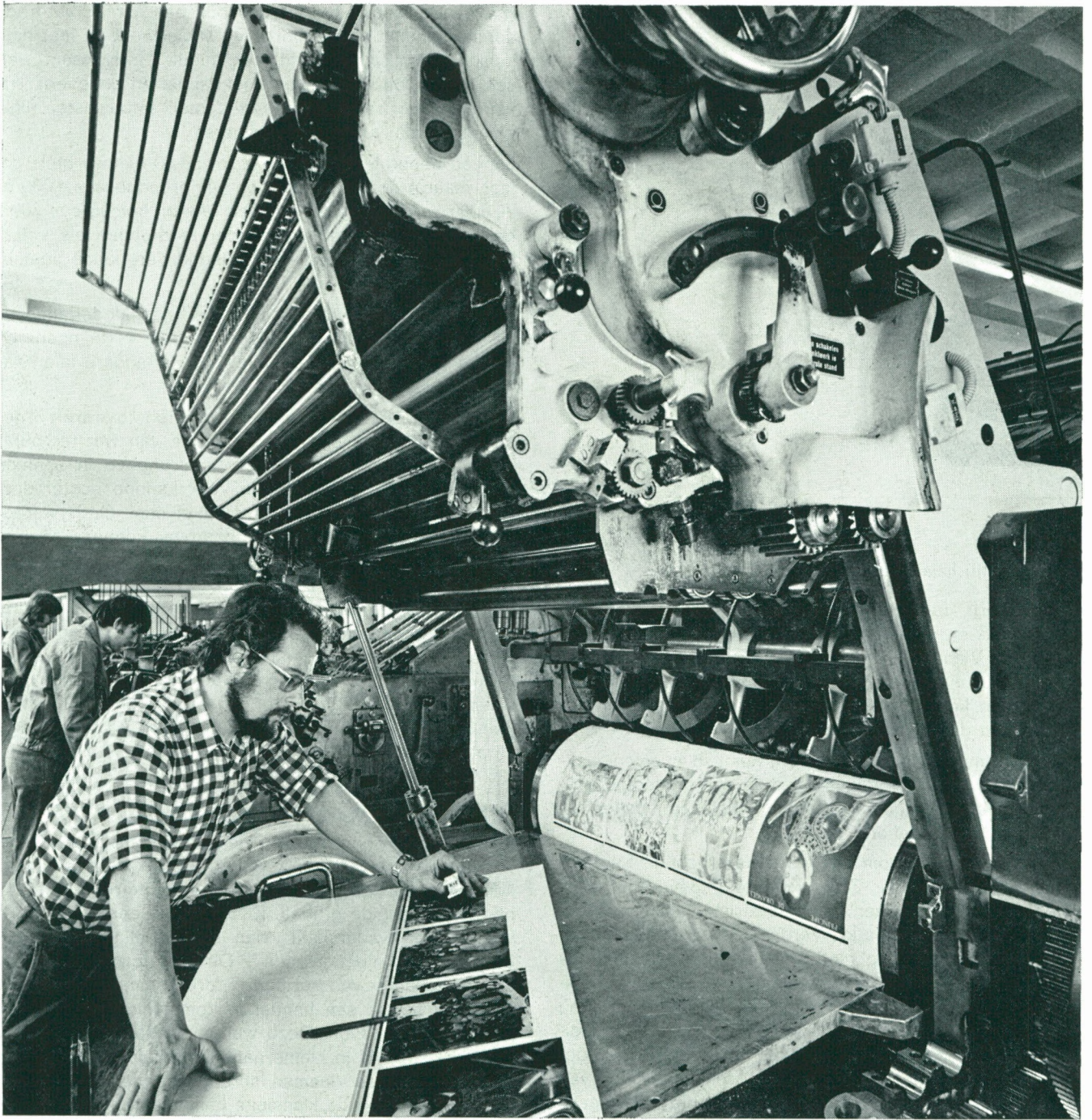
Op korte tijd zeer belangrijk geworden is de genaamde repro-afdeling. Deze afdeling startte 12 jaar geleden en beschikt voor het ogenblik over een volledige gamma opname-apparaten, inbegrepen de apparatuur voor kleurenselctie en kopieer-apparatuur. Zij is daardoor in staat zowel nylonprintclichés voor typografisch werk als offsetplaten te maken. Een 15-tal personen zijn in deze afdeling tewerkgesteld. Bestendig worden de gebruikte technieken aangepast, teneinde het duurder basismateriaal te kunnen compenseren door een verhoogde kwaliteit of door het uitschakelen van tussenbewerkingen bij het maken van clichés. De afdeling zelf startte met een niet-gebruikelijk procédé dat, na een moeilijke beginperiode, nu volledig op punt staat. Sindsdien is deze afdeling zo bekend geraakt dat er reeds heel wat voor andere drukkers wordt geclicheerd. In dit verband dringt zich voor de nabije toekomst zelfs een hogere graad van automatisatie op, teneinde nog meer werk te kunnen verzetten op het bereikte kwalitatief niveau.

In de binderij tenslotte werd de laatste jaren intensief geïnvesteerd. Voor 10 à 15 % van de totale activiteit wordt daar voor buitenstaanders gewerkt, terwijl enkele zeer okkasionele opdrachten buitenshuis moeten verricht worden. Alle andere werk wordt in eigen bedrijf uitgevoerd, zoals alle verzamelvormen van de klassieke garenbinding, over het nieten tot de garenloze afwerking, evenals diverse mogelijkheden van geprogrammeerd snijden en volautomatisch verzamelen, lijmen en inpakken.

Ook deze afdeling moet, gezien de aard van de productie met haar verscheidene formaten en reeksen, zeer flexibel worden opgesteld. Essentieel daartoe is de onderhouds- en konstruktieploeg van 5 personen, die zowel de opvolging van de diverse machines als de aanpassingswerken, nodig voor een vlotte werking, bestudeert en uitvoert.

In de nabije toekomst is de binderij de eerste afdeling die nieuwe gebouwen zal krijgen, samen dan met de sociale diensten.

De loutere beschrijving van de activiteiten van de drukkerij en aanverwante takken geeft een onvolledig beeld van de zelfstandige plaats die zij inneemt in de drukkerij-uitgeverij. Meer en meer immers gaat deze tak zich zelfstandig opstellen in het geheel. Het aantal klanten van de afdeling reprografie is daarvan een eerste aanduiding. Daarnaast wordt er echter ook een eigen promotiepolitiek gevolgd voor de drukkerij zelf. Daar wacht men de bestellingen van derden niet meer af, maar bij de potentiële klanten wordt de vraag gestimuleerd. Zo ontstonden de laatste jaren heel wat vierkleurendruk-uitgaven, zoals kunstboeken, luxe-brochures, kalenders, jaarverslagen... van een hoog kwalitatief niveau, op duidelijke instigatie van de drukkerij.

Foto's : Labarque J.P., Outryve. - Archief Lannoo, Tielt.

De uitgeverij : handel en cultuur

De drukkerij voert dus reeds een zelfstandige promotiepolitiek die erop gericht is een eigen positie in te nemen in de Vlaamse zakenwereld. Ook de uitgeverij moet nu meer en meer commercieel gaan denken. Toch blijft er nog een konflikt bestaan tussen het zakelijke en het kulturele in dit vak.

De eigen image van de uitgeverij komt in haar specialiteiten naar voren. Zij steunt thans op een driedelige, stevige basis : een algemeen fonds, religieuze boeken en jeugd- en kinderboeken.

Het algemeen fonds omvat een reeks prachtige fotoboeken en kunstuitgaven. Zo brengt de uitgeverij bijvoorbeeld de suksesrijke serie 'Kunstraprimonium van West-Vlaanderen' op de markt. Verder toeristische uitgaven (vaak in samenwerking met Westtoerisme), paperbacks over Vlaamse Beweging, opvoeding, seksuele voorlichting, kursieve teksten 'aan de rand van de literatuur', open brieven, een gespecialiseerde 'Nederlandse Heidegger Bibliotheek', duizendvoudig herdrukte kolderboeken, een onverbidde bestseller 'Menslief, ik hou van je' (120.000 exemplaren in een goed jaar tijd) en vulgarisatieboeken over vele, uiteenlopende onderwerpen.

Religieuze boeken vormen een vaste waarde in het fonds Lannoo. Hier is het bedrijf gespecialiseerd in bruikbare handboeken voor de gelovigen. De laatste tijd is voor populaire, godsdienstige werken hernieuwde belangstelling ontstaan.

Een derde tak is het jeugd- en kinderboek. Als afdeling in volle expansie zorgt men hier voor uitstekend verzorgde kwaliteitsboeken voor het goede publiek, waaraan steeds meer belang wordt gehecht. Lannoo slaagde er zelfs in een stijlvolle Harlekijnserie in vierkleurendruk te lanceren. Werk van Vlaamse auteurs en Vlaamse illustrators, in vele landen in grote aantallen verspreid.

Op zoek naar rijke afbeeldingen kijkt de uitgeverij steeds weer uit naar bekwame grafische kunstenaars, die vaak ook voor de afdelingen drukkerij en grafiek werken. Praktisch al het drukwerk van de uitgeverij (een belangrijke 'klant' van de drukkerij), wordt in eigen huis gerealiseerd. Ook het reprografisch werk wordt meestal in Tielt uitgevoerd. De verkoop van de publikaties gaat via de boekhandel in Vlaanderen (65 %) en Nederland

(35 %). De laatste tijd worden ook een aantal niet-traditionele kanalen aangeboord. De samenwerking met boekenclubs is bijvoorbeeld een nieuw, interessant verschijnsel in de wereld van boekhandel en uitgeverij. Het verkoopteam bestaat uit een aantal enthousiaste, flink-gemotiveerde vertegenwoordigers.

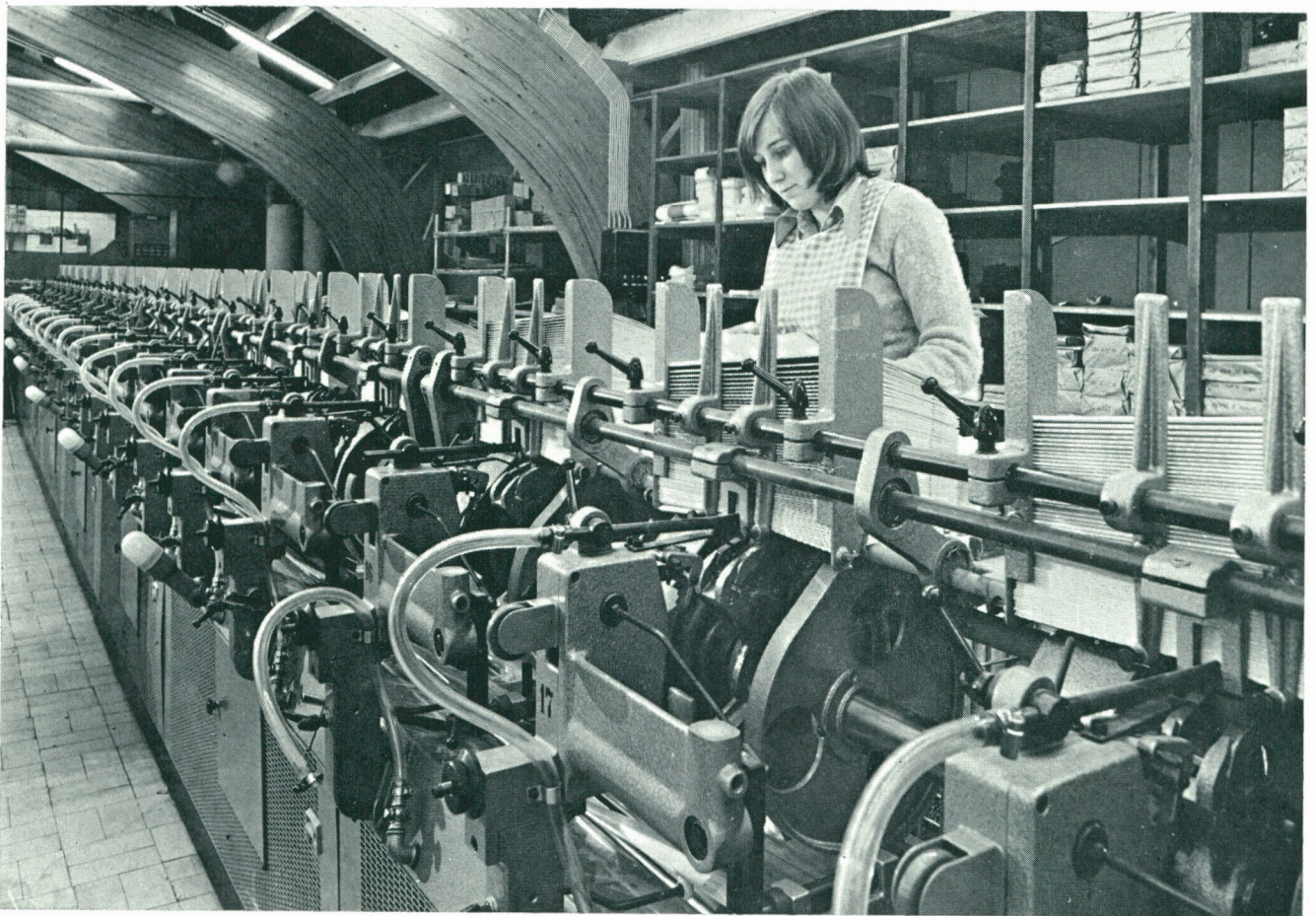
Lannoo beperkt zijn produktie tot 50-60 nieuwe titels per jaar, maar probeert de oplagen (variërend tussen 4.000 en 20.000 exemplaren) te verhogen. Hierbij komen een 30-tal herdrukken. Het geheel is onder te brengen als volgt : 50 % algemeen fonds, 30 % jeugd- en kinderboeken, 20 % religieuze werken.

De grootste aandacht gaat naar werk van Nederlandstalige auteurs. Slechts een vierde betreft vertalingen. De laatste jaren begon de uitgeverij ook in andere talen dan het Nederlands te publiceren.

Het aantal aangeboden handschriften overtreft (nog steeds) de vraag; slechts een tiende van wat ter publikatie wordt aangeboden komt voor uitgave in aanmerking. De mooiste boeken zijn voor Lannoo echter deze waartoe de uitgever zelf het initiatief nam. Onderwerpen vinden en auteurs zoeken die daarover kunnen schrijven in de sectoren jeugdboeken, essays, populair-wetenschappelijk werk, religieuze boeken enz. is een dankbare en afwisselende opdracht. De mooiste initiatieven in deze zin zijn wel de opbouw en uitgave van de 'Encyclopedie van de Vlaamse Beweging', waarvan het eerste van de twee delen zopas verscheen en de serie 'Open brieven', waarin de politiek van de uitgeverij sterk naar voren komt; gehoor geven aan elke stem, op voorwaarde dat zij positieve betekenis heeft.

Wereldwijde grafiek

Lannoo is ook uitgever van gelegenheidsgrafiek. Of beter : naast de afdelingen drukkerij en uitgeverij van boeken omvat Lannoo pvba nog een derde, betrekkelijk autonome vleugel : de grafiek. Zijn de twee eersten terug te voeren naar 'vaderskant', dan is de afdeling grafiek een erfenis van 'moederszijde'. De echtgenote van Joris Lannoo, stichter van het bedrijf, dreef immers een beetje op eigen houtje een handel in kommuniekarten, rouwprentjes en -brieven. Deze waren meestal ingevoerd uit het buitenland of in kleine aantallen in de eigen drukkerij gedrukt. Deze Vlaamse inbreng was toen reeds duidelijk afwijkend van de klassieke Italiaanse produktie, dank zij werk van Jos Speybrouck, Alfred Ost, Andreas Bostels en Antoon Devaere, maar zij bleef zeer bescheiden in de massa andere produkten. De aanvoer uit Italië staakte gedurende de Tweede Wereldoorlog, om daarna terug te hernemen. Toen het bedrijf Lannoo in 1959 zijn 50-jarig bestaan vierde, viel ergens in een toespraak een zijdelingse opmerking over het kitch-achtige van dit importartikel. Dit leidde in 1960 tot een prijsvraag waarbij eigen kunstenaars opgeroepen werden om vernieuwde communiebeeldjes te creëren. Deze prijsvraag werd niet alleen bekroond door de ontdekking van enkele geslaagde ontwerpen; zij lag aan de basis van een totale herdenking van de verkoop van eerst louter godsdienstige, maar zeer snel ook meer-algemene gebruiksgrafiek : wenskaarten, geboortekartjes, menu's en tafelkaartjes en sinds dit jaar op bredere schaal ook hippe scheurkalenders. Het aantal aangezochte grafiekers verhoogde; de drukkerij kon haar meesterschap inzake kleurendruk opnieuw bewijzen. De Lannoo-grafiek kreeg een eigen, zij het zeer gedifferentieerd aanzicht dat de wereld rondging. Vóór een paar jaar was de USA een enthousiast koper en gebruiker van deze Vlaamse sierlijke druksels.

Sindsdien rezen er monetaire moeilijkheden, zodat deze markt praktisch volledig werd afgegrensd. Zoals zovele andere bedrijven in andere takken, oriënteerde Lannoo grafiek zich toen met volle kracht op de EEG-landen, wat als resultaat een uitvoer geeft van 40 %.

Tweemaal per jaar is de firma aanwezig op de Beurs van Frankfurt, waar een zeer gespecialiseerd koperspubliek met de eigen stijl en kwaliteit van de grafische realisaties wordt gekonfronteerd. Daar worden de buitenlandse warenhuizen en grossiers gevonden, die dan verder voor de verspreiding instaan. De verkoop in België daarentegen geschiedt rechtstreeks naar de kleinhandel en de drukker toe; 7 vertegenwoordigers staan in voor deze commercialisatie van de eigen productie, aangevuld met enkele buitenlandse artikels die in exclusiviteit aan deze vertegenwoordigers worden meegegeven. Als prettig detail kan hier ook melding worden gemaakt van een mooi-gedrukte promotionele 'prentpraat'-krant met binnen- en buitenlandse aktualiteiten terzake, die inkopers en kopers dicht bij elkaar moet brengen.

De menselijke inbreng

Al deze realisaties zijn zo maar niet tot stand gekomen; zij zijn de vrucht van veel menselijk inzicht en arbeid.

Belangrijk lijkt in de eerste plaats de fundamentele optie bij de leiding. Lannoo pvba is een familiebedrijf in de tweede generatie. Maar nu reeds zijn de in het bedrijf werkzame kinderen Lannoo op het hoogste vlak gesekundeerd door vaardige niet-familieleden, die in nauwe samenwerking, de algemene beleidsobjectieven mede bepalen. De stap die vele familiebedrijven slechts moeizaam durven zetten, is hier reeds gerealiseerd.

Daardoor kan ook de autonomie van de drie afdelingen stelselmatig verder gaan en zij wordt steeds meer geaksentueerd. Dit maakt de bedrijfsvoering inzichtelijker, wat tevens de verstandhouding in de hand moet werken.

En tenslotte zijn er ook de bedienden en arbeiders die het bedrijf helpen maken. De aangroei is zeer gestaag en loopt op van 73 tewerkgestelden op 30 juni 1958, tot 118 in 1968, 132 in 1972 en 150 op 1 februari 1974. Telkens zijn daarvan ongeveer 60 % van Tielt zelf afkomstig.

Er zijn 93 mannen (68 arbeiders en 25 bedienden), en 57 vrouwen (41 arbeidsters en 16 bedienden) tewerkgesteld.

Behoudens bij de hoger-gekwalificeerde kadmensen, zijn de arbeiders meestal van het A3 en A2-niveau. De gemiddelde leeftijd is nu 30 jaar en het personeelsverloop is nog geen 2 %. Dit bewijst meteen hoe de arbeidskrachten een grote arbeidszekerheid in een voldoende groot bedrijf op prijs stellen.

Deze arbeidszekerheid wordt door het bedrijf zelf in de hand gewerkt door een uitgesproken politiek van beroepsaanpassing en specialisatie. Deze gebeurt echter wel buitenshuis, maar met de medewerking van eigen topmensen aan naschoolse cycli inzake beroepsvolmaking en dank zij regelmatige bedrijfsbezoeken in binnen- en buitenland.

Bij deze openheid tegenover het eigen personeel is ook kenmerkend de wil om ook voor de ongeschoolden, die toch ook in deze bedrijfstak voorkomen, de creativiteit in het werk te bevorderen, terwijl ook enkele gehandicapten, hun plaats in het bedrijf wisten te veroveren.

Het is tenslotte deze hechte gemeenschap die erin slaagde in 65 jaar dit drukkers- en uitgeversbedrijf en de stad Tielt een wereldfaam te bezorgen.

Beroepsbevolking naar bedrijvigheid, 1970

Bedrijvigheid	Arr. Brugge			Arr. Diksmuide			Arr. Ieper			Arr. Kortrijk		
	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T
Landbouw, bosbouw, visserij . . .	4.915	728	5.643	2.407	477	2.884	4.346	921	5.267	2.653	483	3.136
Energie en waterhuishouding . . .	896	42	938	65	1	66	216	3	219	907	49	956
Winning en verwerk. v. niet-energ. delfst. & chem. ind.	2.736	134	2.870	434	23	457	929	59	988	7.770	558	8.328
<i>waarvan :</i>												
vervaard. en eerste verw. metalen	283	15	298	159	11	170	64	6	70	5.442	223	5.665
vervaard. v. steen, cement, beton.	2.037	58	2.095	253	11	264	774	31	805	1.781	196	1.977
chemische industrie	408	59	467	20	1	21	77	15	92	481	114	595
Metaalverwerkende industrie . . .	9.655	3.141	12.796	1.196	212	1.408	3.758	346	4.104	4.748	837	5.585
<i>waarvan :</i>												
vervaard. v. prod. uit metaal . . .	3.498	299	3.797	322	9	331	531	22	553	2.498	264	2.762
machinebouw	2.698	332	3.030	514	20	534	2.765	108	2.873	904	51	955
elektronische industrie	1.641	2.276	3.917	107	161	268	179	126	305	982	488	1.470
automobielbouw	650	51	701	107	7	114	117	7	124	185	12	197
Andere be- en verwerkende in- dustrie	7.141	3.105	10.246	1.678	938	2.616	5.345	3.563	8.908	23.827	13.186	37.013
<i>waarvan :</i>												
voedings- en genotmiddelenind. .	2.626	467	3.093	771	246	1.017	1.135	214	1.349	2.138	393	2.531
textielnijverheid	463	324	787	96	102	198	2.161	1.560	3.721	14.155	7.651	21.806
schoen- en kledingnijverheid . . .	351	1.463	1.814	58	508	566	222	1.522	1.744	874	3.817	4.691
houtindustrie, houten meubelen .	2.449	344	2.793	511	42	553	1.300	124	1.424	4.414	534	4.948
papier- en papierwaren ind., gra- fische nijverheid	1.075	365	1.440	43	22	65	348	77	425	843	291	1.134
Bouwnijverheid	8.867	169	9.036	2.726	31	2.757	3.864	63	3.927	6.894	154	7.048
Handel, hotel, restaurants, café, reparatie	9.361	6.739	16.100	1.589	900	2.489	3.328	2.477	5.805	9.423	6.352	15.775
<i>waarvan :</i>												
groothandel	2.166	495	2.661	355	49	404	825	182	1.007	2.895	724	3.619
kleinhandel	4.249	4.256	8.505	812	558	1.370	1.610	1.550	3.160	4.281	3.835	8.216
maaltijden, drank, logiesverstreck.	1.584	1.891	3.475	69	266	335	262	697	959	610	1.565	2.175
Vervoer en communicatie	4.754	353	5.107	721	50	771	1.340	72	1.412	3.638	304	3.942
Banken, verzekering, verhuur, diensten en ondernemingen . . .	2.054	995	3.049	226	103	329	550	254	804	2.199	916	3.115
Overige dienstverlening	11.384	8.986	20.370	1.083	1.284	2.367	3.081	2.806	5.887	7.048	7.044	14.092
<i>waarvan :</i>												
overheid, defensie, wett. soc. verzekering	6.152	982	7.134	442	51	493	1.473	178	1.651	2.876	458	3.334
onderwijs	2.408	3.252	5.660	364	491	855	862	1.068	1.930	2.284	2.831	5.115
Overige activiteiten	433	170	603	61	16	77	201	116	317	447	212	659
Totaal	62.196	24.562	86.758	12.186	4.035	16.221	26.958	10.680	37.638	69.554	30.095	99.649

Arr. Oostende			Arr. Roeselare			Arr. Tielt			Arr. Veurne			Prov. West-Vlaanderen		
M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T	M	V	T
2.143	232	2.375	3.160	499	3.659	3.183	783	3.966	1.851	320	2.171	24.658	4.443	29.101
489	17	506	246	34	280	86	2	88	120	4	124	3.025	152	3.177
1.224	58	1.282	1.688	132	1.820	763	48	811	238	14	252	15.782	1.026	16.808
60	2	62	609	30	639	335	16	351	76	2	78	7.028	305	7.333
403	14	417	930	70	1.000	353	15	368	137	8	145	6.668	403	7.071
753	40	793	137	29	166	47	9	56	15	2	17	1.938	269	2.207
2.399	435	2.834	4.515	923	5.438	1.729	223	1.952	651	62	713	28.651	6.179	34.830
610	35	645	1.696	120	1.816	755	28	783	376	51	427	10.286	828	11.114
594	47	641	901	63	964	354	24	378	132	6	138	8.862	651	9.513
284	307	591	705	665	1.370	223	123	346	48	3	51	4.169	4.149	8.318
61	3	64	1.074	68	1.142	170	9	179	27	—	27	2.391	157	2.548
2.250	1.289	3.539	11.689	6.206	17.895	6.114	3.381	9.495	1.213	448	1.661	59.257	32.116	91.373
1.135	394	1.529	2.716	565	3.281	943	162	1.105	463	119	582	11.927	2.560	14.487
186	160	346	2.864	1.563	4.427	1.923	1.162	3.085	140	94	234	21.988	12.616	34.604
120	610	730	1.281	3.117	4.398	443	1.601	2.044	42	146	188	3.391	12.784	16.175
512	28	540	3.875	406	4.281	2.135	194	2.329	501	82	583	15.697	1.754	17.451
232	63	295	453	171	624	179	72	251	42	6	48	3.215	1.067	4.282
5.169	108	5.277	4.327	84	4.411	2.874	53	2.927	1.838	34	1.872	36.559	696	37.255
5.717	4.520	10.237	5.289	3.347	8.636	2.619	1.480	4.099	2.102	1.782	3.884	39.428	27.597	67.025
1.238	266	1.504	1.493	334	1.827	750	137	887	430	91	521	10.152	2.278	12.430
2.469	2.772	5.241	2.515	2.184	4.699	1.240	929	2.169	960	1.037	1.997	18.136	17.221	35.357
1.312	1.435	2.747	224	749	973	109	367	476	441	639	1.080	4.611	7.609	12.220
4.552	288	4.840	1.807	100	1.907	867	30	897	959	208	1.167	18.638	1.405	20.043
1.078	506	1.584	951	391	1.342	393	180	573	394	226	620	7.845	3.571	11.416
7.777	4.127	11.904	3.717	3.916	7.633	1.642	1.932	3.574	2.419	1.635	4.054	38.151	31.730	69.881
4.920	486	5.406	1.437	182	1.619	644	81	725	1.460	90	1.550	19.404	2.508	21.912
1.255	1.437	2.692	1.194	1.510	2.704	488	824	1.312	493	569	1.062	9.348	11.982	21.330
191	66	257	195	94	289	93	34	127	122	46	168	1.743	754	2.497
32.989	11.646	44.635	37.584	15.726	53.310	20.363	8.146	28.509	11.907	4.779	16.686	273.737	109.669	383.406

TIEN JAAR INTERKOMMUNALE WERKING

De Westvlaamse interkommunale verenigingen voor economische expansie, voor technisch advies en bijstand en voor huisvestingsbeleid vierden op 10 mei 1974 hun tienjarig bestaan.

In de gotische zaal van het Brugs stadhuis ging, onder een zeer grote belangstelling, een academische zitting door, voorgezeten door Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, gouverneur van West-Vlaanderen.

De heer J. Pattyn, directeur van de drie verenigingen, schetste eerst de oprichting van de verenigingen. Hij situeerde deze oprichting in het kader van de nood aan een betere ordening van de ruimte en van de technische problemen, waarmee de overheid wordt gekonfronteerd bij de realisatie van de vooropgestelde plannen voor een harmonische groei.

In de 10 voorbije jaren traden 99 gemeenten toe tot de WIH, 116 tot de WITAB en 62 tot de WIER. De WIH heeft nu 43 mln fr kapitaal, de WIER 40,5 mln fr en de WITAB 21,5 mln fr.

De WIH was in de afgelopen 10 jaren actief op 74 terreinen in 47 gemeenten; zij verwierf 610 ha grond, waarvan 237 ha werden doorverkocht aan kandidaat-bouwers, aan bouwmaatschappijen of aan de gemeenten voor recreatieve uitrustingen. Tevens werden door de WIH zelf 101 woningen gebouwd in groepsbouw op 6 bouwplaatsen. Voor het bouwen werd de laatste jaren beroep gedaan op bouwpromotoren.

De WIER kocht 1.162 ha grond aan, gelegen op 31 gemeenten; er werden 239 ha industriegrond verkocht, gelegen in 35 industriegebieden. Tenslotte werden zeven bedrijfsgebouwen voorgefinancierd door de WIER.

De WITAB, die door de meerderheid van de aangesloten gemeenten als urbanist werd aangesteld, werkte in 10 jaar aan gemeentelijke aanlegplannen in 86 gemeenten. Daarnaast werden een reeks technische vraagstukken opgenomen: het probleem van de huisvuilophaling en -verwerking, van de versnelde bouw van zwembaden (12 in 3 jaar tijds) en van de sporthallen. Ook het kollektorensysteem voor vuil water rond het spaarbekken te Woumen werd uitgewerkt. Tenslotte heeft de WITAB zijn statuten aangepast, teneinde actief te kunnen zijn op het vlak van de toeristisch-recreatieve uitrusting van de Kust en het binnenland.

De toekomstplannen van de drie verenigingen werden door de heer J. Pattyn als volgt geformuleerd:

'Het verkavelen van gronden, het realiseren van de nodige uitgeruste grondreserve, zal in de toekomst ook de eerste opdracht blijven voor de WIH.

Deze taak moet ertoe leiden in functie van de woonbehoeften, in het kader van de ruimtelijke ordening en behoorlijk gespreid over het grondgebied, voldoende goede uitgeruste bouwgrond aan redelijke prijzen ter beschikking van de kandidaat-bouwers te stellen. Daarvoor rekenen wij verder op de medewerking van het Provinciaal Fonds voor Bodembeleid van de provincie en op de subsidies van het Ministerie van Openbare Werken.

De gemeentebesturen moeten ervan overtuigd zijn dat de WIH als tussengemeentelijke vereniging voornamelijk bestaat uit de gemeenten. Soms hebben wij de indruk dat sommige gemeentebesturen de WIH zo maar gelijkstellen met private verkavelaars en niet inzien dat de WIH het

werkinstrument is dat de gemeente kan helpen in het kader van het grond- en huisvestingsbeleid op het gemeentelijk grondgebied.

In de toekomst zullen daarom - meer nog dan in het verleden - de projecten met de gemeentebesturen grondig worden doorgelicht in functie van de woonbehoeften en in functie van de financiële haalbaarheid van het project. Ook zal met de gemeenten onderhandeld worden om zekere uitvoeringswerken ten laste te nemen.

In het kader van een grondbeleid blijft de WIH verder bereid gronden aan te kopen met het oog op doorverkoop van deze niet-uitgeruste bouwgrond aan de gemeenten, aan de bouwmaatschappijen erkend door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en aan de Nationale Landmaatschappij.

In verband met de woningbouw overweegt de WIH in de toekomst een grotere activiteit aan de dag te leggen in functie van de woonbehoeften van kandidaat-bouwers die niet in aanmerking komen voor de sociale bouwmaatschappijen.

Tenslotte wenst de WIH aandacht te besteden aan het probleem van de vernieuwing van het oude leefmilieu in de stad- of gemeentekern, waarvan de aktualiteit steeds meer naar voren treedt. Eenzelfde tendens wordt in de buurlanden vastgesteld. De WIH kan terzake inzake vervangingsbouw bedrijvig zijn.'

'De krachtlijnen van het werkveld van de WIER in de komende jaren kunnen als volgt ondertekend worden.

De faze van belangrijke grondaankopen is ongetwijfeld voorbij, daar deze faze uiteraard in de voorbije jaren gesitueerd lag, alhoewel toch op zekere industriegebieden in de Westhoek de verruiming van de oppervlakte zich opdringt.

Het bouwrijp maken van zekere industriegebieden door het aanbrengen van de volledige waaier van infrastructuurwerken is in de e.k. jaren ongetwijfeld een van de belangrijke taken. In dit kader zal verder beroep gedaan worden op de financiële tussenkomst van de rijksoverheid met name het Kabinet van Streekeconomie en het Ministerie van Openbare Werken.

Sinds geruime tijd stellen wij heel wat belangstelling vast voor industriegrond. De WIER komt in de periode waar de verkochte oppervlakte deze van de aankoop moet voorbijstreven.

De jongste tijd kan vastgesteld worden dat de gemeentebesturen interesse aan de dag leggen voor het creëren van ambachtelijke zones. De grens tussen een ambachtelijke zone en een industriezone is ongetwijfeld moeilijk te trekken. Zonder afbreuk te doen aan het urbanistisch aspect in het kader van het beleid van ruimtelijke ordening van het gemeentelijk grondgebied, zouden wij willen waarschuwen voor overdrijving vooral qua oppervlakte. In de mate dat de WIER terzake zal moeten actief zijn, zullen er normen moeten vastgelegd worden inzake timing en grootte van de aankoop en realisatie.

Een vraagstuk voor de toekomst is de rol die de WIER te vervullen heeft inzake de uitbouw van het tweede deel van het havengebied te Zeebrugge. De oppervlakte van de te verwerven gronden en de omvang van de uit te voeren infrastructuurwerken overtreffen in hoge mate de actuele mogelijkheden van de WIER. Zonder dat de financiële last op haar schouders dient te rusten kan de WIER wellicht instaan voor zekere opdrachten, die andere overheidsinstanties aan de WIER kunnen toevertrouwen op basis van de jarenlange ervaring die terzake werd opgedaan.'

'Op het vlak van de ruimtelijke planning ligt de toekomst van de WITAB duidelijk in de lijn van een grondig vernieuwend denken. In het licht van dit vernieuwend denken zal o.a. meer belang moeten gehecht worden aan een integrale verkeersstudie in het kader van de structuurplanning.

Daar het stedelijk milieu van dorp en stad door zijn talrijke menselijke ekologische waarden stilaan opnieuw wordt ontdekt, zal de WITAB zich inlaten met de heraanpassing van het oude milieu. De vraag kan gesteld of de bevolking niet méér moet betrokken worden bij de vormgeving van het leefmilieu.

Uit wat voorafgaat blijkt duidelijk dat de structuur van de afdeling ruimtelijke planning van de WITAB de ingeslagen weg van interdisciplinaire teamvorming en van multidisciplinaire benadering zal moeten verder zetten. De tijd van het eenmansbedrijf die de stedenbouwkundige activiteit in al haar facetten kon overheersen, behoort definitief tot het verleden.

De sinds enkele jaren ingeslagen weg van werkzaamheden met het oog op de gemeentelijke en bovengemeentelijke uitrusting moet worden verder gezet. Een illustratie daarvan zijn de activiteiten inzake zwembaden en sporthallen. Bovendien kan of moet de WITAB in de toekomst ook de gemeenten begeleiden en regulerend optreden in verband met de ruimtelijke spreiding van deze voorzieningen. Zoals in het verleden zal de aandacht van de WITAB ook in de toekomst opgeëist worden door sommige bovengemeentelijke problemen met een duidelijke technische inslag.

Een eerste vraagstuk in deze richting is ongetwijfeld de begeleiding van de sectorieële vuilverwijdering en -verwerkingsinterkommunales die in ons ambtsgebied werden opgericht mede onder impuls van de WITAB. In deze kwestie zal de WITAB verder fungeren als een platform voor het uitwisselen van informatie van allerlei aard.

Steunend op vroegere ervaring van het Blankaartbekken, zou de kollektering en zuivering van afvalwaters op bovengemeentelijk vlak best door de WITAB worden begeleid; dit uiteraard in afwachting tot de bekkenmaatschappijen functioneren.

Inzake de ruimtelijke situering van de klei- en zandwinningen en het zoeken van oplossingen inzake de nabestemming van de putten, kan de WITAB ook nuttig werk leveren.

De activiteiten inzake de toeristisch-recreatieve uitrusting als daar zijn toeristische recreatieparken en de kampeerterreinen in de brede zin van het woord, zullen veel aandacht opeisen. Ook in dit domein is de WITAB de louter studie- en conceptfaze voorbij en zal zij overgaan tot de realisatie.'

Professor Dr. O. Vanneste hield de gelegenheidstoespraak. Hij verwees naar de opkomst van de welvaartsorganen in Vlaanderen 20-25 jaar geleden en naar de werking van de WER, die de grote opties voor de toekomstige evolutie van West-Vlaanderen vastlegde. De konkrete uitbouw van deze opties werd dan in handen gelegd van Leiedal en van de drie sectorieel-gespecialiseerde interkommunale verenigingen. Deze technische instrumenten moeten ook in de toekomst in dienst blijven van de eigenlijke beleidsorganen: de autonome gemeenten en de provincie, teneinde de bovengemeentelijke infrastructuur te helpen realiseren.

Dr. O. Vanneste schetste daarna de zin van de interkommunale verenigingen in het licht van de nieuwe structuren, met name van de GOM's en van de fusies.

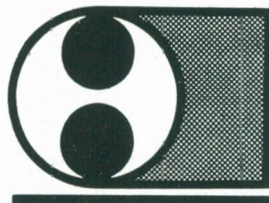
deze paarden zijn er nu (jammer) niet meer bij

'n heroïsche tijd !
vyncke was er vóór zestig jaar
ook al bij.
"in de vlaenders heette het dat 'n
stoomketel van bij vyncke moest
komen, of dat 't spel niet
en deugde...".
het is nóg zo.
op stuk van stoomketels -
nu geëvolueerd tot 'n ruim
programma van industriële
warmtetechniek - is vyncke nog
leidinggevend.

ontwerp, constructie, installatie en service :

- stoomketels : hoge en lage druk
- ketels voor warm en oververhit water
- termische olieketels
- speciaalketels voor vaste brandstoffen
- revisiestoomketels
- huurstoomketels
- warmeluchtgeneratoren
- olie- en gasbranders
- afvalverbranding
- automatische stooksystemen voor vaste
brandstoffen
- rookgasontstoffingsinstallaties
- waterbehandelingsinstallaties
- pijpleidingen
- industriële verwarmingsinstallaties
- termische installaties "sleutel-op-het-ketelhuis"

VYNCKE

industriële warmtetechniek

pvba vyncke warmtetechniek gentseseenweg 224 8730 harelbeke telefoon (056) 71 14 56

In verband met de GOM's pleitte Prof. O. Vanneste voor reëel gedecentraliseerde provinciale GOM's met een beheersstructuur die een soepele en snelle beslissingstechniek toelaat en die zelfs financieel verantwoordelijk is voor haar eigen beslissingen. Het moet een beheer met doeleinden, niet een beheer op voorschriften zijn. De controle door de overheid mag alleen slaan op de kontrakten die zij met de GOM zou afsluiten. De aard van de decentralisatie is daarbij bepalend voor de wijze waarop de interkommunales in de toekomst zullen functioneren.

Hetzelfde geldt voor de gefusioneerde gemeenten, die de volgende jaren wel bepaalde opdrachten zelf opnieuw zullen aankunnen en die dan ook zelf zullen opnemen. Voor de interkommunales blijven echter nog heel wat taken over op een bovengemeentelijk vlak, waarbij grotere multi-disciplinaire specialistenteams noodzakelijk zijn. In deze richting moeten de WIH, WIER en WITAB dan ook evolueren.

De academische zitting werd beëindigd met een dankwoord vanwege Dr. R. Carton, voorzitter van de WIH, die namens zijn beide kollega's van de WIER en de WITAB sprak.

HUISVESTINGSBELEID VAN DE PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

Op 28 maart 1974 heeft de Provincieraad van West-Vlaanderen een besluit goedgekeurd waarbij met ingang van 1 mei 1974 de provinciale premies inzake huisvesting aanzienlijk worden verhoogd.

Deze maatregelen komen in de eerste plaats ten goede aan de personen die over bescheiden inkomsten beschikken en uiteraard onmogelijk met eigen financiële middelen hun ongezonde of onvoldoende woonsituatie behoorlijk kunnen of durven verbeteren.

Om dit doel te bereiken worden bijkomende financiële tegemoetkomingen verstrekt aan premiegerechtigden die een netto-belastbaar inkomen hebben dat niet hoger is dan 120.000 fr. per jaar.

Voor inkomens begrepen tussen 120.000 en 80.001 fr. wordt per schijf van 10.000 fr. inkomen in minder dan 120.000 fr. het premiebedrag telkens verhoogd. Het maximum van 100.000 fr. aan premie kan worden bereikt zo het inkomen van de aanvrager uiteindelijk 80.000 fr. en minder bedraagt.

De premiebedragen die reeds bestaan sinds 1 januari 1966, gelden verder voor de aanvragen die vóór 1 mei 1974 werden ingediend, alsmede voor inkomens die hoger liggen dan 120.000 fr. per jaar, met dien verstande dat voor sommige categorieën van premies het netto-belastbaar inkomen alsdan de 180.000 fr. niet mag overschrijden.

Dit laatste bedrag wordt evenwel verhoogd met 12.000 fr. per kind ten laste. Zowel de inkomstenbedragen van 120.000 als 180.000 fr. en de toeslag van 12.000 fr. per kind ten laste ondergaan de schommelingen van het prijsindexcijfer der consumptieprijsen.

Hierna volgt een beknopt overzicht over de draagwijdte van de voordelen die in het raam van dit beleid kunnen worden verkregen :

een wederhuisvestingspremie ten bedrage van 10.000 fr. tot maximum 20.000 fr.;

een tussenkomst van 25 % tot 70 % in de gezondmakingskosten van een verbeterbare ongezonde woning uiteraard of wegens overbevolking, die varieert van 20.000 tot maximum 100.000 fr.;

bij nieuwbouw ter vervanging van een ongezonde niet-verbeterbare woning : een premie ten bedrage van 20.000 tot maximum 100.000 fr.;

een tussenkomst van 25 % tot 70 % in de gezondmakingskosten van een ongezonde land- of tuinbouwbedrijfswoning die varieert van 40.000 tot maximum 100.000 fr.;

bij nieuwbouw ter vervanging van een oude land- of tuinbouwbedrijfswoning : een premie ten bedrage van 40.000 tot maximum 100.000 fr.;

een tussenkomst van 50 % tot 75 % in de aanpassingskosten van een woning voor gehandicapten die varieert van 20.000 tot maximum 100.000 fr.;

bij nieuwbouw van een aangepaste woning voor gehandicapten : een premie ten belope van 20.000 tot maximum 100.000 Fr.

bij nieuwbouw door de openbare bouwmaatschappijen van aangepaste huurwoningen voor gehandicapten : een premie ten bedrage van 70.000 fr.

Bovendien zijn de premiebedragen te verhogen met 10 % voor ieder kind ten laste.

De belanghebbenden die vóór 1 mei 1974 een premieaanvraag hebben ingediend kunnen een nieuwe aanvraag indienen voor zover de werken niet werden aangevat vóór deze datum.

Nadere inlichtingen en aanvraagformulieren kunnen bekomen worden bij de Gouverneur van de Provincie West-Vlaanderen, Dienst Huisvesting, Burg 4 te 8000 Brugge 1, telefoon 050/306.41, vanaf 20 juli 1974, telefoon 050/3306.41.

KWALITEITSPRODUKTEN VAN WESTVLAAMSE FIRMA'S

De laatste drie jaren (1971 tot 1973) werden door het Design Centre te Brussel een ganse reeks industrieel geproduceerde voorwerpen geselecteerd. Sommige daarvan werden ter gelegenheid van Interieur '72 in nummer 4/1972 van West-Vlaanderen Werkt reeds uitvoerig toegelicht. Volledigheidshalve volgt hier de ganse reeks, met, waar wij daarover beschikken, een korte beschrijving.

1971

Unic uit Meulebeke : Unimat tafel met gebreveteerd uitschuifstelsel, verkroomd onderstel en een blad met kunststofplaat bedekt aan twee zijden.

BIC uit Kortrijk : Tapijten Bic Success en Super Bic Success en de Bic Super Frisé, toegelicht in West-Vlaanderen Werkt 1/1973.

De Witte-Lietaer nv uit Lauwe : met een tafelkleed Candi, sponsstof Sigle, vlaslinnen Envolée en La Cambre.

Anc. Ets. Libeert nv uit Meulebeke : met de tafelkleden Dahlia, Paris en Lima in zuiver, permanent-press vlas.

Solintex nv uit Kortrijk : met gestreepte tafelkleden en met ruitjes Canasta, Cadix, Rimini en Royal. Tevens met bedlakens Cubana.

Jaycy Reinforced Plastics uit Rumbeke : met een sandwich polyester-polyurethaanschuimen gevelement, dat een uitstekende isolatie en hoge mechanische weerstanden biedt en dat korosiewerend is.

Unica pvba uit Kortrijk : met een pyjamazak Dodo en een voddepop Bonnie.

1972

Etalo nv uit Ardoeie : met een leefbureau Etalo, waarbij men op module 21 zelf zijn elementen kan samenstellen en combineren. Het geheel is uitgevoerd in formica en houtfineer.

Hi-Plan uit Ingelmunster : met een jeugdig salonensemble 'Jeans', beschreven in West-Vlaanderen Werkt 4/1972.

De Witte-Lietaer nv uit Lauwe : met de tafelsets Kemi en Kokkola in dralon dubbelweefsel.

Anc. Ets. Liebeert nv uit Meulebeke : met een handdoek Iris en een keukenhanddoek Alpha.

L. Tant uit Roeselare : met muurbekleding Lotus in zuiver vlaslinnen.

Cobar nv uit Kortrijk : met een televisie Commodore, uiterst geschikt voor appartementen.

1973

Durlet nv uit Izegem : met een zetel Jeep, door zijn aanbouwelementen zeer geschikt voor groepsoptellingen.

Jori nv uit Wervik : met een hedendaags zitmeubel, bestaande uit vijf samenvoegbare basiselementen.

H. Lannoy en Zonen uit Kuurne : met een dampafvoerkap voor keukens.

Novalux pvba uit Kortrijk : met de stoelen Milano, Dramin, Attachee en Diplomat en de tafel Milano.

Dumont-Wyckhuysse nv uit Roeselare : met de muurbekleding Dismur in zuiver vlas op papieren ondergrond.

Anc. Ets. Libeert nv uit Meulebeke : met een rond tafeltkleed Target.

Tissamex nv uit Kortrijk : met meubileringsstof Goteborg.

Carad nv uit Kuurne : met een draagbaar TV-toestel T 40, en Tunerversterker 2001 en 2000.

Fundos nv uit Brugge : met een funderingsmachine.

WVEM

50 JAAR GEMEENSCHAPSDIENST

Op 3 mei ging te Brugge een academische zitting door ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de WVEM.

Onder impuls van, en samen met de Provincie hebben achttien Westvlaamse gemeenten op 7 april 1924 een zuivere interkommunale vereniging WVEM gesticht met als doel onder andere de bedeling van elektrische energie op hun grondgebied. De standregelen van de interkommunale verschenen in het Staatsblad van 27 april 1924 en werden bij KB van 22 juli 1924 goedgekeurd. De WVEM bracht de elektriciteit daar waar de particuliere maatschappijen om financiële redenen niet wensten te komen. Een reeks nieuwe gemeenten sloten zich naderhand bij de interkommunale aan : 1930, de gemeenten van

Heuvelland; 1946, de gemeente Stene; 1952, de stad Gistel; 1955, de 9 gemeenten rond Kortrijk; 1957, Torhout en Wingene en in de jaren '70, voor de FM- en TV-distributie, een reeks gemeenten waaronder Diksmuide, Nieuwpoort, Ichtegem, Oudenburg, Westende en Tielt.

De WVEM diversifiëerde haar activiteiten in 1969 door de opnemng van de gasdistributie en in 1970 de FM- en TV-distributie. De WVEM heeft op heden vijf antennestations in dienst en één in aanbouw. Zij bouwt systematisch aan haar eigen hoogspanningstransportnet en met de dieselcentrale te Harelbeke zal de WVEM tegen 1976 eigen elektrische energie produceren.

In 1973 bediende de WVEM 59 gemeenten, met 213.761 inwoners, verspreid over 100.000 ha. Voor de elektriciteitsbedeling waren er 59.665 abonnees, voor de gasbedeling 4.026 en 20.165 voor de kabeltelevisie.

Enkele gegevens betreffende de WVEM

	1924	1949	1974
Oppervlakte in ha	20.682	61.251	100.674
Exploitatie centra	1	3	8
Aantal gemeenten			
— vóór fusie	18	64	—
— na fusie	—	—	59
Personeel	12	56	201
Lengte netten in km			
— elektriciteit HS	156	258	1.085
LS	57	996	2.387
— gas MD	—	—	32
LD	—	—	129
— kabeltelevisie primair	—	—	264
distributie	—	—	552
— stations elektriciteit	17	82	733
gas	—	—	24
kabeldistributie	—	—	5
Aantal abonnees			
— elektriciteit	931	16.429	59.665
— gas	—	—	4.026
— kabeltelevisie	—	—	20.165

HERBEBOSSING WEST-VLAANDEREN NOODZAKELIJK

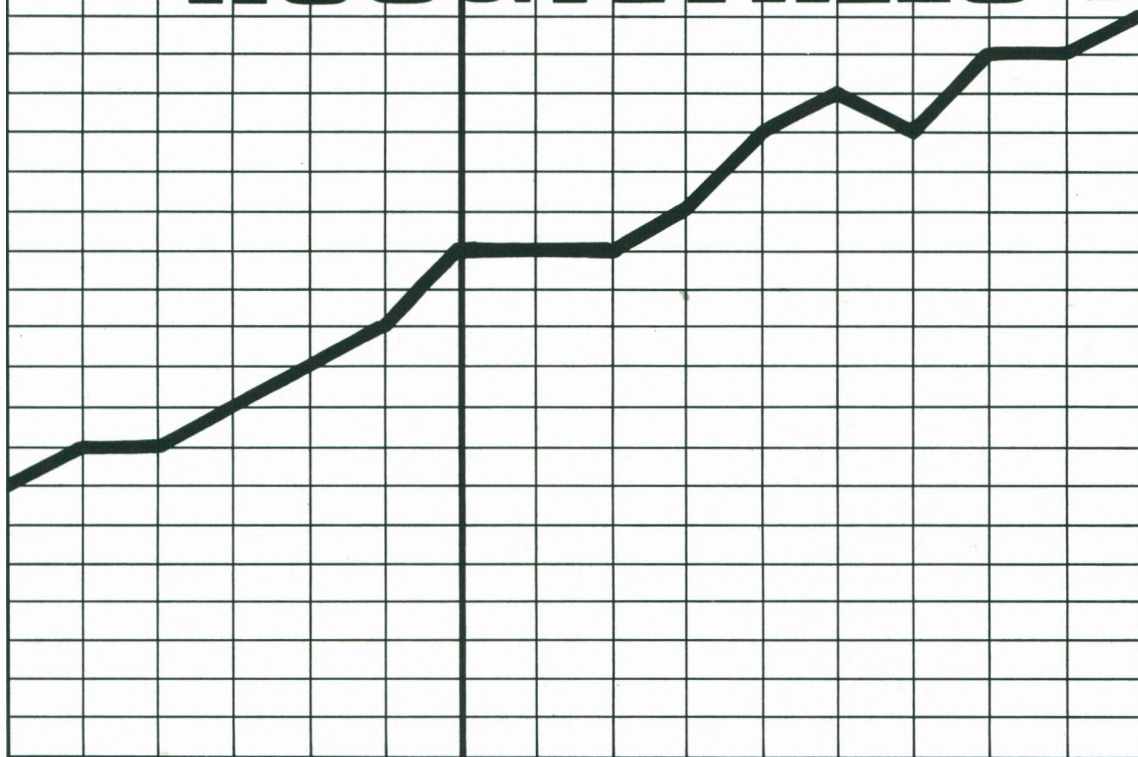
WES

Onlangs werden door het Nationaal Instituut voor de Statistiek de gegevens van de Algemene Bostelling van 15 mei 1970 vrijgegeven. Het Westvlaams Economisch Studiebureau achtte het nuttig de cijfers te vergelijken met deze van de vorige telling van 1959.

Vooreerst kan aangestipt worden dat de beboste oppervlakte in België sinds 1959 lichtjes steeg. Volgens de tellingen bedroeg deze stijging 285 ha. In feite is de vermeerdering groter, aangezien in 1959 de staatsnatuurreserveaten als bos werden opgenomen, hetgeen niet meer het geval was in 1970.

Een tweede, bijzonder belangrijke vaststelling betreft de evolutie in elk van de provincies. Men kan stellen dat de bosrijke provincies hun bos zagen aangroeien (Luxem-

HOOGTEVREES?

A S O N D J F M A M J J A S O N

Waarom zou een fikse stijging van de omzet u afschrikken?

Wanneer uw zaken een hogere vlucht kunnen nemen grijpt u beslist de kans. Uitbreiden, aan nieuwe marktsituaties aanpassen, de produktiviteit verhogen... Dat kan allemaal. Direct zelfs.

Met een industrieel krediet bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas.

De condities zijn heel aantrekkelijk.

En de criteria bijzonder ruim.

De ASLK onderzoekt ook of u in aanmerking komt voor RENTESUBSIDIE.

En desgevallend ook voor STAATSGARANTIE.

Voor alle tegemoetkomingen van overheidswege doet de ASLK gaarne de nodige stappen voor u.

Gratis, natuurlijk.

Bijkomende verplichtingen?

Zitten er niet aan vast. De ASLK laat de onafhankelijkheid van uw bedrijf ongerept.

Wilt u er meer over weten?

U kunt met al uw vragen terecht

— op het Hoofdkantoor van de ASLK,
Wolvengracht 48 te 1000 BRUSSEL
(Tel. 18.44.90)

— in een van de ASLK-agentschappen.

INDUSTRIEEL KREDIET

ASLK

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRETEKAS

burg, Limburg, Luik en Namen), terwijl de bosarme provincies verliezen noteerden (Henegouwen, Antwerpen, West-Vlaanderen, Brabant en Oost-Vlaanderen).

Op basis van beide bostellingen ziet men dat het bosareaal in West-Vlaanderen verminderde met 645 ha, met name van 7.950 ha in 1959 (huidige provinciegrenzen) tot 7.305 ha in 1970. Met andere woorden: het aandeel van het bos in de totale provinciale oppervlakte daalde van 2,54 % naar 2,33 %. Indien men het staatsnatuurreservaat van De Panne terug in het bosdomein zou opnemen, zou toch nog een verlies van 306 ha te noteren vallen; in dit geval beslaat het bos nog 2,44 % van de provinciale oppervlakte. In West-Vlaanderen verdwenen hoofdzakelijk loofhoutbossen.

Binnen de provincie valt te wijzen op zekere arrondissementele verschillen. Volgens de telling van 1970 zouden, sinds 1959, alleen de arrondissementen Kortrijk en Oostende hun bosareaal hebben zien aangroeiën.

De overige arrondissementen boekten verliezen. Dit is vooral het geval voor het arrondissement Diksmuide (verlies van 133 ha), meer bepaald op het grondgebied van Houthulst. Terloops kan gewezen worden op het feit dat Houthulst (en dus ook het arrondissement Diksmuide) via grenswijziging na de telling, ongeveer 80 ha bos overnam van Staden (arrondissement Roeselare). Belangrijke verliezen noteert men ook in de arrondissementen Brugge (98 ha, nogal verspreid), Tielt (90 ha, vooral te Wingene) en Roeselare (51 ha, vooral te Staden). Voor het arrondissement Roeselare geldt, zoals reeds aangestipt, dat na de telling circa 80 ha bos overgeheveld werd naar het arrondissement Diksmuide, en dit middels de grenswijziging tussen Staden en Houthulst. De aanzienlijke vermindering voor het arrondissement Veurne (366 ha) is vooral terug te brengen tot het feit dat het staatsnatuurreservaat van De Panne in 1970 niet meer als bos werd beschouwd.

Men stelt dus vast dat, niettegenstaande de stijgende behoeften aan bossen, de meest bosarme provincie van het land nog steeds haar bosareaal ziet inkrimpen. Aan te moedigen zijn dan ook herbebossingen zoals deze reeds te Kortrijk (14 ha langs de E-3) in 1971 en te Sint-Denijs (13 ha) in 1973 werden uitgevoerd.

WERKGELEGENHEIDSSITUATIE IN WEST-VLAANDEREN FEL VERBETERD

WES

Het beschikbaar komen van de resultaten van de volkstelling van 31 december 1970 heeft aan het Westvlaams Economisch Studiebureau toegelaten een globaal overzicht op te maken van de evolutie van de totale tewerkstelling in West-Vlaanderen.

Tussen eind 1961 en eind 1970 is de totale tewerkstelling in West-Vlaanderen gestegen van 334.023 tot 358.350 arbeidsplaatsen. In absolute cijfers was de toename groter bij de vrouwen (van 91.101 tot 105.307) dan bij de mannen (van 242.922 tot 253.043). Hierbij valt op te merken dat de toename van de beroepsbevolking zich uitsluitend voordeed bij de vrouwen.

De aangroei van de werkgelegenheid was het grootst in de arrondissementen Brugge (+ 9.584) en Kortrijk (+ 8.476); de toename was nog vermeldenswaard in de

arrondissementen Roeselare (+ 2.344), Ieper (+ 1.726) en Oostende (+ 1.709) en vrij beperkt in het arrondissement Tielt (+ 750). Een daling van de werkgelegenheid deed zich voor in de arrondissementen Diksmuide (— 209) en Veurne (— 53); hierbij valt niettemin te wijzen op een relatieve verbetering, aangezien er tussen 1947 en 1961 een daling werd genoteerd van respectievelijk 1.195 en 278 arbeidsplaatsen.

West-Vlaanderen heeft nog steeds arbeidsoverschotten, doch in vergelijking met 1961 is de situatie duidelijk verbeterd. In 1961 was er een arbeidsoverschot van 46.049 arbeidskrachten (36.205 mannen, 9.844 vrouwen); in 1970 was het arbeidsoverschot gedaald tot 31.787 personen (25.425 mannen, 6.362 vrouwen). Op te merken valt dat in deze cijfers geen rekening is gehouden met de ondertewerkstelling van vrouwen in sommige gewesten.

In 1961 was in alle Westvlaamse arrondissementen het aanbod van arbeidskrachten groter dan de vraag naar arbeid. In 1970 noteerde het arrondissement Kortrijk echter reeds een vraagoverschot van 939 personen; in 1961 was er in dit arrondissement nog een arbeidsoverschot van 5.080 personen. In één arrondissement, namelijk Oostende, was het arbeidsoverschot stijgend (van 5.106 tot 5.351 personen).

Er zijn in West-Vlaanderen nog twee arrondissementen waar het arbeidsoverschot ten aanzien van de beroepsbevolking zeer groot is; het arbeidsoverschot beliep in 1970 nog 32,1 % van de aanwezige beroepsbevolking in het arrondissement Diksmuide en 24,6 % in het arrondissement Ieper. Betrekkelijk hoog is het arbeidsoverschot in het arrondissement Tielt (17,6 %) en ook nog in de arrondissementen Oostende (11,6 %) en Veurne (11,6 %). Het werkgelegenheidsprobleem stelt zich nog nauwelijks of niet meer in de arrondissementen op de as Brugge-Kortrijk met een arbeidsoverschot van 4,7 % in het arrondissement Roeselare, van 3,3 % in het arrondissement Brugge en een gering vraagoverschot in het arrondissement Kortrijk.

INTEGRALE KWALITEITZORG

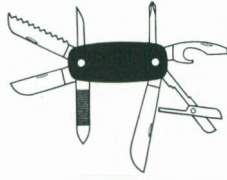
Door het Centrum voor Kwaliteitszorg West-Vlaanderen (p.a. Vormingsinstituut, Doorniksesteenweg te Kortrijk) wordt een campagne gevoerd voor meer kwaliteit bij de industriële productie. Overheidsreglementeringen, onafhankelijke laboratoria, konsumentenverenigingen zijn symptomen die erop wijzen dat de industriëlen zelf te weinig aandacht schenken aan deze opgave.

In de literatuur worden kwaliteitskosten genoemd tussen 10 en 20 %; zij zijn verspreid over de controle, de garantie, het herstel en het schroot. Een vermindering van deze kosten door kwaliteitsvermeerdering betekent een meerwinst.

Verhoging van kwaliteit betekent in feite eveneens een verhoging van het inkomen van de gebruikers: onderhouds- en gebruikskosten kunnen immers in grote mate gedrukt worden.

Tenslotte verhoogt een kwaliteitsprodukt de kans op een betere marktpositie. Vandaar dat een ernstige kwaliteitsinspanning de aandacht moet wegdragen van de toeleiding eerst, die de kwaliteitspolitiek en de objectieven moet vastleggen, en daarna van het ganse bedrijf. De drie principes, door het Centrum voorgestaan zijn team-

Voor tal van diensten :

fabricom

n.v.

Programma

bedieningsborden en lessenaars, brandblus-apparatuur, buisbuigen, centrales, droging, drijfkracht, elektroforese, elektrolyse, elektromechanische uitrusting, gasombouw, hoge spanning, hoogspanningskabinen, hoogspanningsluchtlijnen, hoogspanningsstations, instrumentatie, ketelementen, koeling, kokers, lage spanning, lassen, luchtconditionering, mechanische montage, meet- en regelpanelen, metaalkonstruktie, open-

bare verlichting, oppervlaktebehandeling, opslagtanks, ovens, pijpleidingen, pijpwerk, plaatwerk, schakelinrichtingen, seininrichtingen, slangen, sleutel op de deur werken, sprinklers, spuitkabinen, stoom, synoptische borden, verassing, verlichting, verwarming, warmtewisselaars, warmte, zuivering.

Zetel :

Gatti de Gamondstraat 254 1180 Brussel België

Tel. 02/77.30.70

Telex : Fab. Bru. Nr. 220.72.

Werkplaats :

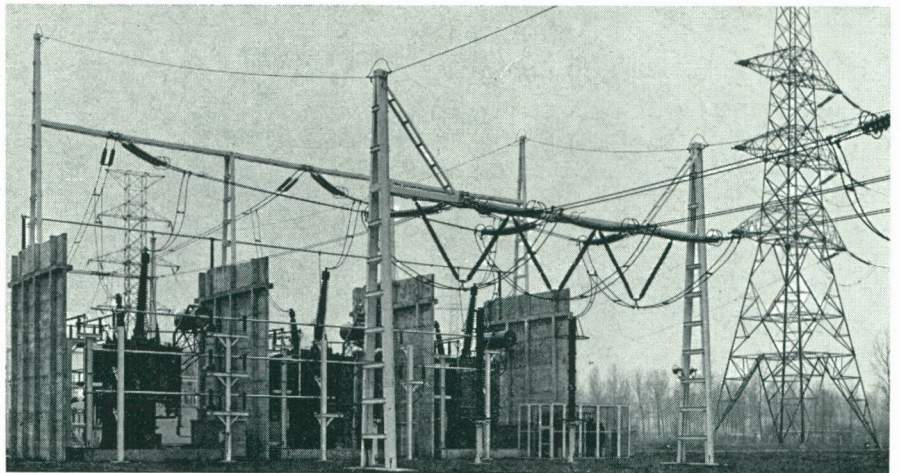
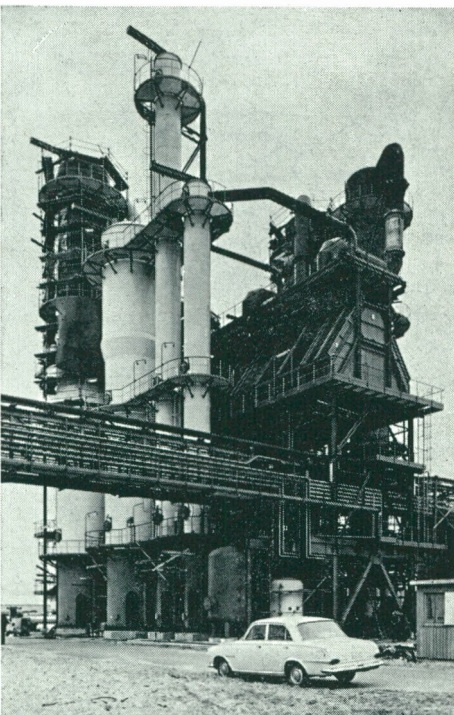
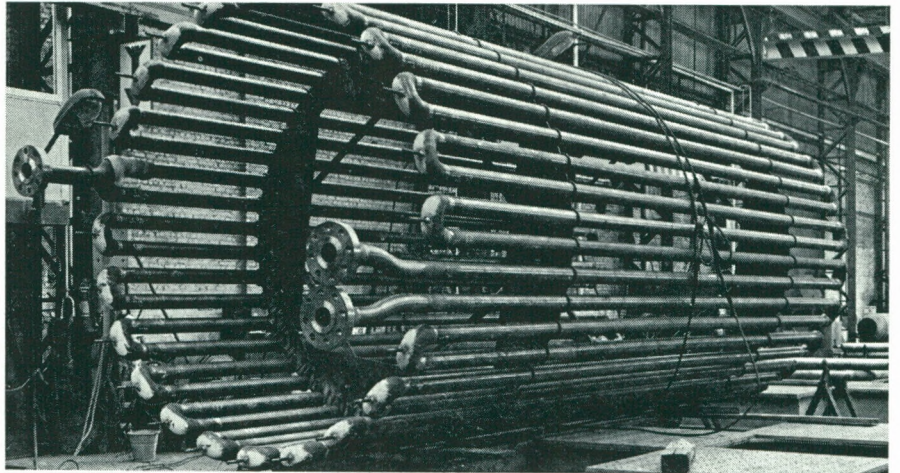
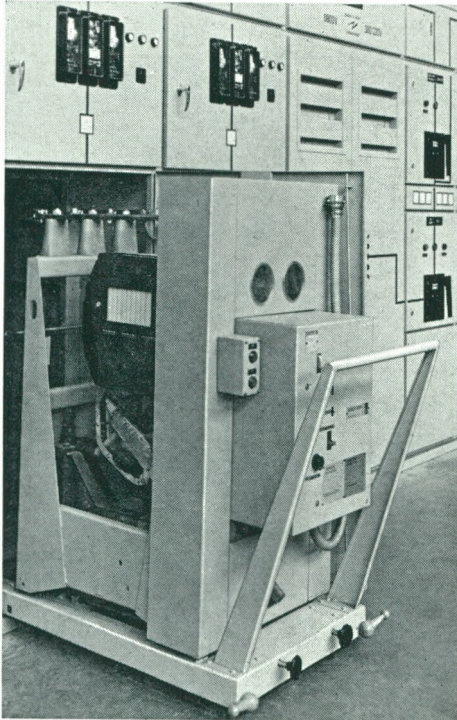
Steenweg Verbrande Brug 56 1850 Grimbergen België

Tel. 02/51.69.01

Telex : Fab. Gri. Nr. 229.26.

Eksklusief in België !

Induktie - Buisbuigen

work, informatie over methoden en bereikte resultaten, participatie en werkoverleg. Slechts op deze wijze zal een echte mentaliteitswijziging gecreëerd worden, nodig om de kwaliteitsidee in het leven in te bouwen. Het verleden leerde immers dat kwaliteits-' controle ' onvoldoende is om tot het te bereiken resultaat te komen.

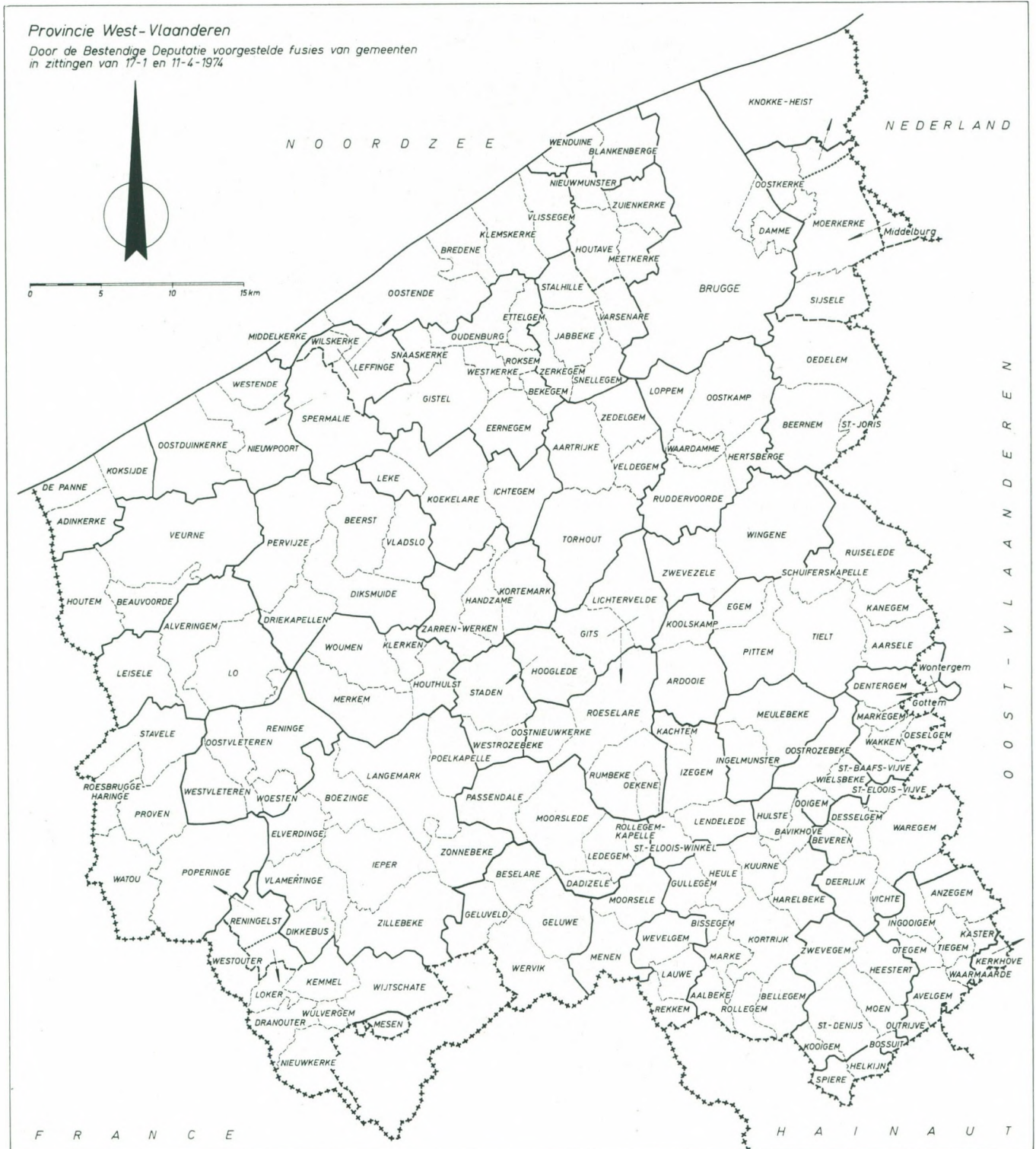
een reeks voorstellen tot fusies geformuleerd en overge- maakt aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

De Bestendige Deputatie heeft na kennisneming van de uitgevoerde wetenschappelijke studie en de ingekomen reacties, haar eigen fusievoorstellen pas geformuleerd nadat zij haar eigen fundamentele principes en opties die haars inziens bij het fusiebeleid dienen in acht genomen te worden, had vastgesteld. Deze fundamentele principes en opties zijn de volgende :

FUSIES VAN GEMEENTEN

Na een reeks studies en officieuze raadplegingen van parlementsleden, provincieraadsleden, burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden, sociale organisaties en privé-personen werd nu door de Bestendige Deputatie

I. De Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen gaat er van uit dat er dient gestreefd te worden naar grote fusies, en dit zowel wat de oppervlakte als wat de bevolking betreft. De fusievoorstellen die geformuleerd werden, tonen voldoende aan op welke wijze de Bestendige Deputatie het criterium ' grote fusie ' opvat.

II. De fusies dienen bij voorkeur te geschieden rond een kerngemeente. Het begrip kerngemeente dient niet te eng te worden opgevat, zodat als kerngemeente kunnen fungeren niet alleen de gemeenten die thans een stedelijk karakter hebben en een duidelijk verzorgingscentrum uitmaken, maar ook de gemeenten van een lager niveau, die als potentiële kerngemeente in de toekomst dezelfde rol kunnen vervullen. Het komt er op aan dit criterium met de nodige soepelheid toe te passen en te oordelen naargelang de toestand ter plaatse — grote of geringe bevolkingsdichtheid, verstedelijking of zuiver landelijke structuur — rond welke gemeenten de fusies het beste geschieden.

Als louter aanvullend criterium wordt hierbij vermeld dat fusies ook kunnen tot stand komen met gemeenten die een duidelijk gemeenschappelijke bestemming hebben (toerisme, landbouw, industrie).

III. In principe mogen de fusies de bestuurlijke arrondissementsgrenzen overschrijden daar waar zulks nodig is. Ook wijzigingen aan de provinciegrens met Oost-Vlaanderen kunnen ter gelegenheid van de fusies in overweging genomen worden in welbepaalde gevallen.

IV. Wat de grenscorrecties betreft wordt volgend standpunt ingenomen :

a. voor zover het gaat om het losmaken van een bepaalde wijk, gehucht of zogenaamd 'kerkdorp' met een bevolkingskern van een bepaalde gemeente, om ze te voegen bij een andere gemeente, dient deze oplossing eerder uitzonderlijk te zijn en beperkt tot duidelijk verantwoorde gevallen.

b. grenscorrecties volgens het tracé van rivieren, kanalen, spoorwegen en autosnelwegen dienen beperkt tot de zogenaamde 'restgebieden', dit zijn kleine gebieden, waar de (geringe) bevolking voor allerlei zaken (vb. onderwijs) te grote verplaatsingen zou moeten doen naar haar oorspronkelijke gemeente ten gevolge van het bestaan van een natuurlijke of kunstmatige hindernis.

V. De speciale aandacht dient gevestigd op het geval van de gemeenten met taalfaciliteiten : Mesen, Helkijn en Spiere. Voor deze gemeenten is een fusie niet mogelijk in het kader van de wet van 23 juli 1971, zodat hiervoor momenteel geen voorstel kan gedaan worden, tenzij eventueel een onderlinge fusie van de gemeenten Helkijn en Spiere.

TOP-TECHNOLOGIE

METAALVEZELS VOOR DE TEXTIELINDUSTRIE

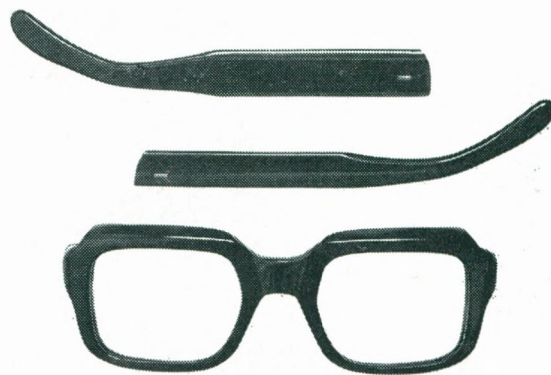
Sinds een tweetal jaren vinden metaalvezels, in het bijzonder vezels uit roestvast chroom-nikkel staal, hun toepassing in de textielnijverheid. Deze ontwikkeling is begonnen in de USA.

Sedert ongeveer een jaar heeft ook een Europese metaalvezel zijn plaats op de markt ingenomen : BEKINOX (®).

BEKINOX (®) is de merknaam voor de roestvaste vezels gefabriceerd door Bekaert nv, België.

Bekaert is een uiterst vooraanstaande Groep in de staaldraadsector, en kan op wereldvlak beschouwd worden als de voornaamste niet-geïntegreerde draadtrekkerij.

BEKINOX (®)-vezels hebben ondermeer als eigenschap dat zij het probleem van de statische elektriciteit in textielproducten, voornamelijk tapijten, verhelpen.

Zonder
staaldraad
zou de wereld
er heel anders
uitzien.

Het zou alleen al de nodige akrobatie vragen uw bril terechter plaats staande te houden. Maar denk eens aan een radarinstallatie of een telescoop. Zonder staaldraad zou ons uitzicht drastisch beperkt worden. En niet alleen ons uitzicht. Staaldraad is overal tot in de banden van uw auto. Wie 't maakt? Bekaert, uit het kleine Zwevegem. Bekaert maakt staaldraad voor heel de wereld.

@ BEKAERT

zorgt voor de staaldraad in het leven.

Bekaert telt 15.000 medewerkers. In 38 fabrieken in 15 landen. Zij produceren 30 miljoen kilometer staaldraad dat u terugvindt in autobanden, aan de operatietafel, in meubels en ZB-wagentjes. In liftkabels en gitaarsnaren, in kernreactoren en keukens, in gewapend beton en radiotelescopen.

Bekinox (®)

De BEKINOX (®)-vezels worden volgens een speciale technologie getrokken. Na jarenlang vorserswerk benadert dit procédé zijn perfectie.

Sinds einde 1972 is de industriële productie aangevat.

als u zinnens bent ergens een advertentie te plaatsen, b.v. om personeel aan te werven, telefoneer dan eerst naar artex. wij geven raad over tekst en te kiezen krant, maken vooraf prijs op, reserveren en plaatsen voor u. onze tussenkomst (ook de speciale clichés!) is volledig gratis en het resultaat in de krant is veel opvallender.

reklamebureau artex
 roeselaarsestraat 640
 8700 izegem
 tel (051) 30 07 41 telex 17 482 artex b
 (vraag dienst media)

Hierbij valt aan te stippen dat iedere individuele vezel of elk filament, zij het nu ook het allerfijnste, 4 micron (= 0.004 mm) dik, door middel van deze technieken getrokken wordt, uitgaande van een walsdraadprodukt waarvan de diameter (6 mm) 1500 maal groter is.

Het is dan ook niet te verwonderen dat deze vezels een relatief hoge kostprijs hebben.

De aangewende hoeveelheid in textielprodukten is echter uiterst klein (meestal kleiner dan 0,5 % in gewicht). Bovendien zijn de voordelen van het produkt voor de textielindustrie overwegend, zodat de kostprijsverhoging een bijna te verwaarlozen element vormt.

Voorkomen

BEKINOX^(R) wordt vooral aangewend in twee diameters: BEKINOX^(R) 8 mu — 3.5 denier en BEKINOX^(R) 12 mu — 8.0 denier en is beschikbaar als continuë filamentenbundel BEKINOX^(R) 8 mu — 3120 tex en BEKINOX^(R) 12 mu — 3060 tex of als stapelvezelband, naar keuze 1000 à 7000 tex, waarvan de stapellengte ook naar keuze varieert van 50 à 300 mm.

Toepassingen

In textieltoepassingen worden de BEKINOX^(R)-vezels vooral aangewend omwille van hun elektrische geleidbaarheid (dus permanente antistatische eigenschappen), grote sterkte (gemiddelde trekkracht BEKINOX^(R) 8 mu vezel = 8 g en BEKINOX^(R) 12 mu vezel = 20 g), thermische weerstand (tot 1000 °C, dus ook brandvertragend) en corrosiebestendigheid (chrom-nikkel staal weerstaat aan diverse invloeden van zuren en agressieve media).

Omwille van deze eigenschappen worden de metaalvezels verwerkt in tapijt, geweven of geprikt filterdoek, werkkledij, veiligheidskledij, gewone kledij en breigoed.

De BEKINOX^(R)-vezels laten zich met zeer eenvoudige middelen gemakkelijk mengen met alle natuurlijke of kunstvezels, mits de nodige aandacht er wordt aan besteed.

Met succes werden reeds garens gesponnen tot Nm 110, met metaalconcentraties gaande van 0.1 tot 50 %.

De bijmenging van BEKINOX^(R)-vezels kan gebeuren tijdens alle konventionele voorbereidingen tot het spinnen van kaart-, halfkam- en kamgaren, en van kortstapelgaren, en bij open-end spinning.

Waarom Bekinox^(R) 8 en 12 mu ?

De reden waarom metaalvezels met een dergelijke fijnheid noodzakelijk zijn steunt vooral op de eis het metaal een zo groot mogelijke en tegelijk zo homogeen mogelijke spreiding te geven in het garen en de weefsels.

Volgens voorbeeld kan dit best bewijzen.

Nemen wij een velours tapijt, getuft met een garen NM 3.

In het garen wordt 0.2 % 12 micron-metaal of 0.2 % 35 micron bijgemengd. 1 gram 12 micron reikt 1126 meter ver; 1 gram 35 micron reikt 132 meter ver. Dit betekent dat, met een concentratie van 0.2 %, per meter garen Nm 3 ongeveer 75 cm — 12 micron of 8 cm — 35 micron aanwezig is.

Proefondervindelijk werd uitgewezen dat de concentratie 0.2 % — 12 micron, gekombineerd met een geleidende rug, zeer goede anti-statische resultaten oplevert.

Anderzijds werd ook proefondervindelijk vastgesteld dat met dezelfde concentratie 35 micron geen effect bekomen werd.

Oplading velours tapijt met gem. Nm 3 — Nylon 6 :

Diameter metaal	concentratie metaal oplading	met lederzool
12 micron	0.203 %	— 850 Volt
35 micron	0.196 %	— 7150 Volt
35 micron	0.410 %	— 4200 Volt

Teoretisch zou met 35 micron draad de concentratie tot 1.8 % moeten worden opgevoerd om dezelfde goede spreiding in het tapijt te bekomen. Dit is economisch en technisch niet aan te bevelen. Daarbij wijst de praktijk uit dat een grovere metaalvezel zich moeilijker homogeen laat vermengen.

Bekitex^(R)

Aangezien een deel van de voltpijp-productie met BCF-garens wordt gefabriceerd en de inmenging van metaalvezels als dusdanig in dit geval onmogelijk is, kan het probleem van de statische oplading in dit geval ondergaan worden door het inbrengen van BEKITEK^(R)-garen in de tapijtpool, hetzij door direkt-tufting, hetzij door vooraf twijnen met het tapijtgaren.

BEKITEK^(R) H-garen met Nm 54 en een metaalgehalte van 12.5 % heeft bijzonder goede geleidende eigenschappen.

Toch is de geleiding niet te vergelijken met een metaal monofilament. De gevaren voor electrocutie die in dit laatste geval wel bestaan zijn dus onbestaande met BEKITEK^(R) H.

Door een speciale mengtechniek nylonvezel-metaalvezel is men erin geslaagd de gemiddelde geleidende lengte van het garen te brengen op 1.20 m en kon het percentage niet-geleidende zone gereduceerd worden tot ongeveer 5 %, waar de reeds bestaande garens tot nu toe respectievelijk slechts 0.90 m en 8 à 10 % bereikten.

Het is een feit dat het inbrengen van BEKITEK^(R)-garen in tapijten met lichte kleuren soms kan aanleiding geven tot streepvorming. Daartoe werd een tweede garen, BEKITEK^(R) L ontwikkeld dat een veel lagere metaalconcentratie bevat en om de twee draden in het tapijt moet worden ingebracht. Hiermede is het mogelijke optische effect bij het verven volledig uitgesloten.

Zowel BEKITEK^(R) H als BEKITEK^(R) L kunnen ook in velours tapijt worden aangewend en met geleidende rug.

WERKEN IN DE HAVEN VAN NIEUWPOORT

MOW

1. Jachthavenuitbreiding

De huidige jachtkom biedt plaats voor maximum 400 bootjes. Tijdens het druk seizoen liggen er echter vaak een groter aantal, wat dan vanzelfsprekend niet meer aan de gewenste voorwaarden van veiligheid voldoet. De wateroppervlakte van deze jachtkom beslaat 3,6 ha.

Aan de ingang worden thans verbeteringswerken uitgevoerd om de veiligheid bij het invaren te verhogen.

ook uw bedrijfszekerheid zou wel eens van een draadje kunnen afhangen...

wij bedoelen het niet figuurlijk maar letterlijk!
precies dáárom besteden we zoveel aandacht aan al
onze opdrachten.
dáárom ook hebben wij ons omringd met specialisten,
die voor al uw automatieproblemen een efficiënte op-
lossing vinden.

etn vandecappelle n.v.

electro-industriële apparatuur rumbekesteeuweg 279, 8800 roeselare tel. 051/230.81 (3 l.)

In 1970 werd een aanvang gemaakt met de aanleg van een *nieuwe jachthaven op de rechteroever van de havengeul*. De werken bestonden in het versterken van de glooiingsvoet, het uitvoeren van de nodige baggerwerken, en het plaatsen van 7 meervlotten van 60 km lang uitgerust met toegangstrappen en -steigers. (uitgave : 46,5 mln fr.).

De nieuwe vestiging biedt meerplaats voor circa 300 bootjes. Deze nieuwe jachthaven werd bovendien uitgerust met een helling die toelaat bootjes snel in en uit het water te halen. (uitgave : 9 mln fr.).

Thans zijn werken in uitvoering om die nieuwe jachthaven beter te beveiligen tegen stormgolven en om er aan de bootjes een rustiger ligging te geven. De werken bestaan uit het bouwen van een beschermingskrib en van een stroombreker. (uitgave : 30 mln fr.).

De haven van Nieuwpoort is wellicht de enige kusthaven in ons land die de mogelijkheid biedt een grote jachthaven te worden.

Het is echter niet gewenst de *verdere uitbreiding* ervan langs de oevers van de havengeul te voorzien. Te Nieuwpoort immers wordt redelijk veel gezeild met kleine bootjes in de havengeul zelf, zodat het wateroppervlak er maximaal dient vrijgehouden te worden. Vooral het breed gedeelte, gelegen tussen het schiereiland 'Kromme Hoek' en de slipway (wateroppervlak van 250 m op 700 m) is zeer geschikt als oefenterrein voor de zeilinitiatie van de jeugd.

De verdere uitbreiding van de jachthaven dient derhalve gezocht te worden in een insteeddok. Er werd beslist een insteeddok aan te leggen op de rechteroever van de havengeul. De capaciteit van dit dok belooft circa 5 km aanleglengte wat overeenstemt met plaats voor 1500 tot 1700 bootjes.

De nodige onteigeningen zijn reeds gedaan (uitgave : ± 28,2 mln fr. voor 35 ha). De aanbesteding van de glooiingen voor dit jachtdok had plaats op 26 februari jl.

2. Uitrusting van de vissershaven

Tot voor enkele jaren bestond de vissersvloot van Nieuwpoort uit een 60-tal garnaalbootjes en kleine kustvissersvaartuigen. Die verouderde vloot had de keus tussen verdwijnen of vernieuwen. Thans is de vernieuwing volop aan gang, en worden de verouderde schepen door middeelschepen vervangen.

De uitbreiding van de vismijn gebeurde reeds in 1971-72, de uitgave beliep 24,8 mln fr., waarvan 60 % of 14,9 mln fr. ten laste is van het Ministerie van Openbare Werken (rijksbetoelaging).

Nu wordt een nieuwe kaaimuur gebouwd met een lengte van 466 m, op de rechteroever in de richting van de Langebrug. Die werken zijn bijna voltooid. De uitgave bedraagt ongeveer 119 mln fr.

3. Industrierreinen op de rechteroever van de havengeul

Deze gronden verwierven het statuut van Nationaal Belang op 3 maart 1973.

Er zijn twee zones : een industriezone voor ambachtelijke bedrijven in verband met de visserij en de watersport en een jachthavenzone voor dienstverlenende inrichtingen rond het nieuw aan te leggen jachtdok.

Voor de industriezone heeft de stad Nieuwpoort, op aandringen van de Dienst der Kust, een structuurplan opge maakt.

Voor de jachthavenzone gebeurde dit nog niet. De vorm, de afmetingen en de inplanting van het te bouwen jachtdok liggen evenwel reeds vast.

Onlangs werd de anleg van de industrieweg voor de ontsluiting van de terreinen en voor de toegang naar de nieuwe jachthaveninstellingen voltooid. (Uitgave 13 mln fr.).

De verlenging van de kaaimuur op de rechteroever in de richting Langebrug is bijna voltooid. (Uitgave ongeveer 119 mln fr.).

Verder zijn er vier soorten werken voorzien :

de glooiingen van het nieuw jachtdok (waterbouwkundige werken) : uitgave van ruim 52 mln fr.;

grondverzet en terreinverhoging (het bouwrijp maken van de industrieterreinen (14 + 17 = 31 ha) : werken uit te voeren door de Dienst der Kust doch met krediet van Ministerie van Economische Zaken - Fonds voor Economische Expansie (raming : 31 mln fr.);

na voltooiing van het nieuw insteeddok dienen de nodige uitrustingswerken te volgen : meervlotten, toegangssteigers en trappen, enz. (uitgave : ongeveer 250 mln fr.);

uitrusting van de industrieterreinen : wegenis-, rioleringswerken, enz... (infrastructuurwerken) : werken uit te voeren door de WIER of door de stad Nieuwpoort, eveneens met krediet van het Ministerie van Economische Zaken (Economische Expansie).

4. Gronden op de linkeroever van de havengeul

De gronden tussen de havengeul en de verlaten spoorweggronden zijn rijksgronden onder het beheer van de Dienst der Kust, behalve twee private eigendommen ten zuiden van de Louislaan, het Oesterpark en Silico-Calcaire nv.

Volgens het ontwerp van bpa Havengeul zullen deze rijksgronden hoofdzakelijk in groenzone aangelegd worden met inplanting van ingeklede instellingen (stedelijk onthaalcentrum, initiatiecentrum voor de watersport, een drietal horecabedrijven en een oceanografisch instituut).

Op de noordelijke strook van 200 m diepte vanaf de Lombardsijdelaan is een stedelijk onthaalcentrum in opbouw. De stad Nieuwpoort kreeg deze grond in huur voor 30 jaar.

Tussen dit onthaalcentrum en de Louislaan wordt door de Dienst der Kust eerlang een groene zone aangelegd. De aanbestedingsdocumenten zijn opgemaakt. Raming : 11,5 mln fr.

Ten westen van deze groene zone ligt een strook verlaten NMBS-grond. Deze strook, bestemd voor aansluitende groene zone en wegenis, wordt beheerd door het Bestuur van Registratie en Domeinen en blijft voorlopig onbenut.

Ten zuiden van de Louislaan zullen de volgende instellingen in een groene zone ingekleed worden :

een initiatiecentrum voor de watersport ten behoeve van het BLOSO; een drietal horecabedrijven en een oceanografisch instituut ten behoeve van het Zeewetenschappelijk Instituut (Ministerie van Landbouw).

In de meest zuidelijke zone tenslotte (nabij het Kattesas) is een handelscentrum voorzien.

De groene zone zal progressief aangelegd worden, eerst het deel ten noorden van de Louisweg, later het deel ten zuiden van de Louisweg.

West- Vlaanderen werkt

nieuwsjes

Wij feliciteren

De heer A. Lavens, geboren op 15 november 1920 te Otegem, Senator van het arrondissement Kortrijk, Minister van Landbouw in de regering Tindemans.

De heer A. Dequae, geboren op 3 november 1915 te Kortrijk, Volksvertegenwoordiger van het arrondissement Kortrijk, Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers in opvolging van de heer A. Van Acker (Brugge).

Ir. J.M.L. Demeyere gehuldigd

Op 19 april jl. werden Ir. en Mevrouw J. Demeyere, hun kinderen en schoonkinderen ontvangen door Ridder en Mevrouw P. van Outryve d'Ydewalle, Goeverneur, op het Provinciaal Hof. Op een huldigingsplechtigheid onderschepte de heer Goeverneur de grote verdienste van Ir. J.M.L. Demeyere op het vlak van de stedenbouw, de werkgelegenheid, de gewestplannen, de huisvesting en de gezinswelvaart. De heer P. Monballyu, Bestendig Afgevaardigde, Voorzitter van de Raad van Beheer, bedankte Ir. J.M.L. Demeyere voor zijn stichtend voorbeeld in de provincie en wenste hem nog vele jaren toe. Deze plechtigheid werd bijgewoond door alle personeelsleden van de WER-WES en de interkommunales. Na de plechtigheid werd door Ridder en Mevrouw P. van Outryve d'Ydewalle een diner aangeboden aan de familie Demeyere.

De toeristische relatie Groot-Brittannië - West-Vlaanderen werd doorgelicht

Op initiatief van Westtoerisme werd op 22 mei jl. te Brugge een rondetafelgesprek gewijd aan de Britse toeristische markt. Namens de Heer A. Legein, Voorzitter, weerhouden door ambtsbezigdheden, verwelkomde directeur Annoot de deelnemers: twintig vertegenwoordigers van Britse reisondernemingen en transportmaatschappijen en evenveel woordvoerders van de Westvlaamse toeristische sektor, zowel uit de privésector als uit de openbare. De vergadering werd ook bijgewoond door de Heer L.R.A. Verheyden, Adjunkt-Commissaris-Generaal voor Toerisme.

Na de probleemstelling door de Heer P. Claus, directeur van het Belgisch Verkeersbureau te London, nam Dr. N. Vanhove adjunct-directeur van de WER-WES als moderator de leiding van de discussie over.

Het kwam tot een vruchtbare gedachtenwisseling waarvan de indicaties en besluiten, aan deze zijde nog eens grondig onder de loep zullen worden genomen om inderdaad te komen tot een nieuwe oriëntering en tot een efficiënte uitbouw van onze toeristische relatie met Groot-Brittannië.

Britse journalisten te gast

Vijftien Britse journalisten geleid door de Heer P. Claus, Directeur van het Belgisch Verkeersbureau te London die op vrijdag 24 mei jl. de nieuwe Danair luchtlijn Gatwick-Oostende konden uittesten werden na een bezoek te Oostende in het Huis van Westtoerisme te Brugge ontvangen door de Heer J.B. de Gheldere, ondervoorzitter.

De persmensen werden er gedocumenteerd over toeristisch West-Vlaanderen en hadden een ruim vraaggesprek met hun gastheren van Westtoerisme.

Voor de afreis brachten zij nog een kort bezoek aan de stad Brugge.

Fusietoelage voor Brugge

Na veel aandringen heeft de stad Brugge half maart een toezegging gekregen van een speciale fusietoelage van 75 mln fr. voor het jaar 1975 uit het Gemeentefonds. Daarnaast werd door de Ministerraad van 15 maart nog een bijzonder hulpgeld van 25 mln fr. voor 1973 toegekend. Voor 1974 vraagt de stad Brugge een bijzonder hulpgeld van 110 mln fr. aan.

DWL in het Design Center

De viering van het 75-jarig bestaan van de firma De Witte-Lietaer uit Lauwe werd besloten met een tentoonstelling '75-jaar Textielontwerp' in het Design Center te Brussel. Een ereplaats werd in deze tentoonstelling verleend aan het 'Kamerhoog Wandtextiel'. Deze nieuwe breed geweven bekleding (2,60 m breed) laat toe, mits een speciaal aangepast hechtingssysteem, zeer grote wanden zonder onderbreking te bekleden, zowel met jacquard als met effen stoffen.

BANK VAN BRUSSEL

**VOLLEDIG
DIENSTBETOON**

Roger SABBE - VERHULST

OPENBARE WERKEN

Houthulststraat 39

8140 STADEN - Tel.: 051/712.91

ZEEBRUGGE

SCHEEPSAGENTEN

STUWADOORS

EXPEDITEURS

TOLAGENTEN

TEL. 050/54260-54360-54560

TELEX 19.130 RUYSZE B.

REIZEN WASTEELS

p.v.b.a.

100 BURELEN VERSPREID OVER GANS EUROPA

Hoofdburelen voor beide Vlaanderen :

G. LENOIR

OOSTSTRAAT 29, ROESELARE

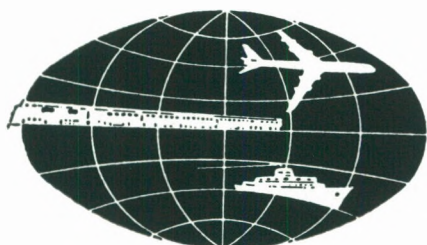
Tel. (051) 216.72 (2 l.) - 245.41 (2 l.)

TELEX : 017.570

ST.-JACOBSTRAAT 22, BRUGGE

Tel. (050) 365.31 (2 l.)

RUE DE LA STATION 28, MOUSCRON

SNELLE EN UITERST STIJPE BEDIENING IN VERNIEUWDE EN
RUIJERE BURELEN VOOR ZAKENLIJEDEN

N.V. Westvlaamsche Betonwerkerij

69, ST.-PIETERSKAAI

BRUGGE

Tel. : 150.71 - 150.72

BETONPRODUKTEN VOOR

Bouw & Wegeniswerken

Waterzuivering in West-Vlaanderen

Op vrijdag 29 maart jl. vergaderde te Brugge de Provinciale Werkgroep Leefmilieu-Afvalwaters, onder het voorzitterschap van de heer P. Monballyu, Bestendige Afgevaardigde.

Op basis van een studie, opgemaakt door het Westvlaams Economisch Studiebureau in opdracht van de Provinciale Overheid werden voorstellen geformuleerd inzake de afbakening van het grondgebied van de provincie West-Vlaanderen in verschillende sectoren waarbinnen kan overgegaan worden tot de zuivering van afvalwaters.

In afwachting van het inwerkingtreden van de waterzuiveringsmaatschappijen, waarvan de oprichting is voorzien in de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, is de provinciale werkgroep van oordeel dat de studie en de programmering tot uitvoering binnen de sectoren onverwijld dient verder gezet, teneinde zo spoedig mogelijk te komen in een operationele fase van aanleg van toevoerkollektoeren en oprichten van zuiveringsstations.

Na goedkeuring van de voorstellen omtrent de sektorindeling door de bevoegde overheid, zal met de gemeentebesturen, per sektor, contact opgenomen worden teneinde de voorgenomen opties toe te lichten.

Binnen de kortst mogelijke tijd zullen dan ook informatievergaderingen gehouden worden ten behoeve van de industrieën welke verontreinigde wateren lozen, hetzij in het gemeentelijk rioolnet, hetzij in oppervlaktewateren.

WIER-activiteiten

Van 1 januari tot 1 juni 1974 heeft de WIER 40 ha industriegronden verkocht en voor 22 ha een opdracht tot verkoop gegeven. Het betreft hier gronden bestemd voor industrialisering. Daarnaast werden in de achterhaven van Zeebrugge 37 ha gronden verkocht en 19 ha in opdracht gegeven in verband met de waterbouwkundige werken. De verkochte en in opdracht gegeven gronden, samen 118 ha, overtreffen nu reeds in ruime mate de 65,6 ha die in 1973 door de WIER werden verkocht.

Verder werden uitrustingswerken aangevat op het industriegebied Waggelwater te Brugge en op het industriegebied te Houthulst. Deze laatste werken zijn een uitvoering van het 2e Plan voor de Westhoek.

Tenslotte worden te Meulebeke, Moorslede Ichtegem en Eernegem ambachtelijke zones uitgebouwd. Dit geschiedde na een oordeelkundige en kritische keuze van de inplantingsplaats en rekening houdend met de reële behoeften. Voor deze ambachtelijke zones wordt geen beroep gedaan op expansiekredieten; wel zijn deze terreinen subsidieerbaar in het kader van de gewone gemeentelijke werken.

Verbrandingsinstallatie te Roeselare

Binnenkort wordt gestart met de bouw van de verbrandingsinstallatie voor huisvuil te Roeselare.

De Minister van Volksgezondheid verklaarde zich akkoord met de ingediende offerte van de firma Pieters-De Gelder uit Merelbeke, voor een bedrag van 34 mln fr.

Industrieparken Leiedal

De eerste industrieparken van Leiedal naderen hun voltooiing en volzetting: Heule-Kuurne, Gullegem-Moorsele en Harelbeke-E3.

Een tweede reeks is volop in realisatie: Harelbeke-Stasegem, Wevelgem-Zuid en Avelgem, die eind 1973 door de beslissing van het sociaal-economisch kernkabinet alle drie het statuut van regionaal belang kregen toegewezen.

Naast enkele zones van meer lokaal belang te Marke, Vichte en Bossuit, heeft Leiedal twee projecten op het getouw die door hun aard een aparte aanpak en een eigen statuut vereisen. Het betreft de vestigingsmogelijkheden voor transportgerichte tertiaire bedrijven op het vliegveld Wevelgem-Bissegem en in het vervoercentrum Lauwe-Aalbeke-Rekkem.

In 1973 kocht Leiedal 74 ha aan in industrieparken, wat het kumulatief totaal aangekochte gronden einde 1973 op 427 ha bracht.

In de eerste 5 maand van dit jaar werd deze oppervlakte nog eens vergroot met 40 ha. Bij elke verwerving sluit een regeling van de landbouwer-gebruiker aan.

In 1973 verkocht Leiedal 30 ha uitgeruste industriegrond aan 11 nieuwe en 5 uitgebreide bedrijven. Dit bracht het totaal aan verkochte industriegrond per eind 1973 op 226 ha. Van januari tot mei van dit jaar werden opnieuw reeds 24 ha verkocht aan 7 nieuwe en 5 uitbreidende bedrijven.

In totaal zijn reeds 125 bedrijven gevestigd op de industrieparken van Leiedal, met een gezamenlijke tewerkstelling van 6.366 personen.

In 1973 werden uitrustingswerken uitgevoerd in de industrieparken Heule-Kuurne voor 27 miljoen en Gullegem-Moorsele voor 3 miljoen.

1974 wordt een belangrijk jaar inzake uitrustingswerken. Op 10 januari 1974 had de aanbesteding plaats voor uitrustingswerken in het industriepark te Vichte (6,5 mln fr.). De werken beginnen op 17 juni.

Op 18 februari 1974 had de aanbesteding plaats voor de spoorwegaansluiting in het industriepark Harelbeke-E3 (3 mln fr.). De werken zijn reeds grotendeels klaar.

Op 11 mei had de aanbesteding plaats voor de laatste fase van uitrusting in het industriepark Gullegem-Moorsele (2,3 mln fr.).

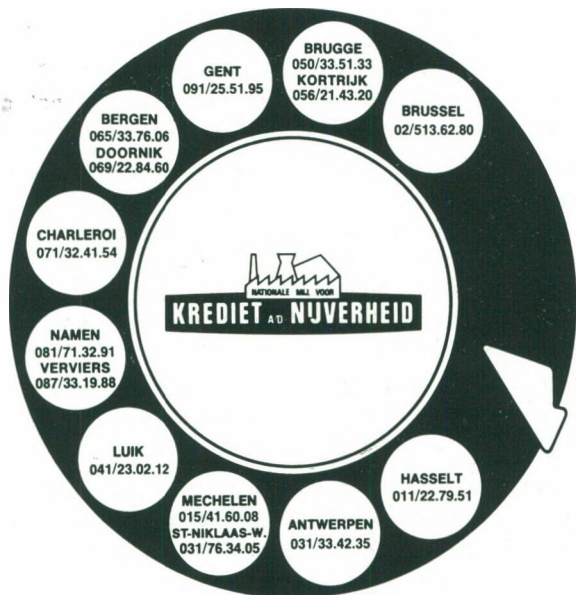
Op 29 april had de aanbesteding plaats voor de eerste fase van uitrustingswerken in het industriepark Wevelgem-Zuid (4 mln fr.).

Op basis van de beslissing van het MCESC van 13 december 1973 zal nog voor het groot verlot de globale uitrusting van het industriepark Harelbeke-Stasegem aanbesteed worden. (Raming 52 mln. fr.). Dit werk is zeer dringend ter ontsluiting van de reeds gevestigde bedrijven die samen reeds 1/3 van de totale beschikbare gronden innemen en tevens om de talrijke nieuwe vestigingsaanvragen tijdig uitgeruste gronden te kunnen aanbieden.

Zwembad te Knokke

Door de gemeente van Knokke-Heist werd aan de WITAB de opdracht toevertrouwd voor de bouw van een open zwembad in het Directeur Generaal Willemspark (oud grondgebied Heist).

investeringsproblemen? bel ons even op!

Wij helpen U met

Doeltreffendheid

Groot bedrijf? Klein bedrijf? Samen met U zoeken wij de kredietvorm die er het best bij past: kredieten op lange termijn, roerende of onroerende leasing, financiering van bedrijfsmaterieel, diverse kredieten op korte termijn.

Soepelheid

Als zakenmensen werken wij snel en accuraat samen met onze klanten en stellen onze jarenlange ervaring te hunner beschikking inzake de wetgeving op de economische expansie en ten voordele van de middenstand (rentetoeelage, staatswaarborg, waarborgfonds).

Goed onthaal - Verzekerde discretie
Interesten betaalbaar na verstreken termijn.

DE N.M.K.N. ZORGT MET U VOOR DE TOEKOMST VAN UW ONDERNEMING

Maatschappelijke Zetel: Brussel, Waterloolaan 16 -
Tel. 02/513.62.80 - P.R. 000-0030500-42

Negende bijeenkomst van het 'Tourist Research Centre'

Te Cavtat, Joegoslavië, had van 7 tot 10 april, de negende bijeenkomst plaats van het 'Tourist Research Centre' waarvan de zetel gevestigd is te Brugge. Het Westvlaams Economisch Studiebureau neemt hiervan het secretariaat waar. De leden van het Tourist Research Centre waarvan het aantal beperkt wordt tot een 20-tal, behoren alle tot de instituten die zich inlaten met toeristisch-economisch onderzoek. Instituten van volgende landen maken hiervan deel uit: Denemarken, Nederland, Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk, Joegoslavië, Frankrijk, Canada en België. Op de jaarlijkse bijeenkomsten heeft een uitwisseling plaats van de onderzoeken op het vlak van het toerisme. De bijeenkomst van 1974 werd georganiseerd door prof. Dr. S. Markovic, directeur van het Instituut za Ekonomiku Turizma. Het Westvlaams Economisch Studiebureau was op deze bijeenkomst vertegenwoordigd door Prof. Dr. O. Vanneste, directeur en Prof. Dr. N. Vanhove, adjunct-directeur. Op de bijeenkomst van 1974 werd er bijzonder veel aandacht geschonken aan de regionale, fysische en economische planning in de toeristische sektor. In verband met dit laatste belichtte het Westvlaams Economisch Studiebureau de gebruikte techniek toe bij het opmaken van de gewestplannen van de kuststreek.

Aansluitend op deze bijeenkomst gaf Prof. Dr. O. Vanneste te Dubrovnik een lezing aan de Universiteit 'Fakultet Ekonomskih Nauka U Zagrebu', Dubrovnik, over 'Effekten van economische structuurwijzigingen in een geleide markteconomie'. Prof. Dr. N. Vanhove verzorgde een lezing met als thema 'De Belgische toeristische markt en de toeristische marketing'.

Naar alle waarschijnlijkheid zal de tiende zitting van het Tourist Research Centre, in 1975, plaatsgrijpen te Brugge.

Nieuwe sportvelden te Blankenberge

Te Blankenberge zijn op 6 mei jl. de werken gestart tot het aanleggen en heraanleggen van verschillende sportvelden, samen met de nodige riolerings- en draineringswerken, in het Rijkssportcentrum aldaar.

Er worden 6 tennisvelden, 1 volleybalplein, 1 basketbalplein en 2 polyvalente speelvelden voorzien.

De werken moeten voltooid zijn tegen 11 september 1974. De totale kostprijs bedraagt 6,9 mln fr. ten laste van het Ministerie van Nederlandse Cultuur. De ontwerper van deze werken is het Ministerie van Openbare Werken, Bestuur der Gebouwen.

Provinciewegen

Op de provincieweg leper-Diksmuide-Spermalie zijn momenteel verbeteringswerken aan de gang te Beerst voor een bedrag van 49 mln fr.; te Diksmuide voor 23 mln fr.; te Boezinge voor 12 mln fr. en tussen leper en Boezinge voor 39 mln fr. Eens deze werken voltooid zal deze verbindingsweg tussen de A9 (Kortrijk-leper-Veurne) en de A11 (Brugge-Veurne-Calais) uitstekende diensten bewijzen, vooral dan voor de ontsluiting van leper en Diksmuide. De belangrijkste knelpunten blijven de doortochten van Boezinge, Keiem en Leke.

Ook op de provincieweg Tielt-Ingelmunster zijn er werken bezig, namelijk tussen Tielt-Pittem en Meulebeke, voor 37 mln fr. Voor de toekomst is er nog de omleiding rond Meulebeke die dringend dient aangelegd te worden, samen met een verbetering van het weggedeelte te Ingelmunster. Op deze wijze zal de betrokken traversale baan haar eigen rol in de Westvlaamse infrastructuur naar behoren kunnen vervullen.

Picañol te leper

In 1973 boekte de firma Picañol, automatische weefgetouwen, te leper een personeelstoename van 390 personen. De jaarproduktie lag rond de 7.000 getouwen.

Vliegveld Wevelgem-Bissegem

Door de heer J.C. Velge, voorzitter van de Westvlaamse Interkommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem werd op de algemene vergadering van de Westvlaamse Interkommunale Vliegveld Wevelgem-Bissegem de verdediging van het vliegveld Wevelgem-Bissegem voorgedragen.

De eerste uitrusting van het vliegveld werd grotendeels met eigen middelen gerealiseerd.

In totaal waren er volgende bewegingen van vliegtuigen en passagiers :

Bewegingen vliegtuigen	Vliegtuigen		Passagiers	
	1971	1972	1971	1972
Lokale vluchten	16.049	19.504	28.603	33.863
Binnenlandse vluchten	1.803	1.994	3.606	3.978
Buitenlandse vluchten	546	477	1.633	1.655
Totaal	18.398	21.975	33.842	39.496

Inzake vestiging van luchtvaartgebonden bedrijven nabij het vliegveld op het 40 ha grote industrieterrein van Leiedal, zijn reeds 5 bedrijven gevestigd die regelmatig het vliegveld gebruiken.

Het vliegveld is echter niet toegankelijk na zonsopgang en vóór zonsopgang. Teneinde de ingezette inspanningen, commerciële en industriële, niet teniet te doen, worden door de WIVW drie toelatingen gevraagd : de vestiging van een plaatselijk verkeersgebied, de uitbreiding van het regionaal verkeersgebied van Oostende en de plaatsing van landingsbakens.

Westtoerisme 1973

Op 26 maart jl. ging de jaarlijkse Algemene Vergadering door van Westtoerisme.

De heer A. Legein, Bestendig Afgevaardigde, lichtte het Jaarverslag toe en legde de nadruk op de persoon van de toerist zelf : de toerist wil zekerheid en juiste informatie. Hij pleitte voor inklusieve prijzen, eenvormigheid inzake huurkontrakten, taksen, reglementeringen, enz.

Vooraleer te denken aan promotie, kunstmatige structuur en reclame, moet het natuurlijk toeristisch patrimonium en het kultuurerfgoed beschermd worden.

Inzake de toekomst zijn er enkele aksenten die belangrijk zijn : 1974 is het jaar van de folklore; de Westhoek werkt verder aan zijn toeristische roeping; voor Duitsland, Nederland en Groot-Brittannië worden er workshops georganiseerd; voor het binnenland wordt een pers-pool in het vooruitzicht gesteld; er wordt gestreefd naar geregionaliseerde publiciteitsfolders; de toeristische rekratieparken worden verder gepromoveerd; de rekreative routes en paden zullen nader worden bekeken en degelijk uitgestippeld.

HEBT U EEN PROBLEEM MET

Bevoorrading van uw personeel
voor wat betreft DRANKEN en VOEDING.

TELEFONEER ONS

SCHRIJF ONS

Wij zijn specialisten inzake verkoopsautomaten
voor grote en kleine bedrijven, burelen enz...

AUTOMATEN VOOR :

verse koffie

chocolademelk

limonaden

chocolade

patisserie

sandwichen

sigaretten

Delputte Automatic Company

Kuurnesteenweg 44

8500 KORTRIJK

Tel. : (056) 110.53

Bekaert-Groep en Bekaert nv

De gekonsolideerde omzet van de Bekaert-Groep bedroeg over het afgelopen boekjaar 16.096 mln fr. De Groep realiseerde een netto-winst van 694 mln fr. Tegenover 1972 steeg de omzet met 23 %. Ingevolge een relatief geringere invloed van de vaste kosten wegens de forse omzetstijging, en het volledig op gang komen van een aantal recent gestarte activiteiten, bedroeg het stijgingspercentage van de netto-winst 56 %.

Er kan aan herinnerd worden dat de Bekaert nv, met zetel te Zwevegem in België, over 1973 een omzet realiseerde van 9.430 mln fr. en een netto-winst van 449 mln fr. De Algemene Vergadering van deze vennootschap, te houden op 28 mei 1974, zal beslissen over een dividendvoorstel van 85 fr. netto per aandeel.

Is het investeringsritme van zowel de hoofdenootschap als de Groep enigszins afgezwakt, dan bereikten de gekonsolideerde afschrijvingen in de loop van 1973 nog het peil van 915 mln fr., tegenover 779 mln fr. in 1972. In de komende jaren mag men zich opnieuw aan een stijgend investeringsritme verwachten: voor Bekaert nv wordt terzake het cijfer van 1 miljard fr. per jaar vooropgezet.

Bij de opsplitsing van de reeds stijgende gekonsolideerde omzet per activiteitsdomein blijkt het relatief belang van staalraad voor rubberbewapening nog toe te nemen (van 22 % naar 24 %).

De Groep telt momenteel 40 fabrieken in 14 landen. De Bekaertprodukten worden verkocht via een net van 16 eigen kantoren en 150 agenturen verspreid over de vijf continenten.

Havenwerken te Oostende

Aan de visserijhaven te Oostende zijn momenteel enkele bouw- en uitrustingswerken aan de gang. Zij behoren tot de werkzaamheden van een eerste fase en omvatten: de bouw van een verbindingsgeul met het bestaande tijdok (40 mln fr.), te voltooien tegen november 1974 en van een beweegbare brug over deze geul (24 mln fr.), te beëindigen tegen juni 1975.

De tweede fase, de verdere uitbouw van het nieuwe dok met kaaimuren, is in voorbereiding. Op de buitengewone begroting 1974 zijn daarvoor 90 mln fr. voorzien. De bouw zal 24 kalendermaanden omvatten.

Het bouwen en uitrusten van de droogzettingsinstallatie (slipway), met transferzone en parking (geschatte uitvoering: 150 mln fr.) en het uitvoeren van infrastructuur- en superinfrastructuurwerken (75 mln fr.) worden aansluitend aanbesteed.

Clark Automotive Europe te Brugge

Clark Automotive Europe, gevestigd te Brugge produceert een uitgebreid gamma koppelvormers. 60 % van de productie wordt aan dochterondernemingen geleverd, 40 % aan diverse afnemers.

In het jaar 1973 verdubbelde het verkoopcijfer ten aanzien van dit van vorig jaar. De voorraad op het einde van 1973 bedroeg eveneens het dubbele. Alhoewel afhankelijk van de Europese economische situatie, wordt voor 1974 een gevoelige stijging van omzet en winstcijfer verwacht. Er wordt een capaciteitsuitbreiding overwogen.

Welk ook uw probleem is
in België of in het buitenland
raadpleeg de

KREDIETBANK

Zetel Brugge : VLAMINGSTRAAT 25, 8000 BRUGGE

Zetel Kortrijk : LEIESTRAAT 21, 8500 KORTRIJK

CORRESPONDENTEN OVER DE HELE WERELD.

LID VAN DE INTER-ALPHA BANKENGROEP.

Emissie aan organisch materiaal in het hydrografisch bekken van de Kust

Door de afdeling Milieuzorg van het Westvlaams Economisch Studiebureau werd een toegepast-wetenschappelijke studie beëindigd omtrent de emissie van organisch afbreekbaar materiaal in het hydrografisch bekken van de Kust in West-Vlaanderen. Deze studie werd uitgevoerd in opdracht van het Staatssekretariaat voor Streekeconomie.

De hydrografische deelbekkens van het gebied worden beschreven op basis van de lozingsplaats ervan in de Noordzee. De graad en de periode van de vervuiling wordt gegeven voor de binnenwaters van de Westkust, de Middenkust en de Oostkust en voor het gebied van de Ilzer.

Een raming van de industriële emissie aan organisch afbreekbaar materiaal wordt gemaakt per karakteristieke industriële activiteit, naast een totale raming van de aanwezige organische vervuiling, veroorzaakt door bevolking, toerisme, landbouw en industrie.

Globaal genomen betekent dit dat ongeveer 45 % van de afgevoerde organische vervuiling in dat gebied veroorzaakt wordt door industriële lozingen. Langs de lozingsplaatsen van Nieuwpoort, Oostende, Blankenberge, Zeebrugge en Heist worden op die manier ongeveer 41 ton BOD (biologisch organische vervuiling) per jaar vanuit West-Vlaanderen naar zee afgevoerd.

In het totaal worden echter per jaar ca. 92 ton BOD afgevoerd naar zee. Daarbij wordt echter geen rekening gehouden met de organische verontreiniging, die langs ka-

nalen en rivieren van buiten West-Vlaanderen naar zee wordt afgevoerd.

De studie wordt besloten met een algemeen saneringsplan voor dat hydrografisch gebied, waarbij de mogelijkheid tot aansluiting vanwege de industrie op de regionale gemengde waterzuiveringsinstallaties wordt aangeraden en dat binnen het kader van de wet op de bescherming van de oppervlaktewaters tegen verontreiniging.

HITEK-volwassenenopleiding

In het kader van de wetgeving op de sociale promotie heeft het Hoger Instituut voor Talen, Economie en Cultuur (HITEK) te Kortrijk twee afdelingen uitgebouwd, waarvan één zelfs enig is in ons land.

Aan zijn 415 ingeschreven studenten biedt HITEK volgende mogelijkheden aan :

een afdeling talen, gaande van ' elementaire ' over ' praktische ' tot ' gevorderde ' kennis voor Frans, Engels en Duits, met daarnaast een cursus Italiaans en Russisch (elementair en praktisch) en Nederlands (gevorderd). De elementaire kennis is gesitueerd op het lager secundair niveau, de praktische en gevorderde kennis op het hoger secundair niveau.

een afdeling economie, onderverdeeld in distributie (en marketing) en in financiële bedrijfseconomie. Het leerplan financiële bedrijfseconomie is een totaal nieuw programma in het Belgisch avondonderwijs. Beide programma's zijn alleen voor gediplomeerden middelbaar onderwijs toegankelijk; zij lopen over 3 jaren van 300 uren en verlenen de titel van grauaat.

studiebureau W. LAPERE

Studies voor:
wegenwerken
rioleringen
topografie
zuiveringsstations
drinkwatervoorzieningen
draineringen
kunstwerken

Oude Vestingstraat 17
8500 Kortrijk
Tel (056) 21 47 95/6

Alleen formulierendruk?

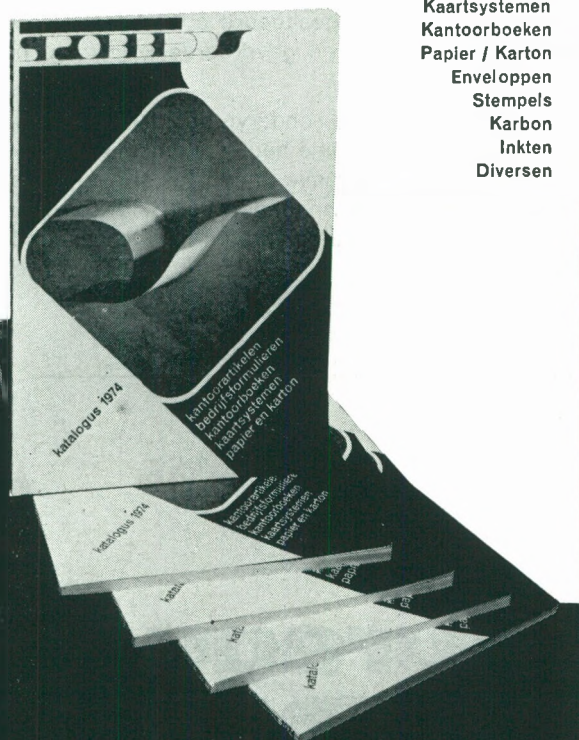
Veel formulieren en boekhouddocumenten worden gedrukt, maar kunnen niet efficiënt opgeborgen worden.

Vaak wordt er een speciaal formulier gedrukt en nochtans bestaat het reeds als bedrijfsformulier... en dat tegen een gunstige prijs.

De Drukkerij Strobbe speelt nu haar tweede troef uit: de verkoop van een volledig assortiment kantoorartikelen. Alles kunt U vinden in de nieuwste Strobbe-bestelcatalogus.(*)

(*) 640 illustraties
200 pagina's

Bedrijfsformulieren
Kantoomachinebenodigdheden
Schrijf- en tekenartikelen
Opbergmiddelen
Kaartsystemen
Kantoorboeken
Papier / Karton
Enveloppen
Stempels
Karbon
Inkten
Diversen

Drukkerij Strobbe pvba

Kasteelstraat 1 8700 Izegem

Tel. (051) 30 39 14 voor inlichtingen vraag toestel 18

Ja! Graag ontvang ik de kosteloze Strobbe-bestelcatalogus

Naam (Firmastempel) _____

Woonplaats _____

Straat _____

Ter attentie van _____

50 jaar treinferry

Op 24 april 1924 greep de eerste treinferry-overvaart plaats tussen Harwich en Zeebrugge. Deze werd gerealiseerd in samenwerking tussen de 'Great Eastern Train Ferries Ltd', opgericht op 14 maart 1923 en de 'Société Belgo-Anglaise des Ferry-Boats' (SBA), opgericht op 16 april 1923. SBA bezat 3 mln fr. kapitaal, waarvan de helft door de 'Great Eastern ...' werd onderschreven. In 1924 werd er 26.000 ton vervoerd, in 1928 reeds 158.000 ton.

Bij de economische crisis bemachtigde de NMBS een meerderheidsparticipatie in de SBA en in 1935 hernamen de vroeger stopgezette overtochten. Ook de oorlog onderbrak de overtochten, die slechts op 17 augustus 1946 konden worden hernomen met slechts één boot in een volledig herop te bouwen haven van Zeebrugge.

Vanaf 1965 ijverden de Britse spoorwegen voor de opbouw van een containerlijn. In 1968 konden de eerste containers te Zeebrugge gelost worden; in 1974 zullen dit er meer dan 90.000 zijn.

Ondertussen werd er ook een containerlijn naar Tilbury ingelegd, dat sinds 1972 in werking is. Voor de transatlantische verbindingen werd de OCZ, de Ocean Containerterminal Zeebrugge, gebouwd in 1970; het eerste transatlantisch schip legde er aan op 3 juni 1971.

Ontwikkelingsamenwerking door de WER

Op het Studiebureau van de Westvlaamse Economische Raad worden voor de vierde maal een groep van vier Indonesische stagiairs gedurende een volledig jaar opgeleid in technieken van regionale planning en toeristische ontwikkeling. Het betreft thans vier hogere ambtenaren die werkzaam zijn in de toeristische diensten van hun respectievelijke provincies West-Java, Centraal-Java (2 personen) en Bali. Het voorbije gedeelte van hun opleiding vond plaats op de WER zelf. In mei vingen zij aan met een stageperiode in zeer diverse toeristische instellingen. Hun opleidingsprogramma kan grosso modo in drie delen worden opgesplitst: economische en fysische planning, toeristische research en promotie en tenslotte de projektevaluatie.

Het volgen van stages in diverse toeristische diensten is een belangrijk onderdeel van hun opleiding inzake toeristische research en promotie. Naast stages in de toeristische overheidsinstellingen, zoals het Kommissariaat-Generaal voor Toerisme, Westtoerisme en gemeentelijke diensten voor toerisme, worden ook stageperiodes gevolgd in de privé-sektor, ondermeer in reisagentschappen, bij tour-operators, in hotels, in autocar- en luchtvaartmaatschappijen. Deze stages hebben tot doel de stagiairs in te wijden in de organisatie van de toeristische sektor in België.

Als sluitstuk van hun opleiding bestuderen de stagiairs de toepassingsmogelijkheden van de aangeleerde principes en methodes in hun eigen provincie en maken zij een reeks oefeningen die tot doel hebben de transpositie te bevorderen van de aangeleerde methodes op hun eigen streeksituatie.

GERV

Dr. O. Vanneste, Directeur WER-WES, woonde de vergadering bij van de Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen op 27 februari, 13 maart en 20 maart.

Voordrachten

Dr. ec. O. Vanneste, directeur WER-WES, sprak op :

30 maart te Brugge over ' Economische situatie in West-Vlaanderen 1973; vooruitzichten 1974 ', Algemene Voorlichtingsvergadering WER.

29 april te Roeselare over ' Vormen van inflatie ', Postuniversitair programma voor bedrijfsbeheer.

6 mei te Wenduine over ' Kosten-baten analyse in de overheidssector; beslissingsmodel ', Seminarie voor Economie RUG.

6 mei te Beauvoorde over ' De infrastructuurontwikkeling in de Westhoek tot 1980 ', Orde Driekonigen.

10 mei te Brugge over ' De rol van de Westvlaamse Interkommunales in de toekomst ', 10-jarig bestaan WIER-WIH-WITAB.

Dr. ec. N. Vanhove, adjunct-directeur WER-WES sprak op :

11 maart te Brussel over ' De toeristische recreatieparken aan de Kust ', VUB.

17 mei te Brugge over ' Tourism and environment ', Europakollege, Elfde Week van Brugge.

11 juni te Oostende over ' Economische structuren van de Kust ', BCD.

18 juni te Brugge over ' De regionale opties van het Plan 1975-80 ', ACW.

Dr. ec. J. Theys sprak op :

15 januari te Westkapelle over ' Gewestplannen en grondbeleid ', De Groene Kring.

8 februari te Oostende over ' Werk in eigen streek ', Stichting Lodewijk de Raet.

De heer P. Verhaeghe sprak op :

7 maart te Wevelgem over ' De expansiewetgeving in West-Vlaanderen ', Belgische Vereniging van Banken, Studiedag leraars Economische Wetenschappen.

27 april te Marke over ' De expansiewetgeving ', Productiviteitscentrum West-Vlaanderen, programma Febelhout.

De heer H. Van Reybrouck sprak op :

2 april te Brugge over : ' Sociaal-economische verkenning van Malang, de zusterstad van Brugge ', Brugs Fonds voor Ontwikkeling en Samenwerking, gemeente-afdeling Assebroek.

Facetplannen toerisme

Op 8 april had een bespreking plaats van het WES met de betrokken departementen en regionale organen betreffende de voorstellen inzake toeristische en recreatieve uitbouw van de gewesten Ieper-Poperinge en Kortrijk. Bij brief van 28 maart 1974, vanwege het Hoofdbestuur van de Stedebouw en de Ruimtelijke Ordening werd de opdracht ontvangen tot het opmaken van een Ontwerp van toeristisch ontwikkelingsplan voor deze gewesten.

Op 9 mei werden de voorstellen inzake de toeristische en recreatieve uitbouw van het gewest Roeselare-Tielt neergelegd. Na bespreking met de betrokken departementen en regionale organen zal ook voor dit gewest het Ontwerp van toeristisch ontwikkelingsplan dienen te worden opgemaakt.

konvert

visie

op

selectie

in dienst van de mens

ontplooingsvreugde
beroepsveredeling
levenskwaliteit
taakinteresse
werkbevrediging
arbeidsverrijking
kultureel welzijn
economische welvaart
oriënterende steun

oplossingen

voor

personeelsproblemen

SELEKTIE

wordt

in dienst van de mens

KONVERSIE

in dienst van mens en bedrijf

KONVERTENTIE

KONVERT - SELEKTIE

vakatureverzorging vast personeel

KONVERT - INTERIMS

hulpvoorziening tijdelijk personeel
geestes- en handenarbeid(st)ers

Aalbeeksestraat 35
tel. 056/201.09 of 145.70

8510 MARKE

Stationsstraat 12
tel. 056/164.37

8500 KORTRIJK

Gistelsesteenweg 136
tel. 050/190.31 of 192.31

8200 BRUGGE

Iepersstraat 32
tel. 051/257.60

8800 ROESELARE

Lange Steenstraat 52
tel. 09/25.58.52

9000 GENT

Waterverontreiniging van Leie en Schelde

In de loop van de maand maart werd door de afdeling Milieuzorg van het Westvlaams Economisch Studie bureau het laatste deelrapport overhandigd aan het Provinciaal Bestuur van West-Vlaanderen in verband met de inventaris over de waterverontreiniging. De studie startte in 1971 met de inventaris van het bekken van de IJzer, vervolgde in 1972 met deze van de binnenwaters van Midden- en Oostkust en werd beëindigd in 1973 met de inventaris van Leie- en Scheldebekken.

Dit rapport werd opgevat volgens een vroeger aangenomen en steeds gevolgd schema, waarbij een eerste deel de opname weergeeft van de heersende situatie in verband met watervoorziening, afvalwaterkollektie en afvalwaterzuivering op gemeentelijk niveau. Een tweede deel behandelt de aard, de graad en de periode van de aanwezige vervuiling op de voornaamste waterlopen in het gebied, naast de hydrografische karakterisatie van de waterlopen zelf. In een derde deel maakt men de raming van de potentiële en gemiddelde vervuilingcapaciteit aanwezig in het beschreven gebied, en dat op basis van de vervuiling veroorzaakt door de vaste bevolking, het toerisme, de verzorgings- en onderwijscentra, de industrie en tenslotte de landbouw.

Langs het hydrografisch bekken van de Leie worden vanuit West-Vlaanderen circa 1.684.000 inwonerequivalenten afgevoerd, terwijl via het hydrografisch bekken van de Schelde slechts circa 56.000 inwonerequivalenten direct geëlimineerd worden. Globaal betekent dit dat circa 1.740.000 IE (inwonerequivalent) finaal vanuit West-Vlaanderen afgevoerd worden naar het Scheldebekken. De

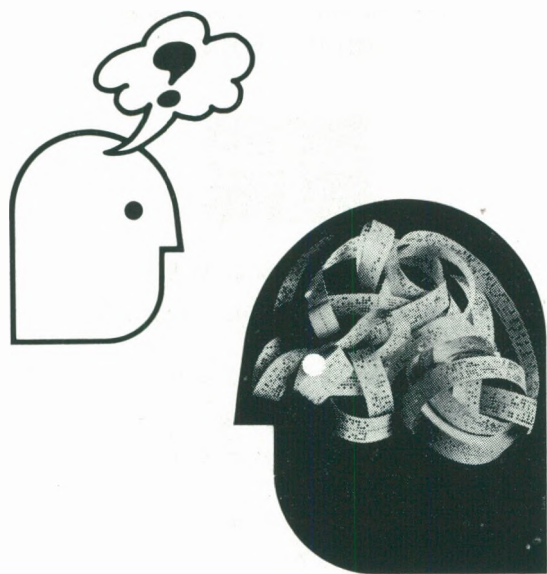
vaste bevolking van dit gebied heeft een gemiddelde potentiële vervuilingcapaciteit van circa 500.000 IE of 28 % van het totaal, het onderwijs en de verzorging heeft er een van circa 100.000 IE of 6 % van het totaal, de landbouw circa 125.000 IE of 7 % van het totaal, terwijl de industrie in dit sterk geïndustrialiseerd gebied een gemiddelde potentiële vervuilingcapaciteit heeft van circa 1.015.000 IE of 59 % van het totaal.

De studie wordt afgesloten met een vierde deel waarin een voorstel gedaan wordt ter sanering van het Leie- en Scheldebekken in West-Vlaanderen aan de hand van de bouw van regionale afvalwaterzuiveringsinstallaties, waarin zowel huishoudelijke als industriële afvalwaters kunnen behandeld worden op basis van hun gemeenschappelijke behandelbaarheid. Tevens wordt een raming gemaakt van de totale investeringskosten voor de aanleg van de kollektoren, de bouw van pompstations, de aanpassing van rioleringsnetten en de oprichting van waterzuiveringsinstallaties, naast de jaarlijkse investeringskosten die hiermee zullen gepaard gaan.

Sporthallen WITAB

De gemeenten Moorslede, Wingene en Ichtegem hebben definitief beslist tot het bouwen van een sporthalle van het type B.

De bouwwerken zijn reeds aangevat in de gemeente Gits, waar de firma Teerlinck uit Zeebrugge de werken in handen heeft. Door de Technische Dienst van de WITAB werd een lastenboek voor het leveren en plaatsen van sportuitrusting opgesteld.

Waarom het hoofd vol
problemen over uw drukwerk ?

**DE COMPUTER HOUDT HET
ALLEMAAL BIJ**

DRUKKERIJ SANSEN p.v.b.a.

Gasthuisstraat 19-23
8970 POPERINGE
Tel. 057/33 40 16

UITGEVER **HET WEKELIJKS
NIEUWS**

4WEST PARTNER

Verkavelingsresultaten 1973 van de WIH

De Westvlaamse Intercommunale voor Huisvestingsbeleid (WIH) heeft in 1973 68 ha bouwgrond verkocht, verdeeld over 325 akten. Dit zijn de hoogste aantallen sinds haar oprichting in 1964.

In 1972 verkocht de WIH 44 ha. grond, wat 239 akten uitmaakte. Er werden 287 percelen verkocht aan privépersonen en op 20 andere percelen bouwde de WIH zelf huizen in groep. Dit gebeurde te Brugge, in het bpa Ter Panne.

De verkoop van andere bouwpercelen was het belangrijkste in de volgende steden en gemeenten: Roeselare (Meiboomkwartier - 58 en Beekkwartier - 25), Aartrijke (Kom Zuid West - 29), Oostkamp (Nieuwenhove - 25), Izegem (Kasteelwijk - 21), Veurne (Zannekinlaan - 19), Zandvoorde (De Grote Keygnaert - 18), Wingene (Lentakermolen - 18), Knokke-Heist (Oude Kerkstraat - 17).

Een beperkter aantal percelen werd nog verkocht in Brugge, Boezinge, Eernegem, Geluwe, Ichtegem, Lange-mark, Menen, Pittem, Sint-Eloois-Winkel en Zedelgem.

Daarnaast verkoopt de WIH heel wat verkavelde gronden aan bouwmaatschappijen voor sociale woningen en aan instanties van openbaar nut. In 1973 werden op deze wijze 34 ha doorverkocht. Deze werkwijze laat toe de verwervingen en onteigeningen sneller en gelijktijdig te laten verlopen en een plan van aanleg vollediger uit te werken en uit te voeren.

De belangrijkste verkoop terzake ging door te Nieuwpoort, in de Yachthaven, waar ongeveer 20 ha werden verkocht. Te Aarsele (Tuinwijk-West), te Knokke-Heist

(Oostwinkel) en te Zonnebeke (Boudewijnpark) werden telkens ruim 3 ha verkocht. Ook te Ardoois, Dentergem, Eernegem en Handzame werden gronden verkocht, gaande van anderhalve tot ongeveer een halve hektare.

De gemeenten zelf kochten samen voor ongeveer 15 ha gronden, bestemd voor eigen realisaties in de woonzones, en niet in het minst voor sportcomplexen.

Zo kocht Oostrozebeke ruim 6 ha, Pittem ongeveer 4 en Eernegem ruim 3 ha. Knokke-Heist kocht er één en Ardoois, Dadizele, Handzame en Sint-Eloois-Winkel kochten kleinere oppervlakten.

Prins Albert op bezoek bij MEWAF

Op 27 mei jl. bracht Z.K.H. Prins Albert een bezoek aan Mewaf nv. Mewaf is een Europees leader in de productie van stalen kantoormeubelen, sanitaire kollektiviteiten, labo-uitrusting en keuken-inrichting. Deze onderneming, welke opgericht werd vlak voor de tweede wereldoorlog door de heer R. Van Marcke, telt thans circa 500 werknemers en beslaat een bebouwde oppervlakte van 7 ha. Dit Westvlaams bedrijf mag tot de tien belangrijkste Europese producenten van kantoormeubelen gerekend worden. Sinds de Europese Gemeenschap vastere kontoeren kreeg, dringt het bedrijf buiten de Belgische grenzen: in Duitsland is er een vestiging en ook Nederland telt een nederzetting.

Dr. O. Vanneste, directeur WER-WES, vertegenwoordigde de WER ter gelegenheid van dit hoog bezoek.

Kan dat?

kant-en-klare gerechten en toch goedkoper dan andere?

Dat kan met Fribona

Fribona biedt:

- kwaliteitsprodukten verser dan vers, onafhankelijk van seizoen- of marktschommelingen
- uitgebreide en gevarieerde kant-en-klare menu's, ook snacks, hapjes tussendoor en lekkernijen voor de laatkomer
- eenvoudige en stabiele kostprijsberekeningen.

FRIBONA pvba
Vliegweg 23 8020 Oostkamp
Telefoon 050/826.71

ANTWOORDBON

Graag ontvang ik inlichtingen over de Fribona-voordelen

Naam

Adres

Plaats

de belangrijkste
provinciale bank
op nationaal niveau
met internationale
relaties

BANK VAN ROESELARE EN WEST-VLAANDEREN

Zetel : Noordstraat, 38, Roeselare
Succursale te Brugge en te Kortrijk
62 agentschappen in West-Vlaanderen

Konferenties voor het bedrijfsleven

De reeks konferenties voor het bedrijfsleven die de WER verleden jaar in samenwerking met de industriekernen van de Westhoek en Tielt organiseerde, wordt dit jaar verder gezet.

Voor de industriekernen Diksmuide en Veurne greep op 29 maart jl. een conferentie plaats op het stadhuis te Diksmuide. Voor de kernen Ieper, Poperinge en Menen gebeurde dit op 5 april te Ieper en voor Tielt op 23 april te Tielt.

Het thema van de bijeenkomsten te Diksmuide en te Ieper was: de relaties tussen het bedrijfsleven en het technisch onderwijs. Teneinde dit onderwerp op een zo levendig mogelijke manier naar voren te brengen werd een paneelgesprek georganiseerd onder leiding van Dr. O. Vanneste. Hieraan namen verder deel: de heer O. Claerbout, inspekteur van het technisch onderwijs, de heer J. Mennes, directeur van Vesdre-Escaut nv te Veurne en de heren R. Van Houtte en A. Vandoorne, directeur van de plaatselijke RVA-afdeling, respectievelijk te Diksmuide en te Ieper.

In de inleidende uiteenzettingen legde de heer O. Claerbout telkens de nadruk op de taak van het onderwijs om aan de leerlingen een algemene vorming te verstrekken. Hierbij dacht hij een ruime rol toe aan de naschoolse vorming. De heer J. Mennes handelde vooral over de problemen die de jongeren hebben bij de overgang van het onderwijs naar de industrie. Hierna werd telkens aanvullend commentaar geleverd door de RVA-direkteur.

Tijdens de gedachtenwisseling met het publiek kwam vooral de noodzaak tot een beter en regelmatig contact tussen het onderwijs en het bedrijfsleven tot uiting.

Aan de bijeenkomsten te Diksmuide en te Ieper namen in totaal 60 personen deel, 37 uit het bedrijfsleven en 23 uit het technisch onderwijs.

De bijeenkomst te Tielt handelde over de problematiek van de milieuverontreiniging en de weerslag van de reglementering terzake op de industrie. Dr. S. Beernaert, hoofd van de afdeling milieuzorg van het WES, gaf een overzicht van de wetten en besluiten die op dit ogenblik van toepassing zijn. Deze conferentie werd bijgewoond door 21 personen uit het bedrijfsleven.

De reeks konferenties voor het bedrijfsleven van de Westhoek en Tielt zal in de tweede helft van 1974 verder gezet worden.

De haven van Oostende

In 1973 voeren 1.243 zeeschepen, met een tonnenmaat van 684.584 TM de haven van Oostende binnen. Zij losten 858.926 ton goederen, wat 17.608 ton of 2 % méér is dan in 1972. De uitvoer bedroeg 50.562 ton.

De voorhaven met zijn car-ferries heeft een meer uitgesproken toeristisch belang. 3.682 pakketboten deden Oostende aan (+ 512 tegenover 1972); er werden 155.211 auto's ontscheept en 1.094.982 passagiers.

De vissershaven bracht 624,4 mln fr. op in 1973 (+ 90,5 mln fr. tegenover 1972).

De jachthaven tenslotte wordt momenteel van een nieuwe verbindingssluis voorzien, de Kapellebrug wordt herbouwd en er worden nieuwe vlotter voorzien.

Groen in de binnenstad

Door de Heer A. Van den Abeele, schepen van financiën en stadskernvernieuwing van Brugge, werd op 4 maart 1974 een uiteenzetting gegeven over de bescherming van het groen in de binnenstad. Dit gebeurde ter gelegenheid van een colloquium 'Groene zones', ingericht door het NIH.

Hij wees erop dat het groen sinds 30 jaar op een zeer snelle wijze uit de stad verdwijnt door de auto, door de uitbreiding van de dienstenverlenende sektor, door de schoolexplosie en tenslotte door de steeds verdere opsplitsing in kleinere percelen in de volkswijken.

De oplossing ligt in tien voorstellen vervat:

1. de inventaris van alle nog bestaande tuinen en waardevolle bomen moet worden opgemaakt;
2. De waardevolle bomen moeten beschermd worden;
3. De bestaande tuinen moeten beschermd worden;
4. De bedreigde tuinen moeten stadsbezit worden;
5. Ieder huis moet zijn tuin hebben;
6. Bomen planten in de binnenstad;
7. Het wegdek in de steden in traditionele bedekking uitvoeren;
8. Evenveel bomen plaatsen op parkings als er wagens kunnen staan;
9. Auto's ondergronds leren parkeren;
10. De stadsbewoners voor dit vraagstuk warm maken.

LVD SYNONIEM VOOR PLAATBEWERKING

Hydraulische en Mechanische
Plaatbewerkingsmachines

LVD Company

p.v.b.a.

Nijverheidslaan, 2

8630 GULLEGEM

Tel. 056/425.81

Telex 17/317

De onderneming in Vlaanderen

Op 9 mei jl. ging te Oostende het jaarlijks algemeen kongres door van het VEV onder het thema : De onderneming in Vlaanderen.

Inzake het openbaar industrieel initiatief pleit het VEV prioritair voor een uitgesproken concurrentieel ondernemingsstelsel; de overheid moet enerzijds wel komen tot georganiseerd overleg en tot goede interacties tussen overheid, bedrijfsleven, vakbonden, konsumenten en eventueel andere groepen; anderzijds, maar buiten de concurrentiële sektor, wil het VEV wel overheidsinitiatief zien nemen in de sektor van de kollektieve behoeften (bejaardentehuizen, ziekenhuizen, maar ook waterzuiveringsstations, vuilverbrandingsovens, e.a.d.).

Deze stellingsname sluit daardoor aan bij de besluiten van de tweede werkgroep, die het milieubeleid behandelde. Daar werd gesteld dat het principe dat de 'vervuiler betaalt' geleidelijk moet toegepast worden en met voldoende soepele financiële tussenkomst van de overheid bij het realiseren van eigen zuiveringsinstallaties door de bedrijven. Voor bepaalde afvalstoffen dient de zuivering of de verbranding gekoördineerd te geschieden, teneinde de industriële en huishoudelijke afval samen te verwijderen waar dit kan.

De commissie 'Ruimtelijk Vlaanderen in 1980' opteerde voor een duidelijke politiek inzake inplantingsmogelijkheden van de nijverheid in ons land. Daarbij wordt gedacht aan een dynamische structurele planning, gericht op de toekomst en niet meer aan een fysische planning die te veel beperkt is tot het inplanten van de nu reeds gekende behoeften.

Nieuwe bedrijfsgebouwen bij Artex te Izegem

Artex te Izegem bouwt een nieuwe fotostudio van ruim 1.000 m² op een terrein van 6.000 m². Het reclamebureau Artex werd 10 jaar geleden opgericht teneinde tegemoet te komen aan de middelgrote Westvlaamse bedrijven. In 1964 werd een eerste fotostudio gebouwd en in 1967 de drukkerij en de administratieve lokalen.

Het bedrijf werkt met een eigen studie- en ontwerpafdeling, een mediadienst, een tekenstudio en een offsetdrukkerij. De bouw van haar nieuwe fotostudio gaat gepaard met de aanwerving van een tweede full-time fotograaf, met ervaring inzake reclamefotografie.

In totaal zijn er 26 personeelsleden tewerkgesteld.

De Luchthaven van Oostende

De luchthaven van Oostende boekte in 1973 22.884 vliegtuigbewegingen, 310.014 passagiersbewegingen, 11.807 ton vracht en 3.503 ton bagage. De nodige kredieten worden voorzien om de landingsbaan met 1 km te verlengen.

Fotoboek Oostende

Door het Officieel Bureau voor Toerisme van Oostende en in medewerking met de Drukkerij Goekint, pvba te Oostende, werd zopas een fotoboek over Oostende op de markt gebracht. De meeste foto's en de grafische vormgeving zijn van de hand van Jean Mil, de basistekst is van Julien Van Remoortele. De bindteksten werden in het Frans vertaald door M. Buysse, in het Engels door A. Birt en in het Duits door J. Hermanowski.

sommige
puzzels
zijn gemakkelijk
op te lossen

specialiteit: ontwerp en druk van
4-kleurenfolders in offset

drukkerij vansevenant n.v. prof. dewulfstraat 68, 8970 poperinge - tel. 057/33 34 87 - 33 47 87

Bovengemeentelijke werking

Op 1 april 1974 ging te Kortrijk een gemeenschappelijke vergadering door van de raden van beheer van de Kamers voor Handel en Nijverheid van Kortrijk en Roeselare. De heer P. Monballyu, bestendig afgevaardigde en voorzitter van de raad van beheer WER, gaf een overzicht van de stand van diverse vraagstukken in de streek en in West-Vlaanderen voor zover zij een bovengemeentelijke dimensie hebben en dus worden behandeld door de provinciale instanties, de WER-WES of de intercommunale verenigingen WIH, WIER, WITAB en Leiedal.

De opvolging in de familiale onderneming

Op 9 maart jl. hield de Jonge Economische Kamer van het Houtland te Torhout een studiedag over 'De opvolging in de familiale onderneming'. Op deze studiedag werden behandeld de juridische aspecten van de familiale onderneming (familiaalrechtelijke, vennootschapsrechtelijke en fiscaalrechtelijke aspecten) en de industriële erfopvolging in de praktijk. De uiteenzettingen uit de twee grote werkgroepen werden 's namiddags in paneelgesprekken verder uitgediept. Tot slot van deze dag hield Prof. Dr. S. Cambien, van de Rijksuniversiteit, een toespraak over de 'Structuur en zwakheden van de familiebedrijven in Vlaanderen'.

Huisvesting Leiedal

In 1973 werden 12 ha in woonzones aangekocht. Eind 1973 was het totaal aangekochte gronden aangegroeid

tot 107 ha. In de eerste 5 maanden van 1974 werd deze oppervlakte verder aangevuld met 24,5 ha.

In 1973 werden 37 bouwgrondkavels verkocht, zijnde in totaal 2,5 ha. Van januari tot mei van dit jaar werden reeds 31 kavels verkocht zijnde 1,8 ha.

Naast de verdere verkoop in de projecten te Moorseele, Gullegem, Bellegem, Bavikhove en Zwevegem, startte dit jaar de verkoop te Marke en Vichte.

In 1973 werden geen uitrustingswerken in woonzones uitgevoerd. Voor 1974 is reeds de uitrusting gestart in de woonzone te Marke en te Vichte.

Het bouwen van woningen is in mei 1974 gestart met een reeks van 18 woningen te Moorseele. Het ontwerp-aanbestedingsdossier wordt thans voorbereid voor 18 woningen te Marke, 6 woningen te Gullegem, 20 woningen te Zwevegem en 16 woningen te Vichte.

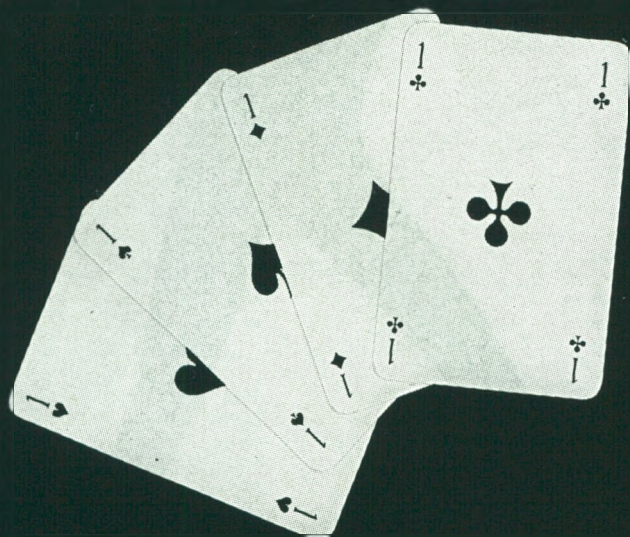
Uitbreiding Rijkssportcentrum te Brugge

Op 2 mei zijn de werken gestart van de tweede bouwfase van het door BLOSO beheerde Rijkssportcentrum, gelegen aan het J. Saelensstadion te Assebroek, Brugge.

Deze tweede fase bestaat uit het bouwen van een vestiairegebouw met kantoren, een saunainrichting, een conciërgewoning, een turnzaal en een judozaal. Het nieuwe gebouw zal aan de noordelijke zijde van de bestaande sporthal aangebouwd worden en zal een totale oppervlakte van $\pm 1800 \text{ m}^2$ beslaan.

De uitvoeringstermijn van de tweede bouwfase werd vastgesteld op 200 werkdagen. Het aanbestedingsbedrag van het volledig gebouw belooft ongeveer 23 miljoen fr.

bij uw industriële vestiging **ALLE TROEVEN IN HANDEN!**

- ♥ volledig uitgerust industriepark, van nationaal belang erkend!
- ♠ een voldoende arbeidsreserve aan geestdriftige werkrachten!
- ♦ buitengewone export-faciliteiten via aangrenzende tolkantoren!
- ♣ ligging in een toeristisch aantrekkelijke omgeving!

INDUSTRIEPARK POPERINGE

INFO : STADSBESTUUR POPERINGE ☎ 057/340.81
W.I.E.R. — BRUGGE ☎ 050/381.28

Sinds 1919

VOOR EIGEN MENSEN...

DOOR EIGEN MENSEN...

De Maatschappij die **U** en **UW STREEK** best kent en zich dan ook het best aanpast aan **UW VERZEKERINGSPROBLEMEN** van

BRAND LEVEN ONGEVALLEN

Zetel en kantoren :

KORTRIJK

Lange Steenstraat 20 (Huyze Ghelinck)

Lekkerbeetstraat 3 en Lange Steenstraat 22

Telefoon : (056) 116.91 (6 lijnen)

Bijhuis :

BRUGGE

Garenmarkt 6

Telefoon : (050) 324.40

**Algemeen Agenten te
Antwerpen en Brussel**

Inspecties over het ganse Vlaamse land :

Waregem
056/611.12

Roeselare
051/216.20

Menen
056/519.92

Kortrijk
056/200.92

Gent
09/52.39.74

Zottegem
09/70.24.08

Opglabbeek
011/582.80

Publikaties

WER - WES

REEKS VAN HET WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIEBUREAU

1. G. Declercq & O. Vanneste, De Economische Situatie en Mogelijkheden van het Arrondissement Ieper, 1958, 207 blz. (uitgeput).
2. O. Vanneste & P. Hovart, De Belgische Zeevisserij - Een Economische Studie, 1959, 358 blz., 212 fr.
3. O. Vanneste & P. Hovart, La Pêche Maritime Belge - Etude Economique, 1959, 358 pp., 212 fr.
4. O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Brugge - Een Regionaal Economische Studie, 1961, 463 blz. (uitgeput).
5. O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Oostende - Een Regionaal Economische Studie, 1962, 444 blz., 265 fr.
6. O. Vanneste & J. Theys, Menen - Een Economische Studie van een Grensstad, 1962, 256 blz. (uitgeput).
7. O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Roeselare - Een Regionaal Economische Studie, 1963, 336 blz. (uitgeput).
8. J. Theys o.l.v. O. Vanneste, Westvlaamse grensarbeiders in Noord-Frankrijk, 1964, 144 blz., 159 fr.
9. J. Theys s.l.d. O. Vanneste, Les Frontaliers de la Flandre Occidentale dans le Nord de la France, 1964, 144 pp., 159 fr.
10. O. Vanneste & J. Theys, Veurne - Een Economische Studie, 1964, 189 blz. (uitgeput).
11. M. Zwaenepoel & N. Vanhove, De landbouw in West-Vlaanderen, 1965, 352 blz. (uitgeput).
12. O. Vanneste, Het groeipoolconcept en de regionaal-economische politiek, 1967, 376 blz., 265 fr.
13. O. Vanneste & J. Theys, Het Arrondissement Tielt - Een Regionaal Economische Studie, 1968, 410 blz., 265 fr.
14. J. Theys, Een analyse van de Westvlaamse grensarbeid in Noord-Frankrijk, 1969, 248 blz., 265 fr.
15. M. Zwaenepoel, Vrije Tijd - Een sociologische analyse van het vrijetijdsgebruik en de vrijetijdsbehoeften van de Westvlaamse bevolking, 1969, 332 blz. (uitgeput).
16. N. Vanhove, Het vakantiepatroon en de toeristische bestedingen van de Belgische bevolking, 1969, 264 blz., 265 fr.
17. N. Vanhove, Structure des vacances et dépenses touristiques de la population belge, 1969, 264 pp., 265 fr.
18. J.M.L. Demeyere, Demografische facetstudies, 1969, 144 blz., 159 blz.
19. R. Branson, J. Theys, H. Van Reybrouck, o.l.v. N. Vanhove, Tertiaire sektor en verzorgende centra van West-Vlaanderen, 1971, 356 blz., 318 fr.
20. J. Hemschoote, Luchtverontreiniging in West-Vlaanderen - Bronnen, toestand en bestrijding door de ruimtelijke ordening, 1972, 209 blz., 265 fr.
21. N. Vanhove, Het Belgisch Kusttoerisme - Vandaag en Morgen, 1973, 520 blz., 477 fr.
22. L. Schepens, Van Vlaskutser tot Franschman - Bijdrage tot de geschiedenis van de Westvlaamse plattelandsbevolking in de negentiende eeuw, 1973, 294 blz., 371 fr.

REEKS FACETTEN VAN WEST-VLAANDEREN

1. R. Simoen en O. Vanneste, De uitbouw van de haven van Zeebrugge : Openbare werken in verleden en toekomst - De haven en de toeristische belangen van de Oostkust, 1972, 48 blz. (uitgeput).
2. C. Vermeersch, Het rekreatief buitenverblijf - Inplantings- en aanlegmogelijkheden, 1973, 100 blz., 106 fr.
3. S. Beernaert, De waterverontreiniging in het IJzerbekken, 1973, 124 blz., 133 fr.
4. Distributiebedrijven en handelscentra in West-Vlaanderen, 1974, 68 blz., 74 fr.

TOERISTISCH ABONNEMENT

Rapporten toeristisch-ekonomisch onderzoek 1973

57. Micro- en macro-ekonomische verantwoording van de toeristische rekreatieparken aan de Belgische Kust, 201 blz. (uitgeput).
58. De economische betekenis van de toeristische sektor in Vlaanderen, 153 blz. (uitgeput).
59. De toeristische index WES - Kust en Achterland, 1973.

Rapporten toeristisch-ekonomisch onderzoek 1974

60. Attitude-onderzoek bij de Duitse verblijftoeristen aan de Belgische Kust, 1972, 190 blz.
61. Attitude-onderzoek bij de Britse verblijftoeristen aan de Belgische Kust, 1972, 162 blz.
62. Bestedingsonderzoek bij de Duitse, Britse en Nederlandse vakantiegangers aan de Belgische Kust, 1972-73, 90 blz.

De rapporten toeristisch-ekonomisch onderzoek zijn te verkrijgen door storting van 1.060 fr. per jaar-abonnement.

ANDERE PUBLIKATIES

O. Vanneste & G. Declercq, Kust en Hinterland - Proeve van een toeristisch-ekonomische studie, 1955, 226 blz. (uitgeput).

O. Vanneste & G. Declercq, Le Littoral et son Hinterland - Essai d'une étude d'économie touristique, 1955, 266 pp. (uitgeput).

G. Declercq & O. Vanneste, Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen, 1957, 2 delen, 130 blz. + 278 blz. (uitgeput).

West-Vlaanderens ekonomische groei 1954-64, 1965, 98 foto's, 172 blz. (uitgeput).

Adresboek van de Westvlaamse Industrie, 1971, 275 fr.

Jaarverslagen WER-WES.

(Uitgaven vrij van BTW.)

TIJDSCHRIFT 'WEST-VLAANDEREN WERKT'

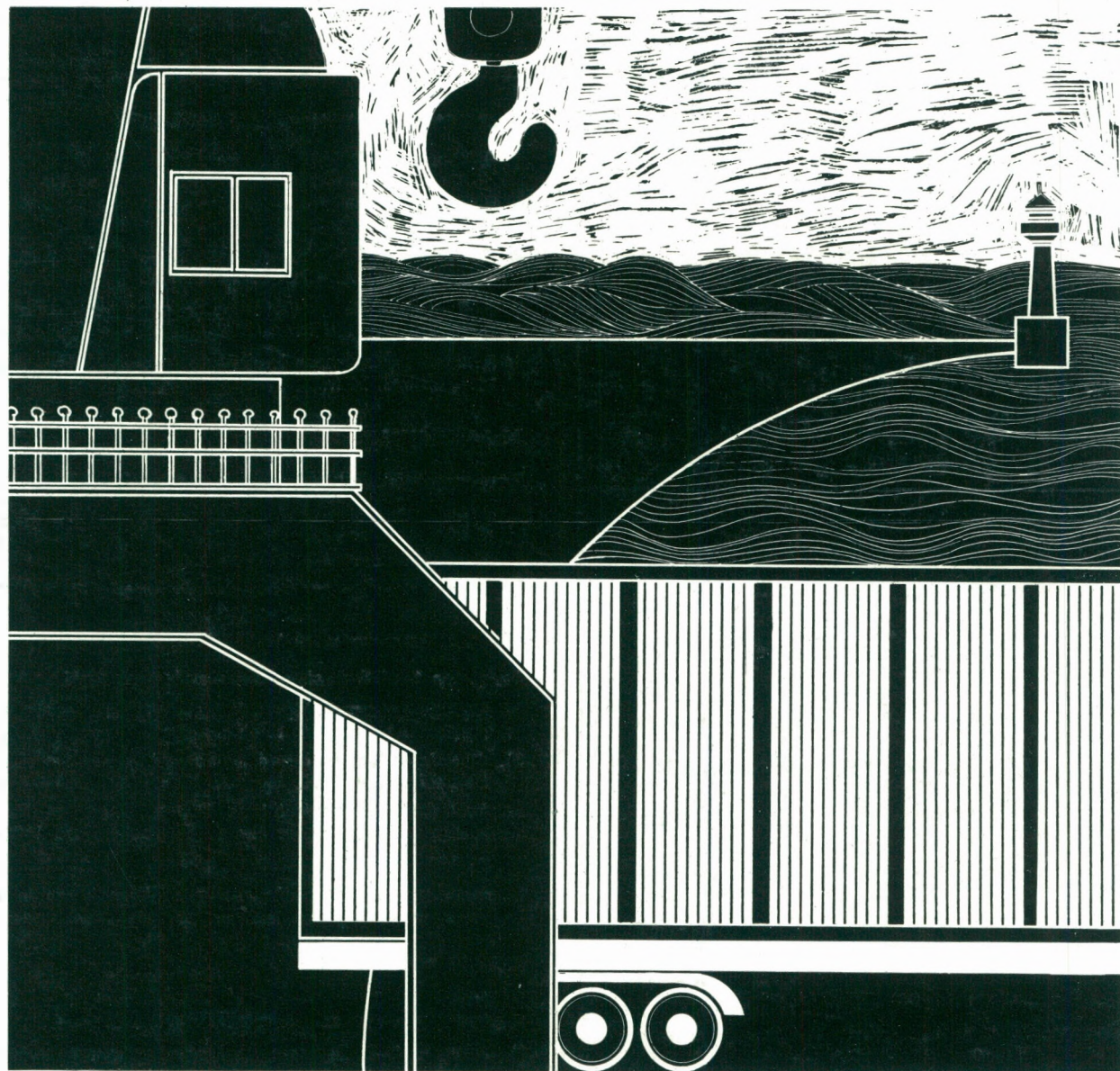
Driemaandelijke uitgave - abonnement : 120 fr.

(Uitgave vrij van BTW.)

STEUNENDE LEDEN

Steunende leden (300 fr.) ontvangen het tijdschrift en de andere publikaties van de WER, de reeks 'Toeristisch Abonnement' uitgezonderd.

ZEEBRUGGE

G artex

DE SNELHAVEN OP ENKELE KILOMETER VAN UW BEDRIJF

biedt U een waaier van mogelijkheden voor het geheel of een gedeelte van uw maritieme transporten !

MBZ Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen
Louis Coiseaukaai 2 B-8000 Brugge-Belgium Telefoon 050/330.65